

Редакція:

25.09.2019

03.11.2014

01.01.2014

Про затвердження Інструкції про організацію виконання Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України

Наказ Міністра оборони України
від 10 квітня 2009 року N 170

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
19 травня 2009 р. за N 438/16454

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказами Міністерства оборони України
від 19 березня 2013 року N 181

(зміни, внесені підпунктом 4.26 пункту 4 Змін, затверджених
наказом Міністерства оборони України від 19 березня 2013 року N 181,
набирають чинності з 1 січня 2014 року),
від 26 вересня 2013 року N 657,
від 8 січня 2014 року N 5,
від 3 листопада 2014 року N 782,
від 20 жовтня 2015 року N 570,
від 1 лютого 2016 року N 51,
від 14 грудня 2016 року N 684,
від 27 вересня 2017 року N 499,
від 22 серпня 2018 року N 422,
від 18 червня 2019 року N 315,
від 25 вересня 2019 року N 502

Відповідно до Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" (із змінами і доповненнями) та Указу Президента України від 10 грудня 2008 року N 1153 "Про Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України" **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Інструкцію про організацію виконання Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України, що додається.

2. Накази Міністра оборони України від 16 липня 2002 року N 237 "Про затвердження Інструкції про організацію виконання Положення про проходження військової служби особами офіцерського складу, прапорщиками (мічманами) Збройних Сил України" (із змінами), зареєстрований у Міністерстві юстиції України 9 серпня 2002 року за N 647/6935, від 30 вересня 2002 року N 322 "Про затвердження Інструкції про організацію виконання вимог Положення про проходження військової служби солдатами (матросами), сержантами і старшинами Збройних Сил України" (із змінами), зареєстрований у Міністерстві юстиції України 22 жовтня 2002 року за N 839/7127, визнати такими, що втратили чинність.

3. Наказ розіслати згідно з розрахунком розсилки.

4. Цей наказ набирає чинності з дня офіційного опублікування.

Міністр оборони України

Ю. І. Єхануров

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Міністра оборони України
від 10 квітня 2009 р. N 170

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
19 травня 2009 р. за N 438/16454

ІНСТРУКЦІЯ

про організацію виконання Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України

(У тексті Інструкції посилання на додатки 14 - 16 замінено посиланнями відповідно на додатки 15 - 17 згідно з наказом Міністерства оборони України від 19 березня 2013 року N 181)

(У тексті Інструкції посилання на додатки 6 - 17 замінено посиланнями відповідно на додатки 7 - 18 згідно з наказом Міністерства оборони України від 20 жовтня 2015 року N 570)

(У тексті Інструкції слова "вищий навчальний заклад" у всіх відмінках замінено словами "заклад вищої освіти" у відповідних відмінках згідно з наказом Міністерства оборони України від 22 серпня 2018 року N 422)

(У тексті Інструкції слова "атестація на присвоєння первинного військового звання офіцерського складу" у всіх відмінках замінено словами "атестація на присвоєння військового звання офіцерського складу" у відповідних відмінках; посилання на додатки 9 - 11 замінено посиланнями на додатки 10 - 12 згідно з

наказом Міністерства оборони України від 18 червня 2019 року N 315)

(У тексті Інструкції посилання на додатки 5 - 18 замінити посиланнями відповідно на додатки 6 - 19 згідно з наказом Міністерства оборони України від 25 вересня 2019 року N 502)

I. Загальні положення

1.1. Інструкція про організацію виконання Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України (далі - Інструкція) визначає механізм реалізації та порядок організації у Збройних Силах України виконання вимог Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України (далі - Положення), затвердженого Указом Президента України від 10 грудня 2008 року N 1153.

1.2. Застосування вимог Положення до громадян України здійснюється рішенням посадових осіб, яким надано таке право Положенням.

У разі тимчасової відсутності зазначених посадових осіб рішення з питань проходження військової служби приймається особами, на яких відповідно до письмового наказу покладене тимчасове виконання обов'язків за цими посадами.

1.3. Громадяни України, які виконують військовий обов'язок під час проходження військової служби, є військовослужбовцями Збройних Сил України. Статус військовослужбовця підтверджується такими документами, що посвідчують особу:

посвідченнями офіцерів і генералів - особи офіцерського складу Збройних Сил України;

посвідченнями прапорщиків (мічманів) - особи сержантського і старшинського складу з військовим званням прапорщика (мічмана) і старшого прапорщика (старшого мічмана);

(пункт 1.3 доповнено новим абзацом третім згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, у зв'язку з цим абзац третій вважати абзацом четвертим)

військовими квитками рядового, сержантського і старшинського складу - військовослужбовці рядового, сержантського і старшинського складу (за винятком прапорщиків (мічманів), старших прапорщиків (старших мічманів)) та курсанти військових навчальних закладів.

(абзац четвертий пункту 1.3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

1.4. Загальний строк військової служби військовослужбовця зараховується громадянам України до їх стажу роботи та встановлюється з урахуванням випадків, передбачених пунктами 143, 195, 209 Положення.

До загального строку військової служби не зараховується час відбування військовослужбовцем арешту, тримання в дисциплінарному батальйоні та строк самовільного залишення військової частини або місця служби більше десяти днів, який визначається згідно з наказом посадової особи про вибуття військовослужбовця до місць відбування арешту чи тримання в дисциплінарному батальйоні і про його прибуття, а також про строк самовільного залишення ним військової частини чи місця служби. Витяги із цих наказів залучаються до

особових справ військовослужбовців та є підставою для внесення відповідних записів до облікових документів військовослужбовців.

(абзац другий пункту 1.4 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

1.5. Для встановлення, зміни або припинення правових відносин з громадянами України, які реалізуються наказами посадових осіб по особовому складу, в органах військового управління, з'єднаннях, військових частинах, установах, організаціях, вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти (далі - військові частини), оформляються:

1) Подання (додаток 1), рішення колегіальних органів, утворених і діючих відповідно до законодавчих актів і актів Міністерства оборони України, Резерв кандидатів для просування по службі (додаток 2), План переміщення військовослужбовців на посади - на всіх військовослужбовців, крім тих, які проходять строкову військову службу, щодо призначення на посади, переміщення, звільнення з військової служби, залишення на військовій службі понад граничний вік, направлення у складі військових підрозділів для участі у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки як національний контингент, як національний персонал, що не входить до складу національного контингенту, до багатонаціональних органів військового управління, до закордонних дипломатичних установ України й інших міжнародних організацій, для проходження служби до інших утворених відповідно до законів України військових формувань з виключенням зі списків особового складу Збройних Сил України, відрядження до державних органів, підприємств, установ, організацій, державних та комунальних навчальних закладів, прикомандирування до Верховної Ради України, Верховної Ради Автономної Республіки Крим чи місцевих рад із залишенням на військовій службі, а також подання на громадян при прийнятті на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу.

(підпункт 1 пункту 1.5 із змінами, внесеними згідно з
наказами Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
від 20.10.2015 р. N 570,
від 01.02.2016 р. N 51,
від 14.12.2016 р. N 684)

2) Подання до присвоєння чергового військового звання (додаток 3):

на присвоєння особам сержантського і старшинського складу військового звання старшого прапорщика достроково, а також первинного офіцерського звання та поновлення у військовому званні;

на присвоєння офіцерам військових звань вищого офіцерського складу та військового звання полковник, чергових військових звань офіцерського складу достроково, а також поновлення у військовому званні.

3) Списки військовослужбовців, які подаються до присвоєння чергових військових звань (додаток 4):

на присвоєння особам сержантського і старшинського складу військових звань до старшого прапорщика включно;

на присвоєння офіцерам військових звань молодшого і старшого офіцерського складу (крім військового звання полковник).

4) Клопотання посадових осіб у вигляді відповідного рапорту (списку) - на військовослужбовців щодо зарахування кандидатами та направлення на навчання чи

підготовку до навчальних закладів, укладення з ними контрактів чи продовження строків їх дії, продовження строків перебування на посадах осіб офіцерського складу, крім того, на військовослужбовців строкової військової служби щодо призначення на посади, переміщення, звільнення з військової служби та присвоєння їм військових звань.

(підпункт 4 пункту 1.5 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

5) Клопотання посадових осіб у вигляді службової характеристики (додаток 7), рапорту, телеграми, списку, донесення, якщо в умовах особливого періоду неможливо оформити документи, визначені підпунктом 1 цього пункту, - на військовослужбовців, які займають посади, передбачені штатами воєнного часу, щодо призначення на посади, переміщення, звільнення з посад і зарахування у розпорядження та звільнення з військової служби (крім громадян, які приймаються на військову службу за контрактом, осіб, які призначені або призначаються на посади вищого офіцерського складу, та тих, призначення яких на посади здійснюється за погодженням з Президентом України).

Підготовка, подання на підпис, реєстрація, розсилка і доведення наказів по особовому складу здійснюються в службах персоналу (структурних підрозділах), підпорядкованих посадовим особам, які відповідно до пункту 12 Положення мають право видавати накази по особовому складу.

(пункт 1.5 доповнено підпунктом 5 згідно з наказом
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570,
підпункт 5 пункту 1.5 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

Встановлення, зміна або припинення правових відносин з громадянами України, які реалізуються наказами по особовому складу у військових частинах, здійснюються за рішеннями судів, що набрали законної сили, та наказами посадових осіб про накладення дисциплінарних стягнень, виданих згідно з Дисциплінарним статутом Збройних Сил України.

(пункт 1.5 доповнено абзацом дванадцятим згідно з
наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

Накази по особовому складу щодо встановлення правових відносин з громадянами України видаються з урахуванням їх відповідності вимогам до кандидатів на посади, визначеним Міністерством оборони України.

(пункт 1.5 доповнено абзацом тринадцятим згідно з
наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

1.6. Для забезпечення комплектування Збройних Сил України військовослужбовцями з відповідними спеціальностями, досвідом служби, рівнем професійної компетенції, та визначення відповідності вимогам до посад у військових частинах оформлюються паспорти військових посад, в яких визначаються характеристики військових посад та перелік вимог до кандидатів на заміщення посад (додаток 5).

(розділ I доповнено пунктом 1.6 згідно з наказом
Міністерства оборони України від 25.09.2019 р. N 502)

II. Військова служба за контрактом

2.1. На військову службу за контрактом осіб рядового, сержантського, старшинського і офіцерського складу, а також на навчання курсантів вищих військових навчальних закладів і військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти (далі - військові навчальні заклади)

приймаються громадяни України, визначені Законом України "Про військовий обов'язок і військову службу", та військовослужбовці інших військових формувань.

Право на укладення від імені Міністерства оборони України контракту про проходження військової служби надається:

1) посадовій особі, яка має право видавати накази по особовому складу та до повноважень якої належить призначення на відповідні посади, з:

військовозобов'язаними та резервістами, які приймаються на військову службу за контрактом та призначаються на військові посади, що належать до її номенклатури посад;

військовослужбовцями, які приймаються на військову службу за контрактом та призначені або призначаються на військові посади, що належать до її номенклатури посад;

військовослужбовцями військової служби за призовом осіб офіцерського складу або військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, та з особами, звільненими з військової служби, які не досягли граничного віку перебування на військовій службі і визнані військово-лікарськими комісіями непридатними до військової служби за станом здоров'я за наслідками захворювань, поранень (травм, контузій, каліцтв), одержаних під час виконання обов'язків військової служби, що призвело до встановлення їм інвалідності, часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності;

військовослужбовцями, яким продовжено військову службу за контрактом на відповідних посадах після визнання військово-лікарськими комісіями непридатними до військової служби за станом здоров'я за наслідками захворювань, поранень (травм, контузій, каліцтв), одержаних під час виконання обов'язків військової служби, що призвело до встановлення їм інвалідності, часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності;

військовослужбовцями, яким продовжено військову службу понад граничний вік перебування на військовій службі;

2) керівнику вищого військового навчального закладу, військового навчального підрозділу закладу вищої освіти (далі - військовий навчальний заклад) з:

курсантами цих закладів - про проходження військової служби на посадах осіб сержантського і старшинського складу або офіцерського складу після закінчення військового навчального закладу;

слухачами, ад'юнктами і докторантами денної форми навчання - про проходження військової служби на посадах осіб офіцерського складу у разі закінчення строку контракту під час навчання;

слухачами курсів за програмою підготовки офіцерів тактичного рівня - про проходження військової служби на посадах сержантського і старшинського складу на час підготовки та про проходження військової служби на посадах осіб офіцерського складу після закінчення підготовки;

громадянами України, які за державним замовленням пройшли повний курс військової підготовки за програмою підготовки офіцерів запасу, склали встановлені іспити та атестовані до присвоєння військових звань офіцерського складу - про проходження військової служби на посадах осіб офіцерського складу після закінчення підготовки.

Право на укладення від імені Міністерства оборони України контракту про навчання з курсантами військового навчального закладу надається керівнику цього військового навчального закладу.

2.2. Строк контракту про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України розпочинається з дня набрання ним чинності.

(абзац перший пункту 2.2 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

Контракт про проходження служби з громадянами, прийнятими на військову службу за контрактом, набирає чинності з дня зарахування до списків особового складу військової частини для таких осіб:

громадян, які є особами офіцерського складу запасу;

громадян призовного віку, які мають вищу, професійно-технічну освіту, повну або базову загальну середню освіту і не проходили строкову військову службу;

(абзац четвертий пункту 2.2 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782)

військовозобов'язаних, а також осіб жіночої статі, які не мають військових звань офіцерського складу;

військовослужбовців, які прибули для проходження військової служби до Збройних Сил України з інших військових формувань.

Контракт про проходження військової служби набирає чинності з дня його укладення для:

(абзац сьомий пункту 2.2 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

осіб офіцерського складу, які проходять кадрову військову службу;

військовослужбовців строкової служби;

військовослужбовців, у яких в особливий період закінчився строк контракту про проходження військової служби і дія якого продовжена, у разі продовження військової служби за новим контрактом після оголошення демобілізації;

(пункт 2.2 доповнено новим абзацом десятим згідно з
наказом Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782,
у зв'язку з цим абзаци десятий - сімнадцятий
вважати відповідно абзацами одинадцятим - вісімнадцятим,
абзац десятий пункту 2.2 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

військовослужбовців, строк контракту яких продовжено в порядку, визначеному пунктами 31 - 33 Положення, у разі продовження військової служби за новим контрактом.

(пункт 2.2 доповнено новим абзацом одинадцятим згідно з
наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570,
у зв'язку з цим абзаци одинадцятий - вісімнадцятий
вважати відповідно абзацами дванадцятим - дев'ятнадцятим)

З особами, які успішно склали вступні випробування та виявили бажання навчатись у військовому навчальному закладі, укладається контракт про проходження військової служби

(навчання) у Збройних Силах України, що набирає чинності з дня призначення громадянина на посаду курсанта військового навчального закладу.

(абзац дванадцятий пункту 2.2 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

Контракт про проходження служби з громадянами, прийнятими на військову службу за контрактом, набирає чинності з дня присвоєння військового звання офіцерського складу:

із військовослужбовцями, які закінчили військові навчальні заклади;

із військовослужбовцями, яким присвоюється первинне військове звання офіцерського складу.

З військовослужбовцями, які закінчили військові навчальні заклади за програмою підготовки для проходження військової служби на посадах осіб сержантського та старшинського складу, а також із особами рядового складу, які приймаються на військову службу за контрактом осіб сержантського і старшинського складу, контракт про проходження служби набирає чинності з дня призначення на посади осіб сержантського та старшинського складу.

(пункт 2.2 доповнено новим абзацом шістнадцятим згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, у зв'язку з цим абзаци шістнадцятий - вісімнадцятий вважати відповідно абзацами сімнадцятим - дев'ятнадцятим, абзац шістнадцятий пункту 2.2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

З особами офіцерського складу, які проходять військову службу за призовом осіб офіцерського складу, та з військовослужбовцями, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, контракт про проходження служби набирає чинності з дня видання наказу про їх прийняття на військову службу за контрактом.

(абзац сімнадцятий пункту 2.2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782)

З військовослужбовцем, який у складі підрозділу Збройних Сил України направляється до іншої держави для участі у міжнародній операції з підтримання миру і безпеки, додаток до укладеного контракту про проходження військової служби згідно з додатком 3 до Положення набирає чинності з дня перетину державного кордону України.

(абзац вісімнадцятий пункту 2.2 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

Запис про день набрання чинності контрактом здійснюється у відповідному пункті форми контракту та додатка до контракту про проходження військової служби (додатки 1 - 3 до Положення) і завіряється підписом командира (начальника) військової частини, де зберігається перший примірник особової справи військовослужбовця. Другий примірник контракту надається військовослужбовцю під особистий підпис у відповідному пункті першого примірника контракту. Запис про продовження строку контракту у випадках, визначених пунктами 31 - 33 Положення, або продовження дії контракту у випадках, визначених пунктом 33-1 Положення, здійснюється в пункті 11 2 контракту про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України, форма якого визначена додатком 1 до Положення, за підписами командира (начальника) військової частини, де зберігається перший примірник особової справи військовослужбовця, та військовослужбовця. У випадках, визначених пунктом 33 Положення, та в разі тимчасової відсутності військовослужбовця з

об'єктивних причин зазначений підпис здійснюється після його прибуття до місця проходження служби.

(абзац дев'ятнадцятий пункту 2.2 із змінами, внесеними згідно з
наказами Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
від 20.10.2015 р. N 570,
від 14.12.2016 р. N 684)

Військовослужбовець подає за бажанням другий примірник контракту до служби персоналу військової частини, де робиться відповідний запис із зазначенням підстав припинення (розірвання) контракту та дати виключення військовослужбовця зі списків особового складу, а також про продовження строку (дії) контракту. У разі неподання військовослужбовцем примірника контракту в першому примірнику робиться відповідний запис.

(пункт 2.2 доповнено абзацом двадцятим згідно з наказом
Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

2.3. Перший контракт про проходження військової служби не може бути укладено, а громадянин не може бути прийнятий на військову службу за контрактом у разі, коли:

стосовно особи винесено обвинувальний вирок суду і призначено покарання, ведеться досудове розслідування або кримінальна справа передана до суду;

особа має судимість за вчинення злочину, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку (крім реабілітованої особи), або на особу протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення корупційного або військового адміністративного правопорушення;

(абзац третій пункту 2.3 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 01.02.2016 р. N 51)

особа під час проходження військової служби була звільнена з військової служби у запас через службу невідповідність, у зв'язку з обвинувальним вирок суду, що набрав законної сили, у зв'язку з позбавленням військового звання в дисциплінарному порядку;

(абзац четвертий пункту 2.3 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

особа перебуває на відповідному обліку в органах внутрішніх справ за антигромадську поведінку;

особа обіймала посади, щодо яких здійснювалось очищення влади (люстрація), до закінчення строку заборони займати посади військових посадових осіб, визначеного Законом України "Про очищення влади";

особа під час прийняття на військову службу не припинила членство у складі політичних партій або організацій чи рухів;

особа під час прийняття на військову службу не дала згоду на проведення спеціальної перевірки відомостей або не надала документи, передбачені пунктом 2.17 цього розділу, або якщо за результатами спеціальної перевірки та розгляду письмових пояснень претендента на посаду встановлено факт подання ним підроблених документів, неправдивих відомостей або невідповідності встановленим законодавством вимогам для призначення на посаду військових посадових осіб, що унеможлиблює призначення претендента на посади військових посадових осіб, визначених пунктом 2.17 цього розділу;

(абзац восьмий пункту 2.3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

особа перебуватиме у відносинах прямої організаційної та правової залежності від близької особи в значенні, наведеному в частині першій статті 1 Закону України "Про запобігання корупції";

(абзац дев'ятий пункту 2.3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

час, що залишився громадянину до досягнення граничного віку перебування на військовій службі, менший за строк першого контракту про проходження військової служби, крім випадків, визначених частинами третьою і п'ятою статті 23 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу".

(абзац десятий пункту 2.3 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, від 14.12.2016 р. N 684)

Новий контракт про проходження військової служби не може бути укладено, військовозобов'язаний, який проходив військову службу за контрактом, не може бути прийнятий, а військовослужбовець не може продовжити військову службу за новим контрактом або перейти на новий вид військової служби за контрактом у випадках, визначених для громадян при укладенні першого контракту, а також у разі, коли:

особа під час проходження військової служби за контрактом була звільнена з військової служби в запас через службову невідповідність, у зв'язку з обвинувальним вироком суду, що набрав законної сили, у зв'язку з позбавленням військового звання в дисциплінарному порядку, у зв'язку із систематичним невиконанням умов контракту військовослужбовцем;

за результатами службової діяльності за міжтестастійний період військовослужбовець атестований з висновком про недоцільність укладення нового контракту або з висновком про звільнення з військової служби після закінчення строку контракту;

військовослужбовець брав участь в організації і проведенні страйку.

При прийнятті на військову службу за контрактом повинна враховуватись можливість набуття військовослужбовцем права на пенсійне забезпечення до досягнення граничного віку перебування на військовій службі. Відсутність права на пенсійне забезпечення за вислугу років при відсутності інших вагомих причин не є підставою для обов'язкового продовження строку проходження громадянами військової служби за контрактом понад граничний вік.

В особливий період громадяни приймаються на військову службу за контрактом на строки, визначені частиною третьою статті 23 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", без врахування набуття права на пенсійне забезпечення та строку, що залишився до досягнення граничного віку перебування на військовій службі.

(абзац шістнадцятий пункту 2.3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

В особливий період особи, які до оголошення мобілізації були звільнені з військової служби в запас через службову невідповідність, у зв'язку з позбавленням військового звання в дисциплінарному порядку, у зв'язку із систематичним невиконанням умов контракту військовослужбовцем, можуть прийматися на військову службу за контрактом на строки, визначені статтею 23 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу". Військовозобов'язані, які раніше були засуджені до позбавлення волі, обмеження волі, арешту

чи виправних робіт за вчинення злочину невеликої тяжкості згідно з класифікацією злочинів, визначеною статтею 12 Кримінального кодексу України, у тому числі зі звільненням від відбування покарання, та які призвані на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, за бажанням військовослужбовця і рішенням посадової особи, визначеної пунктом 16 Положення, приймаються на військову службу за контрактом на строки, визначені статтею 23 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу". Зазначені громадяни з числа звільнених з військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, можуть прийматися на військову службу за контрактом під час дії особливого періоду за умови позитивної службової характеристики на час звільнення зі служби.

(абзац сімнадцятий пункту 2.3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, у редакції наказу Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422)

Після закінчення особливого періоду або оголошення демобілізації зазначені військовослужбовці за бажанням продовжують військову службу за контрактом.

(абзац вісімнадцятий пункту 2.3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, у редакції наказу Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

абзац дев'ятнадцятий пункту 2.3 виключено

(згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

абзац двадцятий пункту 2.3 виключено

(згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

(пункт 2.3 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, від 26.09.2013 р. N 657, у редакції наказу Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782)

2.4. Особи жіночої статі, які за станом здоров'я придатні до проходження військової служби, приймаються на військову службу за контрактом для заміщення військових посад. Перелік військових посад, які можуть бути заміщені військовослужбовцями-жінками, за винятком військових посад, які можуть бути заміщені особами вищого офіцерського складу, затверджується Міністерством оборони України.

(абзац перший пункту 2.4 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

Керівники військових навчальних закладів здійснюють прийом на військову службу (навчання) за контрактом курсантів з числа осіб жіночої статі за спеціальностями, за якими проводиться підготовка на посади, включені до вказаного Переліку.

У зв'язку з настанням особливого періоду з військовослужбовцями-жінками, які мають дитину (дітей) віком до 18 років та які не висловили бажання продовжувати військову службу,

контракт припиняється (розривається), а військовослужбовці-жінки звільняються з військової служби. Військовослужбовці-жінки, які висловили бажання продовжувати військову службу в особливий період, попереджаються про виконання підпункту 16 пункту 116 Положення та пункту 4.16 розділу IV цієї Інструкції.

(пункт 2.4 доповнено абзацом третім згідно з наказом Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782, абзац третій пункту 2.4 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

2.5. З військовослужбовцями, які перебувають у відпустці у зв'язку з вагітністю і пологами, для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку або іншої тривалості, визначеної законодавством, за відсутності їх клопотань про звільнення з військової служби у зв'язку із закінченням строку контракту під час відпустки, строк контракту про проходження військової служби продовжується до закінчення зазначених відпусток, а також на строк, необхідний у разі прийняття рішення щодо укладення нового контракту, для визначення придатності до проходження військової служби за станом здоров'я та прийняття рішення щодо укладення нового контракту. Про продовження строку контракту видається наказ по особовому складу посадової особи, яка має право укласти контракт.

(абзац перший пункту 2.5 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

На підставі виданого наказу по особовому складу проводиться доповнення до пункту 11² обох примірників діючого контракту.

(абзац другий пункту 2.5 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

Нові контракти з такими військовослужбовцями укладаються на загальних підставах.

2.6. Для потреб Збройних Сил України в комплектуванні окремих посад на військову службу за контрактом на строк військової служби в календарному обчисленні, встановлений частиною другою статті 23 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", за рішенням посадових осіб, до повноважень яких належить призначення на відповідні посади, можуть бути прийняті громадяни України з числа військовослужбовців військової служби за призовом осіб офіцерського складу або військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період та осіб, звільнених з військової служби, які не досягли граничного віку перебування на військовій службі і визнані військово-лікарськими комісіями непридатними до військової служби за станом здоров'я за наслідками захворювань, поранень (травм, контузій, каліцтв), одержаних під час виконання обов'язків військової служби, що призвело до встановлення їм інвалідності, часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності (крім розумових, сенсорних, психологічних вад, розладів психіки, поведінки та інших захворювань, визначених Міністерством оборони України). Зазначені громадяни України з питання прийняття рішення про прийом на військову службу за контрактом звертаються за місцем проходження військової служби у порядку, визначеному Статутом внутрішньої служби Збройних Сил України, а в разі звільнення з військової служби - до посадової особи, до повноважень якої належить прийняття на військову службу за контрактом та призначення на посади, через військовий комісаріат за місцем проживання (реєстрації).

Військовослужбовці військової служби за контрактом, які під час проходження військової служби були визнані військово-лікарськими комісіями непридатними до військової служби за станом здоров'я за наслідками захворювань, поранень (травм, контузій, каліцтв), одержаних під час виконання обов'язків військової служби, що призвело до встановлення їм інвалідності,

часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності (крім розумових, сенсорних, психологічних вад, розладів психіки, поведінки та інших захворювань, визначених Міністерством оборони України), за їх зверненням та за рішенням посадових осіб (до повноважень яких належить призначення на визначені посади) про залишення на військовій службі продовжують проходити військову службу до закінчення строку контракту з можливістю укладення нового контракту на строк, встановлений частиною четвертою статті 23 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", але не більше ніж до досягнення граничного віку перебування на військовій службі.

Посади, що можуть бути заміщені такими військовослужбовцями, визначено Переліком посад, що можуть бути заміщені військовослужбовцями, які визнані військово-лікарськими комісіями непридатними до військової служби, затвердженим наказом Міністерства оборони України від 14 серпня 2018 року N 410, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 вересня 2018 року за N 1017/32469. Вимоги до стану здоров'я таких військовослужбовців визначено Положенням про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України, затвердженим наказом Міністра оборони України від 14 серпня 2008 року N 402, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17 листопада 2008 року за N 1109/15800.

(абзац третій пункту 2.6 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

(розділ II доповнено новим пунктом 2.6 згідно з наказом
Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422,
у зв'язку з цим пункти 2.6 - 2.25
вважати відповідно пунктами 2.7 - 2.26)

2.7. Військовослужбовцям, які проходять військову службу за контрактом та є обраними народними депутатами України, депутатами Верховної Ради Автономної Республіки Крим або депутатами місцевих рад на виборні посади, в яких строк контрактів закінчується в період виконання депутатських повноважень, перед вибуттям до Верховної Ради України, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, відповідних місцевих рад строк контракту продовжується за їх рапортами на строк обрання депутатом та строк до двох місяців, необхідний для укладення нового контракту. Продовження строку контракту військовослужбовцям, обраним депутатами, здійснюється Міністром оборони України, про що видається відповідний наказ Міністра оборони України по особовому складу.

(абзац перший пункту 2.7 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

Військовослужбовці, які відряджені до державних органів, підприємств, установ, організацій, державних та комунальних навчальних закладів для виконання завдань в інтересах оборони держави та її безпеки та строк контракту яких закінчується в період виконання ними зазначених завдань, за три місяці до закінчення строку контракту подають керівникам державних органів, підприємств, установ, організацій, державних та комунальних навчальних закладів за місцем виконання цих завдань заяви (рапорти) про укладення нових контрактів про проходження військової служби.

(абзац другий пункту 2.7 із змінами, внесеними згідно з
наказами Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570,
від 14.12.2016 р. N 684)

Керівники державних органів, підприємств, установ, організацій, державних та комунальних навчальних закладів розглядають заяви (рапорти) військовослужбовців і не пізніше ніж за два

місяці до закінчення строку дії контракту надсилають їх разом зі своїми пропозиціями та двома примірниками контракту до Міністерства оборони України.

(абзац третій пункту 2.7 із змінами, внесеними згідно з
наказами Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570,
від 14.12.2016 р. N 684)

Контракти про проходження військової служби укладаються відповідними посадовими особами, чиїми наказами по особовому складу оформлено відрядження цих військовослужбовців до державних органів, підприємств, установ, організацій, державних та комунальних навчальних закладів із залишенням на військовій службі.

(абзац четвертий пункту 2.7 із змінами, внесеними згідно з
наказами Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570,
від 27.09.2017 р. N 499)

(пункт 2.7 у редакції наказу Міністерства
оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

2.8. Зі слухачами (ад'юнктами, докторантами) денної форми підготовки військових навчальних закладів та науково-дослідних установ, строк контракту про проходження військової служби яких закінчується під час їх навчання, контракт про проходження військової служби укладається від імені Міністерства оборони України:

першим заступником Міністра оборони України - зі змінним складом військових навчальних закладів та науково-дослідних установ, що належать до сфери управління Міністерства оборони України;

командиром військової частини A0515 - зі змінним складом військового навчального закладу та науково-дослідної установи військової частини A0515.

(пункт 2.8 у редакції наказів Міністерства
оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
від 20.10.2015 р. N 570,
від 14.12.2016 р. N 684)

2.9. Якщо у військовослужбовців, яких планується направити за кордон для проходження військової служби чи на навчання, строк контракту закінчується у період перебування за кордоном або раніше ніж через три місяці після його повернення, то в такому разі новий контракт з військовослужбовцями укладається перед їх вибуттям в іноземні країни на строк, визначений Положенням. Новий контракт про проходження військової служби набирає чинності з дня, наступного за днем закінчення строку попереднього контракту.

Для направлених за кордон військовослужбовців, в яких дія контракту про проходження військової служби продовжена в особливий період, новий контракт, укладений перед вибуттям в іноземні країни, набиратиме чинності з дня, наступного за днем набрання чинності законодавчим актом про оголошення демобілізації. У разі повернення військовослужбовця з-за кордону до оголошення демобілізації новий контракт, укладений перед вибуттям, вважається недійсним, а військовослужбовець продовжує проходити військову службу до оголошення демобілізації.

(пункт 2.9 у редакції наказу Міністерства
оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

2.10. Особи офіцерського складу після шести місяців військової служби за призовом осіб офіцерського складу за результатами проведеного оцінювання, але не пізніше ніж за три

місяці до закінчення строку військової служби можуть подати рапорт про прийняття на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу. Прийняття на військову службу за контрактом офіцерів, які проходять військову службу за призовом, може здійснюватись як на посади у військовій частині, де проходила служба за призовом, так і на інші посади офіцерського складу в інших військових частинах. У такому разі рапорт військовослужбовця разом з двома примірниками контракту, поданням до призначення на іншу посаду та іншими необхідними документами надсилаються за підпорядкованістю посадовій особі, зазначеній у підпункті 2 пункту 16 Положення.

(пункт 2.10 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, у редакції наказу Міністерства оборони України від 27.09.2017 р. N 499)

2.11. При прийнятті на військову службу за контрактом військовослужбовців, які вже виконують військовий обов'язок за іншими видами військової служби, або військовослужбовців інших військових формувань укладення першого контракту про проходження військової служби в Збройних Силах України здійснюється посадовими особами, визначеними в підпунктах 1, 2 пункту 16 Положення.

(пункт 2.11 доповнено новим абзацом першим згідно з наказом Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782, у зв'язку з цим абзаци перший - сьомий вважати відповідно абзацами другим - восьмим)

Укладення нового контракту з військовослужбовцем здійснюється посадовою особою, якій надано право укладати контракт від імені Міністерства оборони України. Для прийняття рішення щодо укладення нового контракту до кадрового органу, підпорядкованого цій посадовій особі, подаються:

рапорт військовослужбовця з клопотаннями прямих командирів (начальників);

два примірники контракту, підписані військовослужбовцем;

копія довідки військово-лікарської комісії про придатність до проходження військової служби за контрактом (для військовослужбовців після 40-річного віку, які виявили бажання проходити військову службу за новим контрактом);

(абзац п'ятий пункту 2.11 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 27.09.2017 р. N 499)

службова характеристика.

(абзац шостий пункту 2.11 у редакції наказу Міністерства оборони України від 27.09.2017 р. N 499)

За потреби додатково може надаватися копія попереднього контракту військовослужбовця.

За рішенням посадової особи, якій надано право укладати контракт від імені Міністерства оборони України, для прийняття рішення щодо укладення контракту може бути запрошеним і військовослужбовець, з яким укладається контракт.

(абзац восьмий пункту 2.11 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782)

(пункт 2.11 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

2.12. У разі переміщення військовослужбовця по службі з однієї військової частини до іншої, за узгодженням сторін, окремі умови контракту, що стосуються зобов'язань громадянина і Міністерства оборони України стосовно порядку проходження служби, за новим місцем служби можуть бути переглянуті та засвідчені підписами сторін у пункті 8 контракту (додаток 1 до Положення).

2.13. Контракт про проходження служби припиняється (розривається), а військовослужбовці, які проходять військову службу за контрактом, звільняються з військової служби за підставами, визначеними пунктом 35 Положення.

Командування військової частини відповідно до чинного законодавства має попередити військовослужбовця про дострокове припинення (розірвання) контракту за наявності підстав, передбачених підпунктами "б", "в", "г", "з", "і", "ї", "й", "л" пункту 1 частини п'ятої статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", та провести бесіду з військовослужбовцем з цього приводу, про що оформлюється Аркуш бесіди (додаток 12).

В особливий період контракт припиняється (розривається), а військовослужбовець звільняється з військової служби за рішенням командування військової частини згідно із Законом України "Про військовий обов'язок і військову службу" у період:

після закінчення строку проведення мобілізації та до моменту введення воєнного стану - на підставах, передбачених пунктом 2 (крім підстав, передбачених підпунктами "г", "й" та "к") частини п'ятої статті 26;

протягом строку проведення мобілізації та з моменту введення воєнного стану - до оголошення демобілізації - на підставах, передбачених пунктом 3 частини п'ятої статті 26.

Про припинення (розірвання) контракту за наявності підстав, передбачених підпунктами "а", "б", "в", "г", "ж", "к" пункту 1, а в особливий період (крім строку проведення мобілізації та періоду дії воєнного стану) за підставами, передбаченими підпунктами "г", "й" та "к" пункту 2 частини п'ятої статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", військовослужбовець повідомляє командування військової частини рапортом на звільнення з військової служби. Протягом строку проведення мобілізації та періоду дії воєнного стану звільнення з військової служби за бажанням військовослужбовця не проводиться.

(абзац другий пункту 2.13 у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, замінено п'ятьма абзацами згідно з наказом Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422, у зв'язку з цим абзаци третій - шостий вважати відповідно абзацами сьомим - десятим)

Не пізніше як за три місяці до закінчення строку дії чинного контракту командування військової частини повинно попередити військовослужбовця про намір не укласти з ним новий контракт про проходження військової служби. У разі невиконання цієї вимоги командування військової частини не може відмовити військовослужбовцю в укладенні нового контракту про проходження військової служби. Військовослужбовець не пізніше як за три місяці до закінчення строку дії чинного контракту повинен повідомити командування військової частини про свій намір укласти новий контракт. Якщо у цей строк військовослужбовець без поважних причин не повідомив командування військової частини про намір укласти новий контракт про проходження військової служби, то він підлягає звільненню з військової служби у зв'язку із закінченням строку контракту без подання рапорту. У цьому разі посадовою особою, визначеною в пункті 12.7 розділу XII цієї Інструкції, з військовослужбовцем проводиться бесіда, про що оформлюється Аркуш бесіди (додаток 12).

У разі відсутності рішення командування військової частини щодо укладення нового контракту з військовослужбовцем, а також відсутності згоди сторін щодо фактів систематичного невиконання умов контракту питання про укладення нового контракту або розірвання чинного контракту може бути вирішено спеціальною комісією, яка за доповіддю командира військової частини чи за зверненням військовослужбовця утворюється рішенням посадової особи, яка має право приймати рішення щодо звільнення військовослужбовця з військової служби із зазначених підстав (у випадку, коли однією зі сторін є командир військової частини, який має право звільнення військовослужбовця з військової служби, комісія утворюється рішенням наступного прямого командира (начальника)).

(абзац восьмий пункту 2.13 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

Абзац п'ятий пункту 2.13 виключено

(згідно з наказом Міністерства
оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

(пункт 2.13 у редакції наказу Міністерства
оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

Систематичне невиконання умов контракту військовослужбовцем може бути встановлено за результатами атестування, коли протягом останніх 12 місяців за неналежне виконання або відмову від виконання взятих на себе під час укладення контракту про проходження військової служби обов'язків він два або більше разів у сукупності притягувався до кримінальної відповідальності, адміністративної відповідальності за вчинення військового адміністративного правопорушення, або на підставі письмового наказу про притягнення до дисциплінарної відповідальності за порушення військової дисципліни, які обліковуються для оцінки стану дисципліни згідно з Інструкцією з надання доповідей і донесень про події, кримінальні правопорушення, військові адміністративні правопорушення та адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, порушення військової дисципліни та їх облік у Міністерстві оборони України, Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту, затвердженою наказом Міністерства оборони України від 29 листопада 2018 року N 604, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 20 грудня 2018 року за N 1451/32903 (далі - Інструкція з надання доповідей і донесень про події, порушення та їх облік), чи протягом останніх 6 місяців після попередження військовослужбовця про неповну службу відповідність, якщо він не виправив своєї поведінки і це стягнення не відіграло своєї ролі.

(пункт 2.13 доповнено абзацом згідно з наказом
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570,
абзац дев'ятий пункту 2.13 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 01.02.2016 р. N 51,
у редакції наказу Міністерства
оборони України від 14.12.2016 р. N 684,
із змінами, внесеними згідно з наказами
Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422,
від 18.06.2019 р. N 315)

Систематичним невиконанням умов контракту командуванням є невиконання одного із зобов'язань та інших умов, визначених контрактом, які допускались два чи більше разів протягом останніх 12 місяців служби військовослужбовця. Невиконання зобов'язань та інших умов, визначених контрактом, не враховується для встановлення систематичного невиконання умов контракту командуванням, якщо їх виконання стало неможливим у разі збройної агресії, збройного конфлікту чи загрози нападу шляхом безпосереднього ведення воєнних (бойових)

дій, а також залучення до здійснення заходів правового режиму надзвичайного стану, боротьби з тероризмом і піратством, посилення охорони державного кордону, ліквідації надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, надання військової допомоги іншим державам.

(пункт 2.13 доповнено абзацом згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

2.14. Рішення посадової особи про відмову військовослужбовцю в укладенні нового контракту, розірвання контракту через систематичне невиконання його умов приймається на підставі результатів періодичного оцінювання, з урахуванням рекомендацій атестаційної комісії і клопотання безпосереднього командира (начальника), а також висновків спеціальної комісії, якщо вона утворювалась.

(абзац перший пункту 2.14 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

Забороняється відмовляти в укладенні нового контракту або припиняти дію контракту у зв'язку із систематичним невиконанням його умов через інші причини або у порядку, не передбаченому законодавством.

2.15. Контракт про проходження служби (навчання) припиняється (розривається), а курсанти, які навчаються, відраховуються наказами по особовому складу зі списків змінного складу військових навчальних закладів за підставами та у порядку, визначеними пунктом 36 Положення.

(абзац перший пункту 2.15 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

За скоєні протягом одного навчального року порушення військової дисципліни, які обліковуються для оцінки стану дисципліни згідно з Інструкцією з надання доповідей і донесень про події, порушення та їх облік, вчинення інших правопорушень курсант відраховується з військового навчального закладу через недисциплінованість, а контракт про проходження військової служби (навчання) припиняється (розривається) через службову невідповідність.

(абзац другий пункту 2.15 у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684, від 18.06.2019 р. N 315)

У разі невиконання навчального плану, небажання продовжувати навчання чи відмови від подальшого проходження військової служби на посадах осіб сержантського і старшинського або офіцерського складу після закінчення військового навчального закладу контракт про проходження військової служби (навчання) припиняється (розривається) у зв'язку із систематичним невиконанням умов контракту військовослужбовцем. Курсанти, які до навчання проходили військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період та військову службу за контрактом, відраховуються з навчання і направляються до військових частин, з яких вони прибули на навчання. Рішення про продовження військової служби такими військовослужбовцями приймають посадові особи, визначені абзацами другим, третім пункту 227 Положення.

(абзац третій пункту 2.15 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684,

Інші курсанти з числа осіб чоловічої статті, які відраховані за:

(абзац четвертий пункту 2.15 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

всіма підставами (за винятком випадків, передбачених підпунктами "б", "г", "г" чи "ж" пункту 1 частини п'ятої статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу") направляються у військові частини забезпечення навчального процесу військового навчального закладу або іншої військової частини для подальшого проходження військової служби, якщо вони не виступили встановленого строку строкової військової служби;

(абзац п'ятий пункту 2.15 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422)

підставами, передбаченими підпунктами "б", "г", "г" чи "ж" пункту 1 частини п'ятої статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", а також за іншими підставами, якщо вони виступили строк строкової військової служби або не досягли призовного віку, направляються у районні (міські) військові комісаріати за місцем проживання для взяття на військовий облік.

(абзац шостий пункту 2.15 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 27.09.2017 р. N 499, від 22.08.2018 р. N 422)

Курсанти жіночої статі, відраховані з військових навчальних закладів, звільняються з військової служби, якщо вони:

не мають військово-облікової спеціальності (далі - ВОС), - без взяття на військовий облік;

мають ВОС, - з направленням у районні (міські) військові комісаріати за місцем проживання для взяття на військовий облік.

Курсанти в разі дострокового розірвання контракту через небажання продовжувати навчання або через недисциплінованість та в разі відмови від подальшого проходження військової служби на посадах осіб офіцерського складу відшкодовують Міністерству оборони України витрати, пов'язані з їх утриманням у військовому навчальному закладі, відповідно до Порядку відшкодування курсантами та особами офіцерського складу витрат, пов'язаних з їх утриманням у закладах вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2006 року N 964, і Порядку розрахунку витрат, пов'язаних з утриманням курсантів у закладах вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства оборони України, Міністерства фінансів України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства транспорту та зв'язку України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Управління державної охорони України, Служби безпеки України від 16 липня 2007 року N 419/831/240/605/537/219/534, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 липня 2007 року за N 863/14130.

Витяги з наказів про припинення (розірвання) контракту про проходження військової служби (навчання), відрахування з навчання та направлення громадян для проходження військової служби чи постановки на військовий облік надсилаються до військових комісаріатів за реєстрацією місця проживання чи перебування до прийняття на військову службу (навчання) чи призову на строкову військову службу.

Питання припинення контракту про проходження курсантами служби (навчання) у військових навчальних закладах та відрахування з навчання за іншими підставами визначаються Інструкцією про порядок переведення, відрахування та поновлення курсантів (слухачів) вищих

військових навчальних закладів Міністерства оборони України, затвердженою наказом Міністра оборони України від 24 грудня 1997 року N 490, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 10 лютого 1998 року за N 89/2529 (далі - Інструкція про порядок переведення, відрахування та поновлення курсантів (слухачів)).

(пункт 2.15 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

2.16. Після отримання ступеня вищої освіти "бакалавр", зарахування на навчання для здобуття ступеня вищої освіти "магістр" зі студентами, які навчаються у закладах вищої освіти за схемою підготовки "студент - курсант", і курсантами, які навчаються для отримання ступеня вищої освіти "магістр", а також після переведення на останній курс навчання з курсантами, які навчаються для отримання ступенів вищої освіти "бакалавр" або "молодший бакалавр" та які готуються для потреб Збройних Сил України, керівником військового навчального закладу укладаються контракти про проходження військової служби на посадах осіб офіцерського складу або контракти про проходження військової служби на посадах осіб сержантського і старшинського складу, які набудуть чинності:

(абзац перший пункту 2.16 у редакції наказу Міністерства оборони України від 01.02.2016 р. N 51)

для студентів і курсантів, які проходили підготовку для проходження військової служби на посадах осіб офіцерського складу, з дати присвоєння первинного офіцерського звання;

для курсантів, які проходили підготовку для проходження військової служби на посадах осіб сержантського і старшинського складу, з дня призначення на посади осіб сержантського та старшинського складу після закінчення навчання.

(абзац третій пункту 2.16 у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

З цієї ж дати закінчується дія контракту про проходження військової служби (навчання) курсантами військових навчальних закладів.

З громадянами, які в добровільному порядку зараховуються на курси за програмою підготовки офіцерів тактичного рівня, перед початком навчання укладаються контракти про проходження військової служби на посадах осіб сержантського і старшинського складу та контракти про проходження військової служби на посадах осіб офіцерського складу після закінчення підготовки. Контракт про проходження військової служби на посадах осіб офіцерського складу набуває чинності після успішного закінчення курсів з дати присвоєння первинного офіцерського звання. З цієї самої дати закінчується дія контракту про проходження військової служби на посадах осіб сержантського і старшинського складу.

(пункт 2.16 доповнено новим абзацом п'ятим згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315, у зв'язку з цим абзаци п'ятий - восьмий вважати відповідно абзацами шостим - дев'ятим)

З курсантами останнього курсу навчання, які готуються для потреб інших військових формувань, контракт про проходження військової служби на посадах осіб сержантського і старшинського або офіцерського складу після закінчення навчання укладається між ними і державою, від імені якої виступає керівник утвореного відповідно до законодавства військового формування України.

У разі відмови керівника іншого військового формування України від укладення контракту з курсантами, які готувались до проходження військової служби за контрактом, ці випускники

військових навчальних закладів:

призначаються в Збройні Сили України на посади офіцерського складу за отриманими спеціальностями, а у разі неможливості - за спеціальностями, спорідненими з ними у межах одного напрямку підготовки;

звільняються з військової служби у зв'язку із закінченням строку контракту з присвоєнням військового звання лейтенанта запасу в порядку, визначеному пунктом 53 Положення.

(пункт 2.16 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

2.17. На військову службу за контрактом на посади рядового, сержантського, старшинського і офіцерського складу відбираються придатні до військової служби за станом здоров'я громадяни України, які виявили бажання проходити військову службу в Збройних Силах України та які відповідають вимогам, визначеним законодавством.

(абзац перший пункту 2.17 у редакції наказу Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

Метою проведення заходів з відбору осіб, які можуть розглядатись кандидатами для прийняття на військову службу за контрактом (далі - кандидати), є всебічне вивчення моральних, ділових, фізичних, інтелектуальних, професійних та інших особистих якостей, ставлення до служби у Збройних Силах України та готовність до виконання військового обов'язку.

Щодо громадян України, які виявили бажання проходити військову службу за контрактом та претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, а також посад з підвищеним корупційним ризиком, за їх письмовою згодою проводиться спеціальна перевірка (крім випадків, передбачених статтею 56 Закону України "Про запобігання корупції" та статтею 20 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу"), у тому числі щодо відомостей, поданих особисто. Посади, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, визначаються статтею 56 Закону України "Про запобігання корупції". До державних органів, в яких існують ці посади, відносяться органи військового управління Збройних Сил України, переліки яких затверджено наказом Міністерства оборони України від 20 травня 2016 року N 270 "Про затвердження переліків органів військового управління, в яких передбачено посади державної служби", зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30 травня 2016 року за N 785/28915, та інші органи військового управління Збройних Сил України, в яких не передбачено посад державної служби. Спеціальна перевірка стосовно осіб, які претендують на зайняття цих посад, проводиться після прийняття щодо них рішень колегіальних органів, визначених пунктом 4.1 розділу IV цієї Інструкції. У разі потреби проводиться опитування кандидатів з використанням поліграфа в порядку, визначеному Інструкцією про порядок організації та проведення опитування персоналу з використанням поліграфа у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України, затвердженою наказом Міністерства оборони України від 14 квітня 2015 року N 164, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 29 квітня 2015 року за N 477/26922 (далі - Інструкція про порядок опитування персоналу з використанням поліграфа).

(абзац третій пункту 2.17 у редакції наказу Міністерства оборони України від 27.09.2017 р. N 499)

Організація проведення спеціальної перевірки здійснюється:

Главою Офісу Президента України або його заступниками - щодо претендентів на зайняття посад, призначення на які здійснюється Президентом України;

(абзац п'ятий пункту 2.17 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 25.09.2019 р. N 502)

Міністром Кабінету Міністрів України або його заступниками - щодо претендентів на зайняття посад, призначення на які здійснюється Кабінетом Міністрів України;

державним секретарем Міністерства оборони України - щодо претендентів на зайняття посад, призначення на які здійснюється Міністром оборони України;

(абзац сьомий пункту 2.17 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

командиром військової частини А0515 - щодо претендентів на зайняття посад у військовій частині А0515, призначення на які здійснюється Міністром оборони України;

посадовою особою, до номенклатури призначення наказом по особовому складу якої належить посада, - щодо претендентів на зайняття посад керівників, заступників керівників підпорядкованих органів військового управління Збройних Сил України;

(пункт 2.17 доповнено новим абзацом дев'ятим згідно з наказом Міністерства оборони України від 27.09.2017 р. N 499)

керівником органу військового управління Збройних Сил України - щодо претендентів на зайняття посад керівників, заступників керівників самостійних структурних підрозділів у підпорядкованому органі військового управління Збройних Сил України;

(пункт 2.17 доповнено новим абзацом десятим згідно з наказом Міністерства оборони України від 27.09.2017 р. N 499, у зв'язку з цим абзаци дев'ятий - п'ятдесят шостий вважати відповідно абзацами одинадцятим - п'ятдесят восьмим)

керівниками (заступниками керівників) державного органу, органу влади Автономної Республіки Крим або їх апаратів - щодо претендентів на відрядження до державних органів, підприємств, установ, організацій, державних та комунальних навчальних закладів для виконання завдань в інтересах оборони держави із залишенням на військовій службі для зайняття посад, що заміщуються військовослужбовцями та призначення на які здійснюється відповідним державним органом влади;

(абзац одинадцятий пункту 2.17 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

керівником (заступником керівника) органу місцевого самоврядування або його апарату - щодо військовослужбовців-депутатів, прикомандированих до відповідних рад у зв'язку з обранням на посади, на яких вони працюють на постійній основі, після призначення, обрання чи затвердження їх органом місцевого самоврядування на посади, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, або на посади з підвищеним корупційним ризиком.

Спеціальній перевірці підлягають відомості щодо:

наявності судового рішення, що набрало законної сили, згідно з яким особу притягнуто до кримінальної відповідальності, у тому числі за корупційні правопорушення, а також наявності судимості, її зняття, погашення;

факту, що особа піддана, піддавалася раніше адміністративним стягненням за пов'язані з корупцією правопорушення;

достовірності відомостей, зазначених у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

наявності в особи корпоративних прав;

стану здоров'я (у частині перебування особи на обліку в психоневрологічних або наркологічних закладах охорони здоров'я), освіти, наявності наукового ступеня, вченого звання;

відношення особи до військового обов'язку;

наявності в особи допуску до державної таємниці (якщо такий допуск необхідний згідно з характеристиками посади, визначеними паспортом військової посади (додаток 5));

(абзац двадцятий пункту 2.17 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 25.09.2019 р. N 502)

поширення на особу заборони займати відповідну посаду, передбаченої положеннями Закону України "Про очищення влади".

Перед прийняттям на військову службу за контрактом та (або) призначенням на посаду особа подає до органу, який відповідає за організацію проведення спеціальної перевірки, такі документи:

письмову згоду на проведення спеціальної перевірки;

автобіографію в рукописному і друкованому примірниках;

копію паспорта громадянина України;

копії документів про освіту, вчені звання, наукові ступені;

декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік;

медичну довідку про стан здоров'я за формою, затвердженою Міністерством охорони здоров'я України, щодо перебування на обліку в психоневрологічних або наркологічних закладах охорони здоров'я;

копію військового квитка або посвідчення особи військовослужбовця (для військовослужбовців або військовозобов'язаних);

довідку про допуск до державної таємниці (у разі його наявності).

Співробітники органу, який відповідає за організацію проведення спеціальної перевірки, письмово попереджають громадян про визначені законодавством обмеження військовослужбовців, що не повинні перешкоджати виконанню службових обов'язків за майбутньою посадою, і не пізніше наступного робочого дня після одержання від громадян усіх необхідних документів надсилають запити на проведення спеціальної перевірки. Запити складаються за формою та надсилаються до відповідних державних органів або до їх територіальних органів, до компетенції яких належить питання проведення спеціальної перевірки, визначених Порядком проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року N 171.

До запитів додаються копії письмової згоди громадянина на проведення спеціальної перевірки, його автобіографії та паспорта. Крім того, додаються до запитів, надісланих до:

територіальних органів Міністерства внутрішніх справ України, - запит про наявність в Єдиному державному реєстрі судових рішень відомостей про притягнення особи до

кримінальної відповідальності;

Державної судової адміністрації України, - запит щодо наявності судимості, її зняття, погашення;

територіальних органів Міністерства юстиції України і Національної комісії з цінних паперів і фондового ринку, - запит щодо наявності в особи корпоративних прав;

Міністерства юстиції України, - запит щодо наявності в Єдиному державному реєстрі осіб, щодо яких застосовано положення Закону України "Про очищення влади", відомостей про претендента на посаду та копія заяви, передбаченої частиною першою статті 6 Закону України "Про очищення влади";

Національного агентства з питань запобігання корупції, - запит щодо наявності в Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, відомостей про претендента на посаду, а також щодо достовірності відомостей, зазначених особою в декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік;

органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, структурних підрозділів обласних, Київської, Севастопольської міських державних адміністрацій у галузі освіти і науки, - копії документів про освіту, наукові ступені і вчені звання;

органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, структурних підрозділів обласних, Київської, Севастопольської міських державних адміністрацій у галузі охорони здоров'я, - копія медичної довідки щодо перебування на обліку в психоневрологічних або наркологічних закладах охорони здоров'я;

Служби безпеки України, - копія довідки про допуск до державної таємниці;

військових комісаріатів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, - копія військового квитка.

Усі копії доданих документів завіряються в установленому порядку органом, який відповідає за організацію проведення спеціальної перевірки.

До проведення спеціальної перевірки інших відомостей, вимога щодо подання яких установлена законом, залучаються спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції та органи військового управління, в яких обліковуються інші відомості. Спеціальна перевірка достовірності військового квитка кандидата, який претендує на зайняття посади, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, проводиться у військовому комісаріаті за реєстрацією місця проживання чи перебування кандидата. Військовими комісарами військових комісаріатів Автономної Республіки Крим, областей і міста Київ (далі - обласні військові комісари) інформація про результати перевірки достовірності військового квитка кандидата надається не пізніше семи днів від дати надходження запиту.

Спеціальна перевірка проводиться у строки, визначені законодавством.

За підсумками перевірки в органі, який відповідає за організацію проведення спеціальної перевірки, оформлюється довідка про результати спеціальної перевірки, що долучається до документів особової справи військовослужбовця.

Не призначаються на посади (не приймаються на військову службу за контрактом) або звільняються з військової служби за підставою, визначеною підпунктом "г" пункту 1 частини п'ятої статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", особи, стосовно яких з'ясовано про:

винесення обвинувального вироку суду за кримінальним провадженням;

ведення досудового слідства або передачу кримінального провадження до суду;

незняту або непогашену в установленому законодавством порядку судимість;

вирок суду про заборону чи незакінчений строк обмеження права займати посади, пов'язані з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;

притягнення до кримінальної або адміністративної відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення;

перебування на обліку в органах внутрішніх справ за антигромадську поведінку або за вживання чи розповсюдження наркотичних і психотропних засобів;

членство в політичних партіях, організаціях чи рухах;

встановлення факту подання неправдивих відомостей або підроблених документів;

невідповідність за станом здоров'я або перебування на обліку в психоневрологічних або наркологічних закладах охорони здоров'я;

невиконання умов обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності, визначених статтею 25 Закону України "Про запобігання корупції";

те, що в разі прийняття на військову службу громадянин буде перебувати у відносинах прямої організаційної та правової залежності з близькими особами (за винятком осіб, визначених у частині першій статті 27 Закону України "Про запобігання корупції").

Слухачі випускних курсів денної форми навчання військових навчальних закладів та особи офіцерського складу з'єднань, військових частин, установ і закладів Збройних Сил України, стосовно яких спеціальна перевірка не проводилась, перед першим призначенням на посади, визначені статтею 56 Закону України "Про запобігання корупції", підлягають спеціальній перевірці у порядку, визначеному законодавством. Кандидати для призначення на посади, визначені Переліком посад керівників військових формувань, правоохоронних органів, кандидатури для призначення на які погоджуються з Президентом України, затвердженим Указом Президента України від 04 червня 2008 року N 516, які перед призначенням на посади підлягають спеціальній перевірці у випадках, визначених законодавством, подаються на погодження з Президентом України після проведення спеціальної перевірки. Під час переміщення військовослужбовця, стосовно якого спеціальна перевірка вже проводилась, у межах Збройних Сил України, відрядження до державних органів, підприємств, установ, організацій, державних та комунальних навчальних закладів, прикомандирування до Верховної Ради України, Верховної Ради Автономної Республіки Крим чи місцевих рад на посади, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, а також на посади з підвищеним корупційним ризиком спеціальна перевірка відомостей щодо особи не проводиться. Спеціальна перевірка відомостей також не проводиться щодо претендентів, які перебувають на посадах в органах військового управління та призначаються в порядку переміщення чи просування по службі на посади в межах того самого державного органу або на посади в інші органи військового управління Збройних Сил України. Військовослужбовець іншого військового формування, стосовно якого спеціальна перевірка вже проводилась, перед направленням для проходження військової служби до Збройних Сил України письмово повідомляє про це структурний підрозділ Міністерства оборони України з питань запобігання та виявлення корупції, який не пізніше наступного робочого дня після одержання зазначеного

повідомлення від військовослужбовця надсилає за місцем його служби, де проводилась спеціальна перевірка, запит про надання копії довідки про результати перевірки, після отримання якої розглядається питання про зарахування у розпорядження Міністерства оборони України.

(абзац п'ятдесят восьмий пункту 2.17 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684, у редакції наказу Міністерства оборони України від 27.09.2017 р. N 499)

(пункт 2.17 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 26.09.2013 р. N 657, від 03.11.2014 р. N 782, у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

2.18. Відбір кандидатів на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу проводиться з числа придатних за станом здоров'я до військової служби за контрактом громадян, визначених статтею 20 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу":

(абзац перший пункту 2.18 у редакції наказу Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

військовими комісаріатами - із числа офіцерів запасу;

(абзац другий пункту 2.18 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, у редакції наказу Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

командирами військових частин - із числа офіцерів запасу, які звернулись до військової частини з проханням про прийом на військову службу за контрактом, та із числа осіб офіцерського складу, які виконують військовий обов'язок за іншими видами військової служби, і служби у військовому резерві, а також із числа громадян, які мають відповідні спеціальні звання або класні чини;

(абзац третій пункту 2.18 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

командиром військової частини А0515 - із числа громадян, визначених частиною другою статті 20 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу".

(пункт 2.18 доповнено абзацом четвертим згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

2.19. Відбір кандидатів на військову службу (навчання) курсантів військових навчальних закладів проводиться:

військовими комісаріатами - із числа громадян призовного віку, військовозобов'язаних та жінок, які не мають військових звань офіцерського складу;

(абзац другий пункту 2.19 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

військовими частинами - із числа військовослужбовців рядового, сержантського і старшинського складу та резервістів.

(абзац третій пункту 2.19 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

Питання відбору кандидатів для вступу до військових навчальних закладів визначаються Інструкцією про організацію та проведення військово-професійної орієнтації молоді та прийому до вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, затвердженою наказом Міністерства оборони України від 05 червня 2014 року N 360, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 26 червня 2014 року за N 704/25481 (далі - Інструкція про проведення військово-професійної орієнтації) з урахуванням в умовах особливого періоду Особливостей прийому на навчання до вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти для підготовки військових фахівців тактичного рівня. Особливості організації підготовки військових фахівців у військових навчальних закладах в особливий період визначаються наказом Міністерства оборони України від 29 листопада 2013 року N 824/ДСК, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 19 грудня 2013 року за N 2149/24681.

(абзац четвертий пункту 2.19 у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 01.02.2016 р. N 51)

2.20. Відбір кандидатів на військову службу за контрактом на посади рядового, сержантського, старшинського складу проводиться військовими частинами та військовими комісаріатами. Кандидати відбираються з числа громадян, визначених у частині першій статті 20 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу".

(абзац перший пункту 2.20 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782)

абзац другий пункту 2.20 виключено

(згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

абзац третій пункту 2.20 виключено

(згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, у зв'язку з цим абзаци четвертий - сьомий вважати відповідно абзацами другим - п'ятим)

Відбір кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом із числа військовозобов'язаних та жінок, які не мають військових звань офіцерського складу, здійснюється на посади та за спеціальностями, що є основними, спорідненими чи не є такими з тими посадами, на яких вони проходили військову службу, або за отриманою під час навчання спеціальністю.

Відбір кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом з числа військовослужбовців строкової військової служби здійснюється:

на посади та за ВОС, що є основними чи спорідненими з посадами та ВОС, на яких вони проходять строкову військову службу;

на посади та за ВОС, що не є спорідненими з посадами та ВОС, на яких військовослужбовці проходять строкову військову службу, але відповідають їх кваліфікації.

2.21. В обласних військових комісаріатах на підставі отриманих з військових частин, розташованих у районі відповідальності, Переліків посад, які підлягають комплектуванню військовослужбовцями за контрактом (додаток 6), проводяться такі заходи з відбору громадян на військову службу за контрактом:

(абзац перший пункту 2.21 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 01.02.2016 р. N 51)

попереднє вивчення особистих якостей громадян до прийняття на військову службу за контрактом;

медичне обстеження кандидатів;

професійно-психологічний відбір кандидатів;

спеціальна перевірка відомостей кандидатів у випадках, визначених законодавством;

(абзац п'ятий пункту 2.21 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

оформлення особових справ кандидатів;

направлення кандидатів до військових частин для подальшого прийняття на військову службу за контрактом;

ведення Переліку посад, які підлягають комплектуванню військовослужбовцями за контрактом (додаток 6) у військових частинах, що дислокуються на відповідній території діяльності військового комісаріату;

ведення резерву кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом.

Громадяни призовного віку, військовозобов'язані, а також жінки, які виявили бажання проходити військову службу за контрактом, подають до військових комісаріатів за місцем перебування на військовому обліку або за реєстрацією місця проживання чи перебування заяву з проханням щодо прийняття їх на військову службу за контрактом, а також повідомляються про обробку персональних даних за формою, визначеною Порядком обробки і захисту персональних даних у Міністерстві оборони України, затвердженим наказом Міністерства оборони України від 26 грудня 2014 року N 926, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21 січня 2015 року за N 71/26516 (далі - Повідомлення про обробку персональних даних), а також у разі потреби письмові згоди на проведення спеціальної перевірки відомостей, опитування персоналу з використанням поліграфа, заяву, передбачену частиною першою статті 6 Закону України "Про очищення влади", а також письмову згоду на проведення професійно-психологічного відбору.

(абзац десятий пункту 2.21 із змінами, внесеними згідно з
наказами Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570,
від 18.06.2019 р. N 315)

Попереднє вивчення особистих якостей громадян, які виявили бажання до прийняття на військову службу за контрактом, включає:

вивчення документів, що подає громадянин;

вивчення документів військового обліку;

вивчення відомостей, що надійшли з місця роботи (навчання);

результати індивідуальних бесід.

У процесі попереднього вивчення особистих якостей громадян обов'язково виявляються особи, які притягалися до кримінальної або адміністративної відповідальності за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень та військових адміністративних правопорушень, мають незняті або непогашені в установленому законодавством порядку судимості, перебувають на обліку в органах внутрішніх справ, психіатричних, туберкульозних, венеричних, наркологічних диспансерах та інших закладах охорони здоров'я.

(абзац шістнадцятий пункту 2.21 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, від 01.02.2016 р. N 51)

Особи, заяви яких розглянуті та за результатами вивчення особистих якостей яких прийнято позитивне рішення, є кандидатами. Результати вивчення відображаються в Аркуші вивчення особистих якостей кандидата (додаток 8). Кандидати направляються для проходження медичного обстеження до відповідних військово-лікарських комісій. З кандидатами, які визнані придатними за станом здоров'я для прийняття на військову службу за контрактом, організовуються і проводяться заходи:

професійно-психологічного відбору відповідно до Інструкції з організації професійно-психологічного відбору у Збройних Силах України, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 10 грудня 2014 року N 883, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 12 січня 2015 року за N 13/26458 (далі - Інструкція з організації профвідбору);

(абзац вісімнадцятий пункту 2.21 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

спеціальної перевірки відомостей відповідно до Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року N 171.

(абзац дев'ятнадцятий пункту 2.21 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

Заяви осіб, які за результатами професійно-психологічного відбору не відповідають вимогам щодо проходження військової служби за контрактом, повертаються їм представниками військового комісаріату з повідомленням причини відмови.

У разі встановлення за результатами спеціальної перевірки факту розбіжностей у поданих претендентом на посаду визначених законодавством документах керівник військового комісаріату надає можливість цьому претенденту протягом п'яти робочих днів надати письмове пояснення за таким фактом та/або виправити таку розбіжність. За результатами розгляду пояснень претендента за фактом подання ним підроблених документів або неправдивих відомостей, що мають ознаки кримінального або адміністративного правопорушення, керівник військового комісаріату повідомляє протягом трьох робочих днів про виявлений факт правоохоронні органи та відмовляє претенденту у прийнятті на військову

службу за контрактом. Керівник військового комісаріату відмовляє громадянину в прийнятті на військову службу за контрактом також у разі встановлення за результатами спеціальної перевірки факту невідповідності претендента встановленим законодавством вимогам для призначення на посаду військових посадових осіб (у тому числі факту належності особи до переліку осіб, щодо яких застосовуються заборони, передбачені частиною третьою або четвертою статті 1 Закону України "Про очищення влади").

(абзац двадцять перший пункту 2.21 у редакції наказу Міністерства оборони України від 26.09.2013 р. N 657, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

На кандидата, який успішно пройшов відбір на військову службу за контрактом, оформлюється особова справа. До особової справи кандидата додаються:

довідка військово-лікарської комісії про придатність до проходження військової служби за контрактом;

(абзац двадцять третій пункту 2.21 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

Картка професійного відбору кандидата (додаток 9);

довідка про результати спеціальної перевірки (на кандидатів, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, а також посад з підвищеним корупційним ризиком);

(абзац двадцять п'ятий пункту 2.21 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

копії свідоцтв про укладення шлюбу та народження дітей;

довідка про склад сім'ї або зареєстрованих у житловому приміщенні/будинку осіб.

За результатом відбору до проходження військової служби за контрактом кандидати з приписами військових комісаріатів направляються до військових частин. Направлення кандидатів до військової частини А0515 здійснюється на підставі запиту командира військової частини А0515.

(абзац двадцять восьмий пункту 2.21 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 01.02.2016 р. N 51)

У військових частинах стосовно кандидатів проводяться такі заходи:

медичне обстеження відповідно до Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України, затвердженого наказом Міністра оборони України від 14 серпня 2008 року N 402, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 листопада 2008 року за N 1109/15800;

професійно-психологічний відбір відповідно до Інструкції з організації профвідбору;

перевірка рівня фізичної підготовки;

оформлення контракту про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України.

З кандидатами, які мають спеціальні звання і класні чини та плануються до прийняття на військову службу за контрактом з переатестуванням у військовому званні, проводиться

військово-професійна орієнтація.

При успішних результатах відбору кандидатів на посади офіцерського складу командир військової частини направляє громадян до районних військових комісаріатів за місцем їх військового обліку з такими документами:

(абзац тридцять п'ятий пункту 2.21 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 01.02.2016 р. N 51)

клопотання про прийняття громадянина на військову службу за контрактом, призначення на посаду (присвоєння у разі потреби військового звання), в якому (в разі комплектування посади, передбаченої штатом воєнного часу) зазначати посадову особу, до повноважень якої належить право видавати накази по особовому складу про призначення на відповідну посаду офіцерського складу, яка комплектується;

(абзац тридцять шостий пункту 2.21 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570,
у редакції наказів Міністерства
оборони України від 01.02.2016 р. N 51,
від 14.12.2016 р. N 684)

картка професійного відбору кандидата (додаток 10);

(абзац тридцять сьомий пункту 2.21 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570,
у редакції наказу Міністерства
оборони України від 01.02.2016 р. N 51)

два примірники контракту, підписані громадянином (додаток 1 до Положення);

(абзац тридцять восьмий пункту 2.21 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 01.02.2016 р. N 51)

результати здачі перевірних іспитів з індивідуальної підготовки.

(абзац тридцять дев'ятий пункту 2.21 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 01.02.2016 р. N 51)

Про своє рішення щодо відбору кандидата на посаду офіцерського складу командир військової частини не пізніше наступного робочого дня письмово інформує кадровий орган посадової особи, до номенклатури призначення наказом по особовому складу якої належить посада, на яку відібрано кандидата, та інформує Кадровий центр Збройних Сил України. Кадровий орган посадової особи, до номенклатури призначення наказом по особовому складу якої належить посада, на яку відібрано кандидата, розглядає порушене командиром військової частини питання та протягом п'яти робочих днів визначає доцільність комплектування посади відібраним кандидатом, про що інформує Кадровий центр Збройних Сил України.

(абзац сороковий пункту 2.21 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570,
у редакції наказів Міністерства
оборони України від 01.02.2016 р. N 51,
від 14.12.2016 р. N 684)

Районний військовий комісаріат протягом трьох робочих днів після прибуття кандидата до військового комісаріату опрацьовує подання (додаток 1) до прийняття на військову службу за контрактом і призначення громадянина на посаду офіцерського складу, послужну картку, в разі потреби - атестацію на присвоєння військового звання офіцерського складу в порядку

переатестації (додаток П). Після опрацювання ці документи разом з отриманими з військової частини і від громадянина документами, визначеними цим пунктом цього розділу, надсилаються до обласного військового комісаріату. Обласний військовий комісаріат перевіряє отримані документи та подає їх до:

(пункт 2.21 доповнено новим абзацом сорок першим згідно з наказом Міністерства оборони України від 01.02.2016 р. N 51, абзац сорок перший пункту 2.21 у редакції наказу Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

посадової особи, до повноважень якої належить право призначення на відповідні посади офіцерського складу, - на офіцерів запасу, які приймаються на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу;

(пункт 2.21 доповнено новим абзацом сорок другим згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684, абзац сорок другий пункту 2.21 у редакції наказу Міністерства оборони України від 25.09.2019 р. N 502)

Кадрового центру Збройних Сил України - на громадян, визначених статтею 20 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", які не мають військових звань офіцерського складу та приймаються на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу для комплектування посад у Збройних Силах України.

(пункт 2.21 доповнено новим абзацом сорок третім згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684, абзац сорок третій пункту 2.21 у редакції наказу Міністерства оборони України від 25.09.2019 р. N 502)

У Кадровому центрі Збройних Сил України з отриманням документів визначається відповідність кандидата вимогам до посади офіцерського складу та потреба в її комплектуванні з урахуванням пропозицій посадової особи, до номенклатури призначення наказом по особовому складу якої належить посада, на яку відібрано кандидата. Після прийняття рішення керівництвом Генерального штабу Збройних Сил України щодо комплектування посади офіцерського складу поданим кандидатом документи щодо прийому кандидата на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу подаються до Департаменту кадрової політики Міністерства оборони України. У Департаменті кадрової політики Міністерства оборони України готуються пропозиції для прийняття остаточного рішення і проєкт наказу Міністра оборони України по особовому складу про присвоєння первинного військового звання офіцерського складу, прийняття громадян на військову службу за контрактом та призначення на посаду осіб офіцерського складу. У разі прийняття офіцера запасу на військову службу за контрактом зазначені заходи проводяться в органі військового управління посадової особи, визначеної підпунктом 2 пункту 16 Положення. Цим органом протягом трьох робочих днів після прийняття офіцера запасу на військову службу за контрактом до обласного військового комісаріату надсилається витяг із відповідного наказу по особовому складу. Другий і наступні примірники цього наказу, а також витяги з наказу розсилаються в порядку, визначеному Інструкцією з організації обліку особового складу Збройних Сил України, затвердженою наказом Міністерства оборони України від 26 травня 2014 року N 333, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 12 червня 2014 року за N 611/25388 (далі - Інструкція з організації обліку особового складу). Рішення про прийняття громадян на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу або рішення про відмову доводиться до командира військової частини, який відібрав кандидата на заміщення

посади, та до районного військового комісаріату, який безпосередньо доводить таке рішення до громадян.

(пункт 2.21 доповнено новим абзацом сорок четвертим згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684, у зв'язку з цим абзаци сорок другий - сорок шостий вважати абзацами сорок п'ятим - сорок дев'ятим, абзац сорок четвертий пункту 2.21 у редакції наказу Міністерства оборони України від 25.09.2019 р. N 502)

Громадяни, які виявили бажання навчатись за державним замовленням за програмою підготовки офіцерів запасу, звертаються із заявою до керівника військового навчального закладу, де здійснюється ця підготовка. Керівник військового навчального закладу направляє цих громадян до районних військових комісаріатів за місцем їх проживання чи перебування, де проводиться медичний огляд і професійно-психологічний відбір у порядку, визначеному цим пунктом Інструкції. За результатами медичного огляду і професійно-психологічного відбору керівник військового навчального закладу приймає рішення про допуск громадянина до участі в конкурсному відборі на навчання на курсі підготовки офіцерів запасу за державним замовленням. Перед початком цієї підготовки з громадянином укладається контракт про військову підготовку за програмою підготовки офіцерів запасу за державним замовленням, форма якого визначена Інструкцією про організацію військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу, затвердженою наказом Міністерства оборони України та Міністерства освіти і науки України від 14 грудня 2015 року N 719/1289, зареєстрованою 31 грудня 2015 року в Міністерстві юстиції України за N 1678/28123, та контракт про проходження військової служби на посадах осіб офіцерського складу після завершення навчання, форма якого визначена додатком 1 до Положення. Проекти наказів Міністра оборони України про присвоєння первинного військового звання молодший лейтенант громадянам, які за державним замовленням навчалися за програмою підготовки офіцерів запасу, прийняття їх на військову службу за контрактом та призначення на посади офіцерського складу, а також облікові документи опрацьовуються у військових навчальних закладах, де здійснювалась ця підготовка, та подаються на підпис не пізніше ніж за три місяці до дня випуску. Накази Міністра оборони України про присвоєння первинного військового звання, прийняття на військову службу за контрактом і призначення на посади громадян, які за державним замовленням навчалися за програмою підготовки офіцерів запасу, доводяться до районних військових комісаріатів за місцем проживання чи перебування цих громадян. Районні військові комісаріати забезпечують направлення громадян до місць проходження військової служби згідно з наказами Міністра оборони України.

(пункт 2.21 доповнено новим абзацом сорок п'ятим згідно з наказом Міністерства оборони України від 01.02.2016 р. N 51, у зв'язку з цим абзаци сорок перший - сорок четвертий уважати відповідно абзацами сорок третім - сорок шостим, абзац сорок п'ятий пункту 2.21 у редакції наказу Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

Якщо під час оформлення документів кандидата на конкретну посаду виникли обставини, що унеможливляють його службове використання на ній, та в разі наявності іншої вакантної посади у Збройних Силах України, щодо призначення на яку кандидат дав згоду, крім раніше оформлених документів додатково подаються такі документи:

заява про прийняття на військову службу за контрактом на нову посаду;

клопотання командувачів видів, родів військ (сил) Збройних Сил України, керівників структурних підрозділів апарату Міністерства оборони України або Генерального штабу

Збройних Сил України залежно від підпорядкованості військової частини.

(абзац сорок восьмий пункту 2.21 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 25.09.2019 р. N 502)

Кандидати з числа громадян призовного віку, військовозобов'язаних та жінок, які за станом здоров'я визнані придатними до проходження військової служби, але для яких були відсутні вакансії, зараховуються до резерву кандидатів військового комісаріату. У військовому комісаріаті особові справи на зазначених осіб зберігаються в установленому порядку та обліковуються в окремій книзі обліку.

(пункт 2.21 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

2.22. Організація і здійснення військово-професійної орієнтації, проведення попередньої професійної діагностики та відбору абітурієнтів до військових навчальних закладів покладаються на:

(абзац перший пункту 2.22 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

1) військові комісаріати - щодо осіб, які мають повну загальну середню, професійно-технічну або вищу освіту, віком від 17 до 30 років, у тому числі осіб, яким 17 років виповнюється в рік початку військової служби, та не мають військових звань офіцерського складу, з числа військовозобов'язаних, призовників, допризовників, резервістів та громадян, які не перебувають на військовому обліку;

(підпункт 1 пункту 2.22 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, у редакції наказу Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422)

2) командирів військових частин - щодо військовослужбовців та резервістів віком до 30 років, які мають повну загальну середню, професійно-технічну або вищу освіту та не мають військових звань офіцерського складу.

(підпункт 2 пункту 2.22 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, у редакції наказу Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422)

Військові комісаріати з одержанням розрахунків з відбору кандидатів до військових навчальних закладів, розроблених Генеральним штабом Збройних Сил України, здійснюють такі заходи:

проводять агітаційно-роз'яснювальну роботу з цивільною молоддю за місцями роботи, навчання, реєстрації та здійснюють пошук і відбір кандидатів;

розгортають центри (пункти) військово-професійної орієнтації та діагностики;

створюють комісії з проведення попередньої професійної діагностики;

проводять попередню професійну діагностику абітурієнтів.

Попередня професійна діагностика абітурієнтів включає:

соціально-психологічне вивчення;

психологічне обстеження;

медичний огляд;

оформлення документів.

Після затвердження розрахунку відбору кандидатів до військових навчальних закладів, розроблених Генеральним штабом Збройних Сил України, в органах військового управління і в з'єднаннях, у підпорядкуванні яких перебувають військові частини і підрозділи, де проходять військову службу військовослужбовці та служать резервісти, які виявили бажання навчатись у військових навчальних закладах, створюються комісії з проведення попередньої професійної діагностики. До складу цих комісій включаються представники штабів, органів по роботі з особовим складом (виховної та соціально-психологічної роботи), кадрових органів, фахівці медичної і психологічної служб.

(абзац дев'ятнадцятий пункту 2.22 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

Командири військових частин після отримання розрахунку відбору кандидатів до військових навчальних закладів, розроблених Генеральним штабом Збройних Сил України, здійснюють такі заходи:

видають наказ про організацію і порядок проведення військово-професійної орієнтації та відбору кандидатів до військових навчальних закладів;

інформують підлеглий особовий склад про отриманий розрахунок та визначають підрозділи, в яких здійснюється відбір кандидатів;

контролюють виконання розрахунку відбору кандидатів до військових навчальних закладів;

забезпечують подання на розгляд командирів з'єднання (органу військового управління), якому підпорядкована військова частина, рапортів, документів та особових справ відібраних кандидатів.

Командир з'єднання (органу військового управління) приймає рішення щодо направлення військовослужбовців на навчання до військових навчальних закладів. Дозвіл командира з'єднання на навчання військовослужбовця оголошується наказом командира військової частини. За прийнятим рішенням комісія з'єднання (органу військового управління) і командири військових частин проводять попередню професійну діагностику відібраних кандидатів.

За результатами проведених заходів документи кандидатів надсилаються до військових навчальних закладів, а самі кандидати направляються на навчальні збори та вступ до військових навчальних закладів у строки, визначені Інструкцією про проведення військово-професійної орієнтації.

Проведення професійного психологічного відбору на навчання у військових навчальних закладах, медичного огляду і перевірки рівня фізичної підготовки кандидатів покладається на приймальні (відбіркові) комісії військових навчальних закладів.

(пункт 2.22 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

2.23. У кінці кожного місяця командирами військових частин надсилається до військового комісаріату за місцем дислокації перелік посад, що підлягають комплектуванню військовослужбовцями за контрактом.

Командир військової частини керує добором кандидатів для зарахування на військову службу за контрактом. Відбір кандидатів для прийняття на військову службу за контрактом із числа військовослужбовців строкової військової служби та резервістів покладається на штаби і підрозділи військової частини. Первинне вивчення кандидатів здійснюється переважно командирами підрозділів, на укомплектування посад яких вони будуть призначені після прийняття на військову службу за контрактом.

(абзац другий пункту 2.23 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

За результатами вивчення кандидатів командири підрозділів щоквартально (до 20 грудня, 20 березня, 20 червня та 20 вересня) подають до штабу військової частини списки відібраних кандидатів та матеріали їх попереднього вивчення.

Матеріали попереднього вивчення включають:

копію обліково-послужної картки;

службову характеристику;

службову картку;

аркуш вивчення особистих якостей кандидата;

картку професійного відбору та рапорт військовослужбовця про прийняття на військову службу за контрактом, Повідомлення про обробку персональних даних та у випадках, визначених законодавством, письмову згоду на проведення спеціальної перевірки відомостей про нього.

(абзац дев'ятий пункту 2.23 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, від 18.06.2019 р. N 315)

Командири підрозділів персонально відповідають за достовірність і об'єктивність характеристик, обґрунтованість висновків і рекомендацій щодо відібраних кандидатів на військову службу за контрактом.

З кандидатами на військову службу за контрактом штабом військової частини проводиться робота щодо:

оформлення особової справи;

проведення медичного обстеження військово-лікарськими комісіями з метою визначення придатності до проходження військової служби за відповідними ВОС;

проведення професійно-психологічного відбору;

перевірки рівня фізичної підготовки;

організації проведення спеціальної перевірки відомостей (у випадках, визначених законодавством);

(абзац шістнадцятий пункту 2.23 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

оформлення допуску до державної таємниці (у разі необхідності);

розгляду на засіданнях атестаційних комісій військових частин.

Засідання атестаційних комісій військових частин проводяться у присутності командирів підрозділів, на укомплектування посад яких розглядається кандидат.

За результатами вивчення та розгляду атестаційних комісій командиром військової частини приймаються рішення про прийняття кандидата на військову службу за контрактом осіб рядового, сержантського і старшинського складу та укладення з ним контракту.

Командування військової частини організовує проведення заходів щодо вивчення військовослужбовців строкової військової служби та резервістів, які виявили бажання проходити військову службу за контрактом в іншій військовій частині. Матеріали вивчення надсилаються до цієї військової частини для прийняття рішення про укладення контракту. Після вивчення матеріалів командир військової частини письмово повідомляє командування військової частини, де громадянин проходить строкову військову службу або службу у військовому резерві, про прийняте рішення. Письмова згода є підставою для порушення клопотання (до якого додаються рапорт військовослужбовця (резервіста), письмова згода командира та копія обліково-послужної картки) щодо видання вищою посадовою особою наказу (розпорядження) у порядку, визначеному пунктом 203 Положення, про переміщення військовослужбовця (резервіста) до військової частини, в якій він виявив бажання проходити військову службу, та прийняття на військову службу за контрактом.

(абзац двадцять перший пункту 2.23 у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

З дня укладення з військовослужбовцем контракту про проходження військової служби припиняється проходження громадянином строкової військової служби або служби у військовому резерві.

(абзац двадцять другий пункту 2.23 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

Про прийняття на військову службу за контрактом і призначення на посаду встановленим порядком повідомляється військовий комісаріат, через який був здійснений призов громадянина на строкову військову службу, або військова частина, в якій резервіст проходив службу у військовому резерві. Військовий комісаріат після отримання повідомлення про прийняття громадян на військову службу повідомляє державним органам, підприємствам, закладам, установам і організаціям, в яких ці громадяни працювали, навчались або були зареєстрованими як безробітні, про день прийняття громадян на військову службу за контрактом.

(абзац двадцять третій пункту 2.23 у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

(пункт 2.23 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

2.24. Контракт з кандидатами з числа громадян призовного віку, військовозобов'язаних, резервістів, а також із жінками, які не перебувають на військовому обліку, укладається у день прибуття їх до військової частини (навчального центру) з одночасним зарахуванням до списків особового складу, призначенням на відповідну посаду рядового, сержантського та старшинського складу, а також з присвоєнням відповідного первинного військового звання.

Контракт з військовослужбовцями строкової військової служби укладається згідно з пунктом 13 Положення після прийняття командиром військової частини рішення про зарахування військовослужбовця на військову службу за контрактом. Про укладання контракту з військовослужбовцем строкової військової служби, переміщеним з цією метою з іншої

військової частини, командир військової частини зобов'язаний у триденний строк письмово повідомити орган військового управління, з якого надійшов наказ (розпорядження) на переміщення, та військову частину, де військовослужбовець проходив строкову військову службу.

Командир військової частини зобов'язаний у триденний строк письмово повідомити військовий комісаріат, який направив кандидата або через який кандидат був призваний на строкову військову службу, про прийняття його на військову службу за контрактом або про відмову в прийнятті на військову службу за контрактом з повідомленням причин відмови.

Після отримання повідомлень від командирів військових частин про прийом громадян на військову службу за контрактом військові комісаріати надають узагальнену інформацію до Генерального штабу Збройних Сил України та повідомляють державним органам, підприємствам, закладам, установам і організаціям, в яких ці громадяни працювали, навчались або були зареєстрованими як безробітні, про день прийняття громадян на військову службу за контрактом.

(пункт 2.24 у редакції наказів Міністерства
оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
від 20.10.2015 р. N 570)

2.25. Посвідчення або військовий квиток військовослужбовця Збройних Сил України оформлюється та видається військовослужбовцям у тижневий строк після зарахування до списків особового складу військової частини (навчального центру).

Посвідчення офіцерів, прапорщиків (мічманів) видаються військовослужбовцям за місцем проходження військової служби кадровими органами органів військового управління, з'єднань, військових частин, установ і закладів, що забезпечуються бланками посвідчень та в яких ведуться їх облік і звітність про використання.

Посвідчення офіцера видаються військовослужбовцям під час:

присвоєння первинних військових звань офіцерського складу;

прийняття на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу до Збройних Сил України з числа військовозобов'язаних, резервістів та військовослужбовців інших утворених відповідно до законів України військових формувань;

(абзац п'ятий пункту 2.25 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

призову офіцерів запасу на військову службу до Збройних Сил України.

(абзац шостий пункту 2.25 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

Посвідчення прапорщика (мічмана) видаються військовослужбовцям під час:

присвоєння військового звання прапорщика (мічмана);

прийняття (призову) на військову службу до Збройних Сил України з числа військовозобов'язаних, резервістів і військовослужбовців інших утворених відповідно до законів України військових формувань, які мають військове звання прапорщика (мічмана), старшого прапорщика (старшого мічмана).

(абзац дев'ятий пункту 2.25 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

Військовий квиток видається військовими комісаріатами, на території відповідальності яких дислокуються військові частини (навчальні центри), на підставі запиту командира військової частини (навчального центру). До запиту додаються:

витяг із наказу командира військової частини про прийняття (призов) громадянина на військову службу;

(абзац одинадцятий пункту 2.25 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

завірена копія обліково-послужної картки;

кольорова фотокартка у військовій формі одягу (3,5 x 4,5 см, анфас), завірена посадовою особою військової частини.

Військові комісаріати після отримання запиту оформляють військові квитки та видають їх установленим порядком військовослужбовцям або представникам військових частин.

(пункт 2.25 у редакції наказу Міністерства
оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

2.26. У кінці навчального року у кожній військовій частині до 30 жовтня складається Контрольний список військовослужбовців, строк контракту у яких закінчується у наступному році (далі - Контрольний список контрактів). До Контрольного списку контрактів включаються всі військовослужбовці, у яких закінчуються строки контракту у наступному році. Контрольний список контрактів затверджується командиром військової частини та доводиться до військовослужбовців і їх безпосередніх командирів (начальників).

(абзац перший пункту 2.26 із змінами, внесеними згідно з
наказами Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
від 14.12.2016 р. N 684)

Контрольний список контрактів є основним плануючим документом військової частини з питань організації проходження військової служби військовослужбовцями за контрактом. На підставі затвердженого Контрольного списку контрактів у військовій частині:

опрацьовується та подається за підпорядкованістю контрольний список військовослужбовців, строки контрактів у яких закінчуються в наступному році та які займають посади, що належать до вищої номенклатури призначення, з розрахунку, щоб вони до 20 грудня надійшли до кадрових органів, що відпрацьовують проекти наказів по особовому складу про укладання нових контрактів про проходження військової служби;

(абзац третій пункту 2.26 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

розпочинається робота з військовослужбовцями, у яких закінчуються строки контрактів у вказаний період часу.

У кадрових органах всіх рівнів узагальнюються контрольні списки контрактів, які надійшли з підпорядкованих військових частин та органів військового управління, та складається окремий Контрольний список контрактів за своєю та вищими номенклатурами призначення.

III. Військові звання

3.1. Військові звання рядового, сержантського, старшинського і офіцерського складу присвоюються військовослужбовцям, військовозобов'язаним, резервістам, а також особам жіночої статі, які не мають військових звань, при прийомі на військову службу за контрактом у послідовному порядку відповідно до вимог Положення та штатної категорії посади, на яку призначено громадянина України, а також з урахуванням інших умов.

(пункт 3.1 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

3.2. Присвоєння військових звань особам, які виконують військовий обов'язок за всіма видами військової служби, здійснюється наказами посадових осіб, визначених пунктами 42, 43 і 197 Положення. Накази готуються і видаються на підставі документів, визначених пунктом 1.5 розділу I цієї Інструкції.

В особливий період військові звання військовослужбовцям присвоюються:

до капітана включно - командирами корпусів, повітряних командувань, керівниками академій (університетів) видів Збройних Сил України;

до майора (капітана 3 рангу) включно - командувачами військ оперативних командувань Збройних Сил України, командувачем Високомобільних десантних військ Збройних Сил України, командувачем Сил спеціальних операцій Збройних Сил України, начальником озброєння Збройних Сил України, начальником Тилу Збройних Сил України, начальником Головного управління оперативного забезпечення Збройних Сил України, начальником Військової служби правопорядку у Збройних Силах України - начальником Головного управління Військової служби правопорядку Збройних Сил України;

до підполковника (капітана 2 рангу) включно - командувачами видів Збройних Сил України, командиром військової частини А0515, керівниками служб персоналу Міністерства оборони України та Збройних Сил України (військовослужбовцям цих органів військового управління та в підпорядкованих їм військових частинах), начальником Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського;

до полковника (капітана 1 рангу) включно - начальником Генерального штабу - Головнокомандувачем Збройних Сил України, крім військовослужбовців, які займають посади номенклатури призначення Міністра оборони України.

(пункт 3.2 у редакції наказу Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

Обчислення строку вислуги у військовому званні молодший лейтенант один рік після прийняття на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу застосовується до військовослужбовців, які проходили військову службу за контрактом осіб сержантського і старшинського складу за другим або наступним контрактом.

(пункт 3.2 доповнено абзацом сьомим згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

3.3. Щорічно в кожній військовій частині до 30 листопада складається Контрольний список військовослужбовців, в яких строк вислуги у військовому званні закінчується в наступному році (далі - Контрольний список звань). Контрольний список звань є основним планувальним документом з питань організації своєчасного присвоєння військових звань особовому складу військової частини. До Контрольного списку звань включаються всі військовослужбовці, у яких закінчуються встановлені строки вислуги у військових званнях у наступному році та які перебувають на посадах, штатні категорії за якими надають право на присвоєння цих звань. Також до Контрольного списку звань включаються військовослужбовці, з яких відповідно до

вимог Дисциплінарного статуту Збройних Сил України може бути знято накладене дисциплінарне стягнення пониження військового звання на один ступінь.

(абзац перший пункту 3.3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

На підставі Контрольного списку звань у військовій частині опрацьовуються та подаються до вищих кадрових органів у встановлені строки Подання до присвоєння чергового військового звання (додаток 3) та списки військовослужбовців, які подаються до присвоєння чергових військових звань.

Подання до присвоєння чергового військового звання (додаток 3) військовослужбовцю підписуються командиром військової частини та направляються для реалізації за підпорядкованістю в установленому порядку з розрахунку, щоб вони надійшли до кадрових органів, що відпрацьовують проекти наказів про присвоєння чергових військових звань, не пізніше як за місяць до закінчення встановленого строку вислуги військовослужбовця у військовому званні.

Списки військовослужбовців, які подаються до присвоєння чергових військових звань, опрацьовуються окремо на кожну категорію військовослужбовців за правом присвоєння військових звань:

списки військовослужбовців, які подаються до присвоєння військових звань наказами командира військової частини;

списки військовослужбовців, які подаються до присвоєння військових звань наказами вищих посадових осіб.

Списки військовослужбовців, які подаються до присвоєння військових звань наказами командира військової частини, підписуються командирами структурних підрозділів та подаються командирі військової частини.

Списки військовослужбовців, які подаються до присвоєння військових звань наказами вищих посадових осіб, підписуються командиром військової частини та щоквартально направляються для реалізації за підпорядкованістю в установленому порядку з розрахунку, щоб вони надійшли до кадрових органів, що відпрацьовують проекти наказів про присвоєння чергових військових звань, не пізніше:

20 грудня - на військовослужбовців, у яких строк вислуги у військовому званні закінчується в січні, лютому, березні;

20 березня - на військовослужбовців, у яких строк вислуги у військовому званні закінчується у квітні, травні, червні;

20 червня - на військовослужбовців, у яких строк вислуги у військовому званні закінчується в липні, серпні, вересні;

20 вересня - на військовослужбовців, у яких строк вислуги у військовому званні закінчується в жовтні, листопаді, грудні.

Списки військовослужбовців, які подаються до присвоєння військових звань наказами командира військової частини, є підставою для видання відповідних наказів по особовому складу щодо присвоєння військових звань.

Списки військовослужбовців, які подаються до присвоєння військових звань наказами вищих посадових осіб, надсилаються за підпорядкованістю до кадрового органу вищого рівня та є підставою в цьому органі для:

видання наказів по особовому складу щодо присвоєння чергових військових звань посадовими особами, визначеними пунктом 43 Положення;

формування і опрацювання списку військовослужбовців, які подаються до присвоєння військових звань наказами вищих посадових осіб.

(пункт 3.3 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

3.4. У разі якщо військовослужбовець, який вислужив установлений строк вислуги у військовому званні, був призначений на вищу посаду і отримав право на присвоєння чергового військового звання після складання і затвердження Контрольного списку звань, одночасно з прийняттям посади на нього оформлюється і подається за підписом командира військової частини додатковий список або подання, що подаються безпосередньо до кадрового органу посадової особи, яка відповідно до пункту 43 Положення має право присвоювати відповідне чергове військове звання військовослужбовцю. Інформація щодо подання до присвоєння військовослужбовцю чергового військового звання заноситься до Контрольного списку звань військової частини на поточний рік.

Військовослужбовцям, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку або іншої тривалості, визначеної законодавством, чергове військове звання не присвоюється, а час перебування у такій відпустці не зараховується до строку вислуги у військовому званні. Початком незараховування часу перебування у відпустці по догляду за дитиною до строку вислуги у військовому званні є день набрання чинності Указом Президента України від 14 липня 2015 року N 417 "Про внесення змін до Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України", а після зазначеної дати - день вибуття військовослужбовця в зазначену відпустку. Після закінчення або припинення за бажанням військовослужбовця цієї відпустки чергове військове звання присвоюється відповідно до пункту 49 Положення.

(абзац другий пункту 3.4 у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

(пункт 3.4 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

3.5. У разі закінчення строку контракту у військовослужбовців до дати присвоєння чергового військового звання у Контрольному списку звань робиться відмітка про строк контракту та не пізніше ніж за місяць до дати присвоєння чергового військового звання повідомляється вищий кадровий орган про укладення нового контракту або про звільнення військовослужбовця з військової служби.

(абзац перший пункту 3.5 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

У разі якщо після подання документів до присвоєння чергового військового звання виникли підстави, визначені пунктом 64 Положення, що унеможливають присвоєння військовослужбовцю чергового військового звання, інформація про ці підстави не пізніше ніж за три дні до дати присвоєння чергового військового звання письмово через кадровий орган доповідається посадовій особі, яка має право на присвоєння вказаного військового звання.

3.6. До строку вислуги у військовому званні військовослужбовця не зараховується строк відбування покарання у виді службового обмеження, арешту, тримання в дисциплінарному батальйоні, час перебування у відпустці по догляду за дитиною, а також звільнення від відбування покарання з випробуванням і залишенням на військовій службі.

Підставою обрахунку вказаного строку є судові рішення про призначення покарання та витяги із наказів про вибуття військовослужбовця у відпустку по догляду за дитиною. Копії судових рішень та витягів із наказів про вибуття залучаються до особової справи військовослужбовця та безпосередньо надсилаються до посадової особи, яка має право присвоювати чергове військове звання. На підставі судових рішень та витягів із наказів по стройовій частині про вибуття цією посадовою особою видається наказ по особовому складу про визначення початку незараховування до строку вислуги у військовому званні військовослужбовця строку його покарання та часу перебування у відпустці по догляду за дитиною. На підставі виданого наказу до послужного списку особової справи військовослужбовця та Контрольного списку звань здійснюються записи про визначення початку часу незараховування до строку вислуги у військовому званні військовослужбовця.

Після закінчення строків відбування покарання або випробування, а також після закінчення чи припинення за бажанням військовослужбовця відпустки по догляду за дитиною та прибуття військовослужбовця до місця служби або в розпорядження посадової особи, в чиєму розпорядженні він знаходиться, обрахунок строку вислуги у військовому званні поновлюється наказом по стройовій частині, витяг із якого долучається до усіх примірників особової справи військовослужбовця.

(пункт 3.6 у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

3.7. Накази про присвоєння чергових військових звань видаються за датою закінчення строку вислуги військовослужбовців у діючому військовому званні.

Відповідні записи в облікових документах військовослужбовців здійснюються на підставі виданих наказів командира військової частини або отриманих витягів із наказів інших посадових осіб про присвоєння чергових військових звань.

(абзац другий пункту 3.7 у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

3.8. Первинне військове звання сержантського і старшинського складу громадянам України присвоюється командирами окремих батальйонів (кораблів 2 рангу) і посадовими особами, які мають рівні з ними права та вищі.

(абзац перший пункту 3.8 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

Первинні військові звання офіцерського складу присвоюються Міністром оборони України громадянам України, визначеним у пунктах 50 - 53 Положення.

(абзац другий пункту 3.8 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, у редакції наказу Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

Абзац третій пункту 3.8 виключено

(згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, у зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом третім)

У разі оголошення рішення про проведення мобілізації та (або) введення правового режиму воєнного стану за рішенням посадових осіб, які мають право присвоєння первинних військових звань сержантського і старшинського та офіцерського складу, присвоєння цих

звань здійснюється громадянам, які за віком та освітою відповідають визначеним законодавством вимогам, з одночасним прийняттям їх на військову службу за контрактом та призначенням на посади з урахуванням потреби в сержантах, старшинах і офіцерах такої спеціальності. Особам рядового складу, призваним на військову службу, може бути присвоєно первинне військове звання сержантського і старшинського складу одночасно з призначенням на посаду сержантського (старшинського) складу без прийняття їх на військову службу за контрактом. З оголошенням стану війни в державі особам сержантського і старшинського складу (крім військовослужбовців строкової військової служби), які призначені на посади офіцерського складу у воєнний час і успішно виконують службові обов'язки, первинне військове звання офіцерського складу молодший лейтенант присвоюється командирами корпусів, посадовими особами, які мають рівні з ними права та вищі. Призначення осіб сержантського і старшинського складу на посади осіб офіцерського складу у військових частинах, що утримуються за штатами воєнного часу, здійснюються наказами посадових осіб відповідно до номенклатури посад для призначення без направлення їх на курс військової підготовки. Громадяни, які не мають військових звань офіцерського складу, призначаються на посади сержантського і старшинського складу після проведення підготовки у порядку, визначеному пунктом 6.3 розділу VI цієї Інструкції.

(пункт 3.8 доповнено абзацом третім згідно з наказом Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782, абзац третій пункту 3.8 у редакції наказу Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

3.9. На кандидатів до присвоєння первинного військового звання молодший лейтенант подаються такі документи:

подання (додаток 3) - для осіб сержантського і старшинського складу, які вже призначені на посади офіцерського складу, або подання (додаток 1) - для осіб сержантського і старшинського складу, а також осіб рядового складу, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, мають вищу освіту за ступенем не нижче бакалавра та які подаються до призначення на посади офіцерського складу;

атестація на присвоєння військового звання офіцерського складу (додаток 11);

два примірники контракту про проходження військової служби у Збройних Силах України на посадах осіб офіцерського складу (у разі прийняття на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу);

завірена копія паспорта громадянина України;

завірена копія особистого номера (реєстраційного номера облікової картки платника податків або серії та номера паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті));

завірені копії диплома про вищу освіту та додатка до нього;

завірена копія документа про проходження курсу військової підготовки за програмою підготовки офіцерів (у разі потреби);

висновок військово-лікарської комісії (у разі прийняття на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу);

дві послужні картки;

витяг із наказу про призначення на посаду офіцерського складу;

рапорт військовослужбовця.

Атестація на присвоєння військового звання офіцерського складу складається безпосереднім командиром (начальником) в рукописному та два примірники в друкованому вигляді і розглядається на засіданні атестаційної комісії військової частини, де військовослужбовець проходить військову службу, та затверджується посадовою особою, яка має право призначення на вказану посаду офіцерського складу відповідно до номенклатури призначення. Атестація на військовозобов'язаних і жінок, які подаються до присвоєння первинного військового звання молодший лейтенант у військовій частині А0515, складається у військовому комісаріаті за місцем обліку та розглядається на засіданні атестаційної комісії цієї військової частини.

На кандидатів до присвоєння первинного військового звання молодший лейтенант запасу оформляються і подаються документи в порядку і за формами, що визначені наказом Міністерства оборони України від 27 березня 2018 року N 130, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25 квітня 2018 року за N 507/31959.

(абзац чотирнадцятий пункту 3.9 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422)

(пункт 3.9 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, від 03.11.2014 р. N 782, від 20.10.2015 р. N 570, у редакції наказу Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

3.10. Випускники військових навчальних закладів, які готуються для проходження військової служби на посадах осіб офіцерського складу, атестуються до присвоєння первинного військового звання офіцерського складу на останньому курсі навчання не пізніше ніж за три місяці до закінчення підготовки. В особливий період у разі дострокового випуску атестування випускників до присвоєння первинного військового звання офіцерського складу проводиться безпосередньо перед їх державною атестацією.

(абзац перший пункту 3.10 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

Атестація на присвоєння військового звання офіцерського складу складається прямими начальниками від начальника курсу, йому рівного і вище та затверджується начальником військового навчального закладу.

Після закінчення навчання випускники військових навчальних закладів, за винятком випускників, які зараховуються в розпорядження командира військової частини А0515, направляються до інших військових формувань або відряджаються до державних органів, підприємств, установ, організацій, державних та комунальних навчальних закладів, призначаються наказами по особовому складу на посади:

(абзац третій пункту 3.10 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, від 14.12.2016 р. N 684)

офіцерського складу - Міністром оборони України;

сержантського і старшинського складу - посадовою особою, яка відповідно до номенклатури посад має право видавати накази по особовому складу щодо призначення випускників, які готувалися для проходження військової служби на посадах сержантського і старшинського складу.

Цими ж наказами їм присвоюються первинні військові звання лейтенант та молодший сержант (старшина 2 статті) відповідно (крім випускників військових коледжів, яким військові звання сержантського (старшинського) складу були присвоєні до зарахування або під час навчання у військовому навчальному закладі).

(пункт 3.10 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

3.11. Чергові військові звання до полковника включно особам змінного складу денної форми навчання військових навчальних закладів, науково-дослідних установ присвоюються посадовими особами, визначеними пунктом 43 Положення, та яким підпорядковані ці заклади й установи після вислуги військовослужбовцем встановленого строку у військовому званні відповідно до штатної категорії посади, яку він займав до навчання.

(пункт 3.11 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

3.12. Військовослужбовці, які досягли граничного віку перебування на військовій службі, подаються до присвоєння чергових військових звань після видання наказів посадових осіб про залишення їх на військовій службі понад граничний вік.

3.13. Чергове військове звання старшого прапорщика (старшого мічмана) та офіцерського складу до полковника (капітана 1 рангу) достроково можуть бути присвоєні у порядку заохочення за високі професійно-бойові і моральні якості, виявлені під час захисту Вітчизни або під час виконання інших обов'язків військової служби, з урахуванням виконання вимог пункту 59 Положення.

(абзац перший пункту 3.13 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

Питання присвоєння начальником Генерального штабу - Головнокомандувачем Збройних Сил України чергових військових звань достроково повинно бути письмово погоджене з Міністром оборони України.

В особливий період чергові військові звання до полковника (капітана 1 рангу) включно присвоюються Міністром оборони України в порядку заохочення військовослужбовцям, які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України та відповідно до законодавства визнані учасниками бойових дій, незалежно від займаних посад та строків вислуги у військовому званні. Такі військові звання присвоюються не вище ніж на один ступінь та одноразово за весь строк проходження військової служби. Військовослужбовцям, які загинули (померли) внаслідок участі в бойових діях, пов'язаних із захистом незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України, такі військові звання присвоюються посмертно. З оголошенням стану війни такі права надаються також начальнику Генерального штабу - Головнокомандувачу Збройних Сил України.

(пункт 3.13 доповнено абзацом третім згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684, абзац третій пункту 3.13 у редакції наказу

3.14. Присвоєння чергових військових звань військовослужбовцям, у яких закінчився строк вислуги у військовому званні та які направлені за кордон як національний персонал, до багатонаціональних органів військового управління або на навчання, здійснюється на підставі документів до присвоєння чергових військових звань, що оформляються за місцем служби, де офіцер зарахований до списків військової частини. Присвоєння звання здійснюється відповідно до штатної категорії посади, яку займав офіцер до направлення за кордон.

(абзац перший пункту 3.14 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

Присвоєння чергових військових звань військовослужбовцям, які направлені за кордон у складі військових підрозділів та у яких закінчився строк вислуги у діючих військових званнях, здійснюється відповідно до штатних категорій посад, на які вони призначені у складі військового підрозділу.

3.15. Накази про присвоєння військових звань (поновлення у військовому званні) доводяться до військовослужбовців на шикуваннях особового складу, службових нарадах, урочистих подіях чи в індивідуальному порядку з дотриманням вимог Статутів Збройних Сил України.

3.16. Присвоєння військовослужбовцям, які мають армійські (корабельні) військові звання, при призначенні на посади, за якими штатом передбачено корабельні (армійські) військові звання, відповідних військових звань здійснюється таким чином:

у разі якщо номенклатура призначення на посаду збігається з правом посадової особи присвоювати відповідне звання - в одному наказі по особовому складу відповідної посадової особи;

у разі якщо номенклатура призначення на посаду є нижчою, ніж право на присвоєння відповідного військового звання, призначення на посаду та одночасне присвоєння корабельного (армійського) військового звання здійснюються посадовою особою, яка має право присвоєння відповідного військового звання.

3.17. Особам офіцерського складу медичної та юридичної служб та спеціальних підрозділів по боротьбі з корупцією у Збройних Силах України за наявності відповідної вищої медичної або юридичної освіти з призначенням на відповідні штатні посади наказом по особовому складу до військових звань оголошується додавання слів "медичної служби" або "юстиції". Під час перебування на вказаній посаді чергове військове звання присвоюється встановленим порядком з додаванням слів "медичної служби" або "юстиції". При переміщенні офіцерів з вказаних посад на посади, які не належать до посад медичної і юридичної служб та спеціальних підрозділів по боротьбі з корупцією у Збройних Силах України, у наказі по особовому складу щодо переміщення оголошується військове звання цих офіцерів без додавання слів "медичної служби" або "юстиції".

(пункт 3.17 із змінами, внесеними згідно з наказами
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
від 20.10.2015 р. N 570,
від 14.12.2016 р. N 684)

3.18. Військове звання не присвоюється за підставами, визначеними пунктом 64 Положення. Неприсвоєння військового звання військовослужбовцям за іншими підставами не

допускається. Рішення суду щодо притягнення військовослужбовця до інших, крім кримінальної, видів відповідальності не є підставою для неприсвоєння військового звання.

Про підстави неприсвоєння чергових військових звань військовослужбовцю оголошується безпосереднім (прямим) начальником під підпис у аркуші бесіди (додаток 12), який долучається до особової справи військовослужбовця. Про прийняте рішення командування військової частини через кадровий орган письмово інформує ту вищу посадову особу, до компетенції якої належить право присвоєння військового звання військовослужбовцю.

У разі коли підстави, у зв'язку з якими військове звання не було присвоєно своєчасно, минули чи були скасовані, військовослужбовець у п'ятиденний термін подається до присвоєння чергового військового звання встановленим порядком.

3.19. Військовослужбовцям, відрядженим до державних органів, підприємств, установ, організацій, державних та комунальних навчальних закладів, чергові військові звання присвоюються за поданням керівників державних органів, підприємств, установ, організацій, державних та комунальних навчальних закладів.

(абзац перший пункту 3.19 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, у редакції наказу Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

На підставі подань відповідних керівників присвоєння чергових військових звань цим військовослужбовцям здійснюються наказами Міністра оборони України по особовому складу.

(пункт 3.19 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

3.20. Громадяни, які мають спеціальні звання або класні чини та які не досягли граничного віку перебування на військовій службі, приймаються на військову службу за контрактом з переатестуванням у військовому званні з урахуванням їх рівня освіти, досвіду служби, стану здоров'я та відповідності посаді, на яку їх буде призначено наказом Міністра оборони України. В особливий період військовослужбовцям, які мають спеціальні звання або класні чини, у разі потреби присвоюються військові звання в порядку переатестації з урахуванням їх спеціальних звань або класних чинів, рівня освіти, досвіду служби та відповідності посаді, на яку їх буде призначено.

Професійний відбір і медичний огляд проводяться:

громадян - при відповідному військовому комісаріаті за місцем проживання чи перебування;

військовослужбовців - у військовій частині та у військовому госпіталі за направленням з військової частини, куди особу буде прийнято на військову службу за контрактом або призначено на посаду, передбачену штатом воєнного часу.

Атестація на присвоєння військовослужбовцю військового звання офіцерського складу складається безпосереднім командиром (начальником) в рукописному і двох друкованих примірниках та розглядається на засіданні атестаційної комісії військової частини за місцем проходження військової служби. На військовозобов'язаних і жінок, які подаються до присвоєння військового звання офіцерського складу в порядку переатестації, атестація складається у військовому комісаріаті за місцем проживання та розглядається на засіданні атестаційної комісії обласного військового комісаріату, за винятком осіб, відібраних для комплектування військових частин А0515, А0987, атестації на яких розглядаються на засіданнях атестаційних комісій цих військових частин. Атестацію на присвоєння громадянам військового звання офіцерського складу затверджує посадова особа, яка має право призначення на

зазначену посаду офіцерського складу відповідно до номенклатури призначення, а на осіб, які будуть відряджені до державних органів, підприємств, установ, організацій, державних та комунальних навчальних закладів із залишенням на військовій службі, - Міністр оборони України.

У військовій частині визначається відповідність громадянина вимогам до посади, на яку він буде призначений. Ця відповідність встановлюється за підсумками професійно-психологічного відбору та здачі особою, яка має спеціальне звання або класний чин, перевірки іспитів з індивідуальної підготовки, за результатами перевірки рівня фізичної підготовки або за підсумками виконання бойових завдань та досвіду служби в умовах особливого періоду. За результатами проведених заходів із встановлення цієї відповідності командиром військової частини (військовим комісаром) надсилаються такі документи:

заява (рапорт) громадянина про прийняття на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу із зазначенням посади, ВОС, військового звання за штатом та строку контракту;

подання (додаток 1) про прийняття громадянина на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу, призначення на посаду та присвоєння військового звання у порядку переатестації;

атестація на присвоєння військового звання офіцерського складу в порядку переатестації за формою, визначеною в додатку 10 до цієї Інструкції;

два примірники контракту, підписані громадянином;

завірені документи про присвоєння спеціального звання чи класного чину;

результати здачі перевірки іспитів з індивідуальної підготовки;

картка професійного відбору кандидата (додаток 9);

автобіографія в рукописному і друкованому примірниках;

довідка про проходження служби (трудова діяльність) за формою, визначеною цією Інструкцією;

службова характеристика або характеристика з останнього місця роботи;

довідка військово-лікарської комісії про придатність до проходження військової служби за контрактом;

завірена копія паспорта громадянина України;

завірені копії документів про освіту з додатками;

завірена копія особистого номера (довідки про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків або серії та номера паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті));

письмова згода командира військової частини про прийняття громадянина на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу;

довідка про притягнення до кримінальної відповідальності, відсутність (наявність) судимості або обмежень, передбачених кримінальним процесуальним законодавством України, надана територіальним сервісним центром Міністерства внутрішніх справ України;

два примірники послужної картки.

Зазначені документи в кількості примірників, необхідних для роботи, розглядаються на засіданні Вищої атестаційної комісії Міністерства оборони України (крім осіб, які відбираються для комплектування військових частин А0515, А0987). Під час розгляду визначається відповідність спеціального звання, класного чину, рівня підготовки і досвіду громадянина військовому званню і військовій посаді, на яку його можна прийняти на військову службу або на яку необхідно призначити в умовах особливого періоду. Під час визначення відповідності військове звання не має бути вищим за спеціальне звання чи класний чин, а також штатну категорію військової посади, на яку буде здійснено призначення. Рішення щодо прийняття громадянина, який має спеціальне звання чи класний чин, на військову службу за контрактом або призначення на посаду, передбачену штатом воєнного часу, та його переатестування у військовому званні приймає Міністр оборони України.

За результатами прийнятого рішення видається відповідний наказ по особовому складу.

(пункт 3.20 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
у редакції наказу Міністерства
оборони України від 20.10.2015 р. N 570,
із змінами, внесеними згідно з наказами
Міністерства оборони України від 01.02.2016 р. N 51,
від 14.12.2016 р. N 684,
у редакції наказу Міністерства
оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

3.21. Пониження у військовому званні на один ступінь у дисциплінарному порядку здійснюється наказом посадових осіб, визначених пунктами 43 і 197 Положення, після накладення дисциплінарного стягнення наказами посадових осіб, які мають право накладати такий вид стягнень, у строки виконання дисциплінарних стягнень, визначених статтею 96 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України.

(абзац перший пункту 3.21 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

Військовослужбовці, які були понижені у військовому званні, можуть поновлюватися у порядку заохочення у попередньому військовому званні незалежно від займаної посади за умови позитивної характеристики:

старші солдати, старші матроси, сержанти, старшини - не раніше як через шість місяців з дня накладення стягнення;

прапорщики, мічмани та офіцери - не раніше як через рік з дня накладення стягнення.

Поновлення у військовому званні здійснюються наказом по особовому складу після зняття дисциплінарного стягнення наказами посадових осіб, яким надано право знімати накладене дисциплінарне стягнення щодо пониження у військовому званні та присвоювати військові звання.

3.22. Особи, позбавлені військового звання за вироком суду, виключаються наказом командира військової частини, де вони проходять військову службу, зі списків особового складу військової частини після набрання вироком суду законної сили з дня початку строку відбування покарання.

На підставі вироку суду командир військової частини, який не має права видавати накази по особовому складу про звільнення військовослужбовця у зв'язку з набранням законної сили

обвинувальним вироком суду, яким призначено покарання у виді позбавлення волі, обмеження волі, позбавлення військового звання чи позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю, що пов'язані з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, подає безпосередньо посадовій особі, яка має таке право, копію вироку суду та витяг із наказу про виключення засудженого зі списків військової частини. Посадова особа, яка відповідно до пункту 225 Положення має право видавати накази по особовому складу про звільнення військовослужбовців, видає наказ по особовому складу щодо звільнення особи з військової служби за зазначеною підставою.

(абзац другий пункту 3.22 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684, у редакції наказу Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422)

Особи молодшого та старшого офіцерського складу, прапорщики (мічмани) і старші прапорщики (старші мічмани), на яких накладено дисциплінарне стягнення "позбавлення військового звання", звільняються з військової служби у зв'язку з позбавленням військового звання у дисциплінарному порядку посадовими особами, які відповідно до пункту 225 Положення мають таке право, і виключаються зі списків особового складу з дня, визначеного пунктом 77 Положення. Під час дії воєнного стану зазначені військовослужбовці продовжують проходити військову службу в порядку, визначеному пунктом 14.10 цієї Інструкції.

(абзац третій пункту 3.22 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782, від 20.10.2015 р. N 570, від 14.12.2016 р. N 684, у редакції наказу Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422)

Особа, позбавлена військового звання за вироком суду без обмеження волі, а також у дисциплінарному порядку (крім військовослужбовців строкової військової служби та осіб рядового, сержантського і старшинського складу військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, у військовому званні до старшини (головного корабельного старшини) включно), у день виключення зі списків особового складу направляється до військового комісаріату за місцем проживання. Військові комісари одночасно з прийняттям зазначених осіб на військовий облік присвоюють їм військове звання солдата (матроса) запасу.

(абзац четвертий пункту 3.22 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

Під час дії воєнного стану військовослужбовцям, позбавленим військового звання та не позбавленим або не обмеженим у волі, командир військової частини присвоює військове звання солдат (матрос), оголошує службове становище військовослужбовця військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період та призначає на посаду осіб рядового складу. Такі військовослужбовці продовжують проходити військову службу до оголошення демобілізації згідно з пунктом 14.10 цієї Інструкції, якщо інше не визначено законодавством.

(пункт 3.22 доповнено абзацом п'ятим згідно з наказом Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422)

3.23. На підставі закону про амністію чи акта про помилування, скасування вироку щодо покарання як незаконного та зміни виду покарання за відповідним судовим рішенням

поновлення у військовому званні осіб, позбавлених військових звань за вироком суду, здійснюється наказом посадової особи, якій надано право присвоювати таке військове звання.

(абзац перший пункту 3.23 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

Особи, позбавлені військових звань у дисциплінарному порядку, поновлюються у військовому званні наказом по особовому складу посадової особи, яка видала наказ про позбавлення військового звання в дисциплінарному порядку, у разі скасування наказу про накладення дисциплінарного стягнення "позбавлення військового звання".

(абзац другий пункту 3.23 у редакції наказів
Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782,
від 25.09.2019 р. N 502)

абзац третій пункту 3.23 виключено

(згідно з наказом Міністерства
оборони України від 03.11.2014 р. N 782)

абзац четвертий пункту 3.23 виключено

(згідно з наказом Міністерства
оборони України від 03.11.2014 р. N 782,
у зв'язку з цим абзаци п'ятий, шостий
вважати відповідно абзацами третім, четвертим)

Витяги із наказів про поновлення військовослужбовця у військовому званні і копія рішення суду надсилаються до військового комісаріату за місцем обліку військовослужбовця для переведення його до іншої категорії обліку військовозобов'язаних.

У разі скасування вироку суду і наказу про позбавлення військового звання як незаконного, особа, крім поновлення у військовому званні, підлягає поновленню на військовій службі на попередній або за його згодою на іншій посаді. Період вимушеного прогулу зараховується військовослужбовцю до вислуги років та до строку вислуги у військовому званні.

(абзац четвертий пункту 3.23 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

IV. Призначення на посади та звільнення з посад

4.1. Військовослужбовці Збройних Сил України призначаються на військові посади, передбачені штатами (штатними розписами) військових частин. Призначення військовослужбовців на посади і переміщення по службі здійснюються за результатами оцінювання на підставі Резерву кандидатів для просування по службі (далі - Резерв для просування по службі), Плану переміщення по службі з числа військовослужбовців (далі - План переміщення на посади), подань, службових документів, визначених підпунктом 5 пункту 1.5, пунктом 1.6 розділу I цієї Інструкції (якщо в умовах воєнного часу неможливо оформити подання), та клопотань посадових осіб, а також рішень колегіальних органів, утворених відповідно до чинного законодавства України.

(абзац перший пункту 4.1 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 25.09.2019 р. N 502)

До цих колегіальних органів належать:

колегія і вища атестаційна комісія Міністерства оборони України, атестаційна комісія Міністерства оборони України, атестаційна комісія Збройних Сил України, атестаційні комісії органів військового управління, з'єднань та військових частин;

комісії Міністерства оборони України та Збройних Сил України з відбору кандидатів до призначення на посади;

(пункт 4.1 доповнено новим абзацом четвертим згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315, у зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом п'ятим)

конкурсні, відбіркові та приймальні комісії, а також вчені (педагогічні) ради військових навчальних закладів та науково-дослідних установ.

(пункт 4.1 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

4.2. Переміщення осіб офіцерського складу за підставою, визначеною підпунктом 5 пункту 82 Положення, здійснюється після закінчення строку перебування на посадах:

молодшого офіцерського складу - 4 роки;

старшого офіцерського складу - 5 років;

вищого офіцерського складу - 6 років.

Для офіцерів, призначених на посади за нечисленними групами ВОС 35, 48, 99, встановлюються такі граничні строки перебування на посадах:

молодшого офіцерського складу - 6 років;

старшого офіцерського складу - 8 років.

Граничні строки перебування не встановлюються на посадах авіаційних спеціалістів інженерно-авіаційної служби, які забезпечують безпеку польотів авіації.

Для командування, науково-педагогічних працівників вищих військових навчальних закладів Збройних Сил України, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти строк перебування на посаді встановлюється 5 років.

До 01 грудня в усіх службах персоналу формуються контрольні списки офіцерів, строк перебування на посадах яких закінчується в наступному році, із зазначенням посад, на які доцільно їх призначати. Визначення посад для призначення здійснюється на підставі висновків оцінних карток, складених за підсумками щорічного оцінювання. За службової необхідності командири військових частин порушують клопотання з обґрунтуванням потреби продовження строків перебування осіб офіцерського складу на посадах понад граничний строк.

За порушеними клопотаннями посадових осіб у службах персоналу Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України до 01 січня року закінчення строку перебування на посадах формується відповідний список з обґрунтуванням службової необхідності про продовження строків перебування осіб офіцерського складу на посадах.

Службова необхідність визначається:

відсутністю підготовленого кандидата на заміщення посади;

неможливістю призначення офіцера на відповідну посаду за фахом, досвідом служби та рівнем військової освіти;

потребою додаткової підготовки офіцера для призначення на іншу посаду;

якщо до граничного віку перебування офіцера на військовій службі залишився строк, який не перевищує граничного строку перебування на посаді.

Строки перебування на посадах можуть бути продовжені на строки, що не перевищують граничні строки перебування на посадах, визначені цим пунктом, або граничний вік перебування на військовій службі, визначений законодавством. Особа офіцерського складу не може займати одну посаду понад два граничні строки перебування на ній.

Питання про продовження строків перебування осіб офіцерського складу на посадах науково-педагогічних працівників військових навчальних закладів порушують керівники цих закладів лише в разі їх переобрання за підсумками конкурсу в порядку, визначеному Інструкцією про порядок заміщення на конкурсній основі вакантних посад науково-педагогічних працівників у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах вищих навчальних закладів, що належать до сфери управління Міністерства оборони України, затвердженою наказом Міністерства оборони України, Міністерства освіти і науки України від 19 жовтня 2016 року N 542/1255, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2016 року за N 1461/29591 (далі - Інструкція про порядок заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників).

За службової необхідності рішення про продовження строків перебування осіб офіцерського складу на посадах приймають:

Міністр оборони України - щодо осіб офіцерського складу, які займають посади із категорією полковник і вище, а також офіцерів апарату Міністерства оборони України та підпорядкованих військових частин;

начальник Генерального штабу - Головнокомандувач Збройних Сил України - щодо осіб офіцерського складу Збройних Сил України, які займають посади із категорією підполковник і нижче.

Прийняті рішення про продовження строків перебування офіцерів на посадах оголошуються наказами по особовому складу посадових осіб, які мають право призначати на посади, які займають офіцери, та доводяться до військовослужбовців.

Офіцери, яким продовжено строк перебування на посаді, до закінчення цього строку можуть бути призначені на інші посади за підставами, визначеними пунктом 82 Положення.

Офіцери, яким не продовжено строк перебування на посаді, включаються до Планів переміщення військовослужбовців на посади і підлягають переміщенню на інші посади за підставою, визначеною підпунктом 5 пункту 82 Положення.

(пункт 4.2 із змінами, внесеними згідно з наказами
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
від 14.12.2016 р. N 684,
у редакції наказу Міністерства
оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

4.3. За результатами щорічного оцінювання під час підготовчого періоду до нового навчального року до 30 листопада в кадрових органах і штабах військових частин складаються:

проект Плану переміщення на посади, які належать до номенклатури призначення командира військової частини;

Списки військовослужбовців, які оцінені до призначення на посади, переміщення по службі (додаток 14) наказами вищих посадових осіб за номенклатурою призначення (далі - Список військовослужбовців до переміщення).

Списки військовослужбовців до переміщення підписує командир військової частини. Проект Плану переміщення на посади уточнюється після надходження витягу з Плану переміщення на посади, що належать до номенклатури призначення вищого безпосереднього командира (начальника). Після уточнення проект Плану переміщення на посади затверджує командир військової частини.

Резерв для просування по службі на посади номенклатури призначення командира військової частини затверджує командир з'єднання, до складу якого входить військова частина, або керівник органу військового управління, якому військова частина підпорядкована. Резерв для просування по службі та План переміщення на посади номенклатури призначення командира військової частини є підставою для видання відповідних наказів по особовому складу щодо призначення військовослужбовців на посади.

Списки військовослужбовців до переміщення надсилаються до вищого органу військового управління та є підставою до складання:

Резерву для просування по службі на посади осіб сержантського і старшинського складу;

проекту Плану переміщення на посади наказами посадової особи цієї номенклатури призначення;

списку кандидатів для просування по службі на посади офіцерського складу.

До 15 грудня безпосередньо до кадрового органу посадової особи за номенклатурою призначення для залучення до других примірників особових справ надсилаються копії Оцінних карток осіб офіцерського складу (додаток 15), які займають посади цієї номенклатури призначення.

(пункт 4.3 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, у редакції наказу Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

4.4. У службах персоналу всіх рівнів опрацьовуються Списки військовослужбовців до переміщення, що надійшли з органів військового управління і підпорядкованих військових частин, та копії Оцінних карток військовослужбовців (додаток 15), які займають посади відповідної номенклатури призначення. За результатами опрацювання в службах персоналу за номенклатурою призначення складаються:

проект Плану переміщення на посади;

контрольний список військовослужбовців, які оцінені до призначення на нижчі посади;

список кандидатів для просування по службі на посади офіцерського складу.

Список кандидатів для просування по службі на посади офіцерського складу складається за формою Резерву для просування по службі (додаток 2) та надсилається до кадрових органів посадових осіб, визначених у пункті 4.6 цієї Інструкції.

(пункт 4.4 у редакції наказів Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181,

4.5. Військовослужбовці, включені до Резерву для просування по службі, призначаються на вищі посади з урахуванням досвіду служби, рівня їх професійної компетентності, особистих якостей і досягнень та відповідності вимогам до кандидатів на посади, визначеним паспортом військової посади (додаток 5).

(пункт 4.5 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315, у редакції наказу Міністерства оборони України від 25.09.2019 р. N 502)

4.6. Складені проекти Резервів для просування по службі розглядаються на засіданнях відповідних атестаційних комісій або комісій з відбору кандидатів для просування по службі.

Проект Резерву для просування по службі подається для затвердження на посади:

сержантського і старшинського складу - командир у з'єднання або керівнику органу військового управління Збройних Сил України;

молодшого офіцерського складу - командувачу виду, роду військ (сил) Збройних Сил України;

молодшого і старшого офіцерського складу зі штатною категорією до підполковника включно у військових частинах А0515, А0987 - командирам цих військових частин;

старшого офіцерського складу зі штатною категорією до підполковника включно і молодшого офіцерського складу, що не входять до складу видів, родів військ (сил) Збройних Сил України, - начальнику Генерального штабу - Головнокомандувачу Збройних Сил України;

молодшого і старшого офіцерського складу зі штатною категорією до підполковника включно в структурах, підпорядкованих Міністерству оборони України, - керівнику служби персоналу Міністерства оборони України;

вищого офіцерського складу, крім посад, призначення на які здійснює Президент України, старшого офіцерського складу з категорією полковник та офіцерського складу в апараті Міністерства оборони України - Міністру оборони України.

(пункт 4.6 у редакції наказів Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, від 18.06.2019 р. N 315)

4.7. Резерв для просування по службі складається для професійного розвитку та управління кар'єрою військовослужбовців, створення підготовленого кадрового потенціалу для комплектування військових посад у порядку просування військовослужбовців по службі.

До Резерву для просування по службі зараховуються військовослужбовці, які за результатами діяльності оцінені загальною оцінкою "відмінно". Під час складання проекту Резерву для просування по службі у разі відсутності кандидатів на типові посади відповідні служби персоналу до Резерву включають також військовослужбовців, які за результатами діяльності оцінені із загальною оцінкою "добре".

До Резерву для просування по службі також мають зараховуватися особи сержантського і старшинського складу, які плануються до призначення на посади молодшого офіцерського складу, а також особи рядового складу, які плануються до призначення на посади сержантського і старшинського складу.

Резерв для просування по службі складається у:

з'єднанні, органі військового управління Збройних Сил України - на посади сержантського і старшинського складу;

кадрових центрах видів Збройних Сил України та штабах командувань родів військ (сил) Збройних Сил України - на посади молодшого офіцерського складу;

службах персоналу військових частин А0515, А0987 - на посади молодшого і старшого офіцерського складу у цих військових частинах;

кадровому центрі Збройних Сил України - на посади старшого офіцерського складу зі штатною категорією до підполковника включно у Збройних Силах України та на посади молодшого офіцерського складу, що не входять до складу видів, родів військ (сил) Збройних Сил України;

службі персоналу Міністерства оборони України - на посади вищого офіцерського складу, крім посад, призначення на які здійснює Президент України, а також на посади старшого офіцерського складу з категорією полковник у Збройних Силах України, на посади офіцерського складу в апараті Міністерства оборони України та в підпорядкованих йому органах військового управління, військових частинах, установах і закладах.

Резерв для просування по службі складається за військовими званнями, типовими посадами та існуючими спеціальностями. На кожен тип посади за військовим званням має бути зарахована така кількість кандидатів, яка забезпечила б до наступного комплексного, а в особливий період - щорічного оцінювання, комплектування вакантних посад та посад, що плануються до вивільнення протягом року. Кандидати зараховуються до Резерву для просування по службі за рейтинговим принципом у порядку отриманої суми балів за критеріями службової діяльності, визначеними оцінними картками (додатки 13, 15). У разі рівних показників суми балів перевага в рейтингу надається військовослужбовцю, який більше відповідає вимогам до кандидатів на типову посаду. Безпосередньо перед прийняттям кадрових рішень рейтинг кандидатів для просування по службі уточнюється службою персоналу з урахуванням відповідності вимогам до кандидатів на посади, визначеним паспортами військових посад (додаток 5), рекомендацій атестаційних комісій, рішень комісій з відбору кандидатів для просування по службі і результатів періодичного оцінювання у порядку, визначеному Міністерством оборони України.

(абзац десятий пункту 4.7 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 25.09.2019 р. N 502)

Резерв для просування по службі затверджується у:

з'єднаннях, військових частинах, військових навчальних закладах, установах і організаціях - до 20 грудня;

органах військового управління видів Збройних Сил України - до 30 грудня;

командуваннях видів, родів військ (сил) та в органах військового управління Збройних Сил України, військових частинах А0515, А0987 - до 10 лютого;

Генеральному штабі Збройних Сил України - до 20 лютого;

Міністерстві оборони України - до 01 березня.

Резерв для просування по службі затверджує посадова особа, визначена пунктом 4.6 цієї Інструкції. У подальшому за підсумками наступного щорічного оцінювання Резерв для просування по службі уточнюється шляхом видання у новій редакції.

Підлягають виключенню з Резерву для просування по службі військовослужбовці:

яким згідно з доповіддю відповідних командирів (начальників), за вироком суду призначено покарання, не пов'язане з позбавленням або обмеженням волі, арешт, тримання в дисциплінарному батальйоні, або яких звільнено від відбування покарання з випробуванням, - на підставі обвинувального вироку суду, що набрав законної сили;

яких згідно з доповіддю відповідних командирів (начальників), притягнуто до відповідальності за вчинення військових адміністративних правопорушень або адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, - на підставі судового рішення, що набрало законної сили;

на яких накладено одне із дисциплінарних стягнень - попередження про неповну службу відповідність, пониження в посаді або пониження військового звання на один ступінь, - на підставі відповідного наказу про накладення дисциплінарного стягнення;

які за результатами щорічного оцінювання оцінені із загальною оцінкою "задовільно" і нижче, - на підставі оцінної картки чергового щорічного оцінювання.

У разі скасування рішення суду чи наказу про накладення відповідного дисциплінарного стягнення військовослужбовці, які були виключені з Резерву для просування по службі, зараховуються до нього на загальних підставах за результатами наступного щорічного оцінювання.

Не підлягають виключенню з Резерву для просування по службі:

військовослужбовці, які не були оцінені в поточному році за підставами, визначеними пунктом 7.4 розділу VII цієї Інструкції;

військовослужбовці, які були призначені на нижчі посади у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням організаційних заходів у порядку, визначеному пунктом 4.26 цього розділу.

Витяги із затвердженого Резерву для просування по службі в семиденний строк доводяться до відповідних посадових осіб. Посадові особи, отримавши витяги, доводять інформацію до військовослужбовців, включених до Резерву для просування по службі, та до їх безпосередніх командирів (начальників).

З військовослужбовцями, зарахованими до Резерву для просування по службі, проводиться робота згідно із затвердженими індивідуальними планами підготовки, де передбачаються:

вивчення нормативно-правових актів та інших документів;

навчання, підвищення кваліфікації, підготовка або спеціалізація у відповідних військових навчальних закладах, навчальних частинах (центрах), військових частинах;

вивчення іноземної мови;

участь у командно-штабних і тактичних навчаннях, штабних і мобілізаційних тренуваннях;

участь у зборах, нарадах, засіданнях із проблем і питань повсякденної службової діяльності;

тимчасове виконання обов'язків за вищими посадами;

залучення до розгляду відповідних питань, проведення перевірок, службових розслідувань, направлення у службу відрядження;

участь у нормотворчій діяльності.

Під керівництвом безпосередніх начальників військовослужбовці, зараховані до Резерву для просування по службі, складають індивідуальні плани підготовки, що затверджують прямі начальники.

З військовослужбовцями, виключеними з Резерву для просування по службі, проводиться робота щодо усунення недоліків у службовій діяльності.

(пункт 4.7 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782, від 20.10.2015 р. N 570, від 14.12.2016 р. N 684, від 22.08.2018 р. N 422, у редакції наказу Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

4.8. План переміщення на посади (додаток 16) складається для комплектування вакантних посад, а також посад, які планується вивільнити внаслідок звільнення і вибуття військовослужбовців із виключенням зі списків військової частини протягом календарного року.

До Плану переміщення на посади включаються посади:

які є неукomплектованими (за винятком посад, що комплектуються випускниками військових навчальних закладів тактичного рівня, і посад сержантського та старшинського складу, що комплектуються випускниками військових навчальних закладів і навчальних частин (центрів));

(абзац третій пункту 4.8 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

військовослужбовців, які включені до Плану переміщення на посади вищої номенклатури призначення;

військовослужбовців, які включені до плану звільнення;

осіб офіцерського складу, які вислужили граничні строки перебування на посадах офіцерського складу у Збройних Силах України та які атестовані з висновком про призначення на інші посади;

військовослужбовців (крім військовослужбовців, які займають посади, за якими передбачені первинні військові звання сержантського і старшинського складу), які виявили ініціативу щодо призначення на нижчу на один ступінь посаду;

(пункт 4.8 доповнено новим абзацом сьомим згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684, у зв'язку з цим абзаци сьомий - тридцять другий вважати абзацами восьмим - тридцять третім відповідно)

для призначення випускників військових навчальних закладів оперативно-стратегічного і оперативно-тактичного рівнів підготовки;

військовослужбовців, які затверджені кандидатами до направлення на навчання з виключенням зі списків особового складу військової частини;

військовослужбовців, які вислужили п'ятирічний строк проходження служби в місцевостях з особливими природними, географічними, геологічними, кліматичними, екологічними

умовами (далі - місцевості з установленим строком військової служби), визначених додатком 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2012 року N 702 "Про затвердження переліку місцевостей з особливими природними географічними, геологічними, кліматичними, екологічними умовами та переліків військових посад, виконання обов'язків військової служби за якими пов'язано з підвищеним нервово-емоційним та інтелектуальним навантаженням, ризиком для життя і здоров'я, а також Порядку надання та визначення тривалості щорічної додаткової відпустки залежно від часу проходження служби в зазначених умовах".

(абзац десятий пункту 4.8 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

Комплектування посад, включених до Плану переміщення на посади, здійснюється військовослужбовцями, які:

зараховані до Резерву для просування по службі та відповідають вимогам до призначення на вищі посади;

були призначені на нижчі посади у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, не виключались із Резерву для просування по службі та відповідають вимогам до призначення на вищі посади;

зараховані у розпорядження посадових осіб, які мають право призначення на посади;

були звільнені від займаних посад та повертаються в поточному навчальному році в Україну у зв'язку із закінченням строку проходження військової служби (підготовки) за кордоном;

є випускниками військових навчальних закладів оперативно-стратегічного і оперативно-тактичного рівнів підготовки;

оцінені (атестовані) до призначення на інші посади;

вислужили п'ятирічний строк проходження служби в місцевостях з установленим строком військової служби.

(абзац вісімнадцятий пункту 4.8 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

До Плану переміщення на посади не включаються посади командування (керівного складу), наукових і науково-педагогічних (педагогічних) працівників у військових навчальних закладах та наукових (науково-дослідних) установах, що заміщуються на конкурсній основі.

План переміщення на посади складається в кадровому органі кожної номенклатури призначення за існуючими посадами. Проект Плану переміщення на посади складають посадові особи кадрових органів. Складений проект Плану переміщення на посади розглядається на засіданні відповідної атестаційної комісії, визначеної пунктом 4.1 цього розділу, яка надає рекомендації щодо включення військовослужбовців до Плану переміщення на посади.

З урахуванням рекомендацій атестаційної комісії проект Плану переміщення на посади подається для затвердження посадовій особі, яка має право призначення військовослужбовців на посади.

План переміщення на посади офіцерського складу затверджується у:

Міністерстві оборони України - до 01 березня;

Генеральному штабі Збройних Сил України - до 10 березня;

(абзац двадцять четвертий пункту 4.8 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

командуванні виду Збройних Сил України - до 20 березня;

(абзац двадцять п'ятий пункту 4.8 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

командуванні військ оперативного командування - до 30 березня.

(пункт 4.8 доповнено новим абзацом двадцять шостим згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, у зв'язку з цим абзаци двадцять шостий - тридцять другий уважати відповідно абзацами двадцять сьомим - тридцять третім)

План переміщення на посади рядового, сержантського і старшинського складу затверджується у:

Міністерстві оборони України, Генеральному штабі і командуванні виду Збройних Сил України - до 01 березня;

органах військового управління - до 15 березня;

(абзац двадцять дев'ятий пункту 4.8 у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

з'єднаннях та військових частинах - до 30 березня.

(абзац тридцятий пункту 4.8 у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

Витяги із затвердженого Плану переміщення на посади в семиденний строк надсилаються до відповідних посадових осіб. Посадові особи після отримання витягів:

забезпечують включення до розробленого проекту Плану переміщення на посади посад військовослужбовців, які сплановані до призначення на посади за вищою номенклатурою призначення, та своєчасне його затвердження;

доводять інформацію до військовослужбовців, включених до Плану переміщення на посади, їх прямих командирів (начальників).

(пункт 4.8 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

4.9. Реалізація Плану переміщення на посади і Резерву для просування по службі, а також призначення і переміщення військовослужбовців здійснюється:

протягом квітня-травня - для комплектування посад, які вивільнилися з початку навчального року, виконання висновків атестування щодо призначення на нижчі посади, а також для вивільнення посад для розміщення випускників військових навчальних закладів;

(абзац другий пункту 4.9 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

протягом жовтня-листопада - для комплектування посад і підрозділів до нового навчального року;

протягом року - у разі проведення організаційних заходів, настання особливого періоду, а також за станом здоров'я або сімейними обставинами військовослужбовця.

(абзац четвертий пункту 4.9 із змінами, внесеними згідно з
наказами Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782,
від 20.10.2015 р. N 570)

Підставами для видання наказів по особовому складу про призначення і переміщення
військовослужбовців є:

на вищі посади - витяг із Плану переміщення на посади, а в разі здійснення незапланованого
переміщення - подання (додаток 1) та витяг із Резерву для просування по службі та (або) витяг
із рішення колегіального органу, визначеного Інструкцією про порядок заміщення вакантних
посад науково-педагогічних працівників;

(абзац шостий пункту 4.9 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570,
у редакції наказу Міністерства
оборони України від 14.12.2016 р. N 684,
із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

на рівнозначні посади - витяг із Плану переміщення на посади або у разі здійснення не
запланованого переміщення - подання;

на нижчі посади - витяг із Плану переміщення на посади або в разі здійснення
незапланованого переміщення - Подання (додаток 1);

(абзац восьмий пункту 4.9 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

при зарахуванні на навчання до військового навчального закладу, а також у разі призначення
на посаду після закінчення навчання - рішення приймальної комісії та комісії з розподілу і
призначення випускників відповідно;

у зв'язку із закінченням строку перебування на посаді - витяг із Плану переміщення на посади;

в умовах особливого періоду - документи, визначені пунктом 1.5 розділу I цієї Інструкції.

(пункт 4.9 доповнено новим абзацом одинадцятим згідно з
наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570,
у зв'язку з цим абзаци одинадцятий - вісімнадцятий
вважати відповідно абзацами дванадцятим - дев'ятнадцятим,
абзац одинадцятий пункту 4.9 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

Подання підписується командиром військової частини й надсилається до посадової особи, яка
має право видавати наказ по особовому складу щодо призначення або переміщення
військовослужбовця.

Крім вказаних документів, залежно від підстав призначення і переміщення, для видання
наказів по особовому складу подаються:

рапорти військовослужбовців з проханням про переміщення, а також рапорти посадових осіб
щодо переміщення осіб рядового, сержантського і старшинського складу;

копії оцінних карток або службові характеристики в умовах особливого періоду;

(абзац п'ятнадцятий пункту 4.9 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, у редакції наказу Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

висновок військово-лікарської комісії;

документи, що підтверджують наявність сімейних обставин;

абзац сімнадцятий пункту 4.9 виключено

(згідно з наказом Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782, у зв'язку з цим абзаци сімнадцятий, вісімнадцятий вважати відповідно абзацами вісімнадцятим, дев'ятнадцятим)

копія наказу про накладене дисциплінарне стягнення.

Військовослужбовці, які атестуються до присвоєння первинного військового звання молодший лейтенант, випускники вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, громадяни, які атестовані до присвоєння військового звання молодший лейтенант запасу, а також громадяни, які мають класні чини та спеціальні звання і не проходили військової служби, під час прийняття на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу призначаються на військові посади молодшого офіцерського складу.

(пункт 4.9 доповнено абзацом дев'ятнадцятим згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, абзац дев'ятнадцятий пункту 4.9 редакції наказу Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

4.10. Військовослужбовці в порядку просування по службі можуть бути призначені на вищі посади з урахуванням рейтингу, якщо вони перебувають у Резерві для просування по службі (крім випадків призначення на посади в умовах особливого періоду та обрання за конкурсом на посаду науково-педагогічного (наукового) працівника) та вислужили (крім випадків, коли діє особливий період чи попереднє призначення відбувалось у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, за станом здоров'я, за віком, за сімейними обставинами або для осіб сержантського і старшинського складу у зв'язку із необхідністю переміщення з посад, визначених у пункті 104 Положення) на займаних посадах:

(абзац перший пункту 4.10 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782, від 20.10.2015 р. N 570, від 18.06.2019 р. N 315)

офіцерського складу - не менше 1 року;

сержантського і старшинського складу військової служби за контрактом за посадами від головного сержанта роти та вище - не менше 2 років.

Для просування по службі військовослужбовців строкової військової служби, курсантів військових навчальних закладів, військовослужбовців військової служби за контрактом за посадами до головного сержанта взводу та їм рівних включно, а також для всіх категорій військовослужбовців в умовах особливого періоду строк вислуги на займаних посадах не встановлюється.

(абзац четвертий пункту 4.10 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782, у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

У мирний час до оголошення мобілізації не допускається призначення військовослужбовців на вищі посади, за якими штатно-посадові категорії є вищими за фактичне військове звання військовослужбовця на два і більше ступенів, крім призначення на посади випускників військових навчальних закладів і науково-дослідних установ з числа слухачів, ад'юнктів і докторантів, а також призначення на посади молодшого офіцерського складу. Випускники військових навчальних закладів з числа курсантів призначаються на посади молодшого офіцерського складу.

(пункт 4.10 доповнено новим абзацом п'ятим згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315, у зв'язку з цим абзаци п'ятий - дев'ятий вважати відповідно абзацами шостим - десятим, абзац п'ятий пункту 4.10 у редакції наказу Міністерства оборони України від 25.09.2019 р. N 502)

Особи офіцерського складу призначаються на посаду за умови відповідності їх рівня військової освіти рівню військової освіти за майбутньою посадою з дотриманням вимог пунктів 83, 85 Положення. За рішенням Міністра оборони України або за прийнятим у воєнний час рішенням начальника Генерального штабу - Головнокомандувача Збройних Сил України допускається призначення офіцерів з нижчим рівнем військової освіти.

(абзац шостий пункту 4.10 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782, від 20.10.2015 р. N 570, у редакції наказів Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315, від 25.09.2019 р. N 502)

Військовослужбовці, які здобули військову освіту (пройшли підготовку) у військових навчальних закладах іноземних держав, призначаються на посади з відповідним рівнем військової освіти (підготовки) в порядку, визначеному законодавством України.

(пункт 4.10 доповнено новим абзацом сьомим згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315, у зв'язку з цим абзаци сьомий - десятий вважати відповідно абзацами восьмим - одинадцятим)

Особи рядового, сержантського та старшинського складу можуть бути призначені на вищу посаду за умови відповідності вимог до кандидатів на посаду, визначених паспортом військової посади (додаток 5). Для осіб сержантського і старшинського складу під час просування по службі враховуються черговість проходження військової служби на різних посадах, проходження багаторівневої підготовки у військових навчальних закладах, навчальних частинах (центрах), військових частинах, у тому числі проходження підготовки за кордоном.

(абзац восьмий пункту 4.10 у редакції наказу Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 25.09.2019 р. N 502)

В особливий період до введення воєнного стану просування по службі військовослужбовців здійснюється за основною або спорідненою спеціальністю з урахуванням досвіду служби без дотримання вимог пункту 87 Положення. З введенням воєнного стану призначення військовослужбовців на вищі посади здійснюється без дотримання вимог пунктів 85, 87 Положення. В особливий період військовослужбовці за набутим досвідом служби можуть призначатися на посади за новою спеціальністю без проведення відповідної підготовки (перепідготовки). Така підготовка (перепідготовка) проводиться не пізніше одного року після призначення військовослужбовця на посаду за новою спеціальністю і виконання завдань за призначенням.

(пункт 4.10 доповнено новим абзацом дев'ятим згідно з наказом Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782, у зв'язку з цим абзаци дев'ятий, десятий вважати відповідно абзацами десятим, одинадцятим, абзац дев'ятий пункту 4.10 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, у редакції наказу Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684, із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315, від 25.09.2019 р. N 502)

За неможливості укомплектування посад сержантського і старшинського складу військовослужбовцями, які відповідають вимогам, визначеним пунктом 87 Положення, за рішенням посадових осіб від командувача виду Збройних Сил України, йому рівних і вище, на вищу посаду сержантського і старшинського складу може бути призначений військовослужбовець, який перебуває у Резерві для просування по службі, без урахування строку його перебування на займаній посаді.

Військовослужбовці, які включені до Резерву для просування по службі, можуть призначатися на вищі посади, що не відповідають типовим посадам, на які вони зараховувалися до Резерву для просування по службі.

(абзац одинадцятий пункту 4.10 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

(пункт 4.10 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

4.11. Рівнозначною посадою з меншим обсягом роботи вважається посада, виконання обов'язків за якою пов'язані:

з меншою кількістю або відсутністю підлеглого особового складу;

з меншою кількістю або відсутністю зразків озброєння і військової техніки, що перебувають в експлуатації, на обслуговуванні чи на збереженні;

з меншим обсягом або відсутністю матеріальної відповідальності;

з меншим обсягом або відсутністю особливо важливих завдань;

з нижчою формою допуску до державної таємниці.

Рівнозначною посадою з меншим обсягом роботи може бути також посада, що не визначає боєдатність військової частини, посада в підрозділах забезпечення, а також посада, що не передбачає класної кваліфікації або знання і використання іноземної мови.

4.12. За умови рівності штатних категорій за посадами, якщо за однією з них є фіксований розмір посадового окладу, а за іншою визначено диференційований посадовий оклад, то у разі відповідності фіксованого посадового окладу діапазону диференційованого посадового окладу за іншою посадою ці посади можуть вважатись рівнозначними.

4.13. Переміщення військовослужбовців, які не досягли граничного віку перебування на військовій службі і визнані військово-лікарською комісією за станом здоров'я обмежено придатними до військової служби в мирний час, з посад, що вони займали, на інші посади здійснюється після прийняття рішення про дальше проходження служби в порядку, визначеному пунктом 240 Положення, з урахуванням рекомендацій постанови військово-лікарської комісії щодо протипоказань видів службової діяльності цієї особи.

(пункт 4.13 у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

4.14. Переміщення по службі в іншу місцевість військовослужбовців, які мають потребу за станом свого здоров'я або за станом здоров'я членів сімей змінити місце служби і проживання, а також за сімейними обставинами та з інших поважних причин, або на нижчу на один ступінь посаду за ініціативою військовослужбовця (крім військовослужбовців, які займають посади, за якими передбачені військові звання старший лейтенант або молодший сержант (старшина 2 статті)) провадиться на особисте прохання відповідно до підпунктів 2, 3 пункту 82 Положення за рапортом військовослужбовця, поданим за підпорядкуванням.

(абзац перший пункту 4.14 у редакції наказу Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

Сімейними обставинами та іншими поважними причинами для переміщення військовослужбовця можуть бути:

виховання матір'ю (батьком) - військовослужбовцем, яка (який) не перебуває у шлюбі, дитини або кількох дітей, що з нею (ним) проживають, без батька (матері);

(абзац третій пункту 4.14 у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

утримання матір'ю (батьком) - військовослужбовцем, яка (який) не перебуває у шлюбі, повнолітньої дитини віком до 23 років, якщо вона є інвалідом I або II групи або продовжує навчання і у зв'язку з цим потребує матеріальної допомоги матері (батька);

(абзац четвертий пункту 4.14 у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

хвороба військовослужбовця або члена його сім'ї, якщо така хвороба згідно з висновком військово-лікарської або лікарсько-експертної комісії перешкоджає військовослужбовцю проходити службу в даній місцевості чи проживати в ній членові його сім'ї;

(абзац п'ятий пункту 4.14 у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

наявність у військовослужбовця трьох і більше дітей;

(абзац шостий пункту 4.14 у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

переміщення дружини (чоловіка) військовослужбовця, які проходять військову службу за контрактом, на нове місце служби в порядку, визначеному пунктом 114 Положення.

(абзац сьомий пункту 4.14 у редакції наказів
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
від 20.10.2015 р. N 570)

До членів сім'ї військовослужбовця належать особи, які внесені в особову справу військовослужбовця в порядку, визначеному Інструкцією з організації обліку особового складу.

(абзац восьмий пункту 4.14 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570,
із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

абзац дев'ятий пункту 4.14 виключено

(згідно з наказом Міністерства
оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

Абзац десятий пункту 4.14 виключено

(абзац десятий пункту 4.14 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
виключено згідно з наказом Міністерства
оборони України від 20.10.2015 р. N 570,
у зв'язку з цим абзаци одинадцятий, дванадцятий
уважати відповідно абзацами дев'ятим, десятим)

Крім рапорту військовослужбовця, підставами для прийняття рішення щодо його переміщення за станом здоров'я, сімейними обставинами чи з інших поважних причин є постанова (висновки) військово-лікарської та лікарсько-консультативної комісії, акт обстеження сімейного стану, документи, що підтверджують наявність і вік дітей, наявність житла, розміри доходів тощо.

Командирами з'єднань, рівними їм і вищими посадовими особами на підставі заяви військовослужбовця оформляється і надсилається запит до обласного або прирівняного до нього військового комісаріату за місцем проживання членів сім'ї військовослужбовця для вивчення сімейного стану та визначення доцільності переміщення військовослужбовця. Обстеження сімейного стану проводиться районним (міським) військовим комісаріатом, затверджується обласним або рівним йому військовим комісаром і в місячний термін направляється до особи, яка надсилала запит.

4.15. Переміщення військовослужбовців у разі проведення планової заміни в місцевостях з установленим строком військової служби здійснюється в рік закінчення п'ятирічного строку проходження військової служби в цих місцевостях. Строк проходження служби в місцевостях з установленим строком військової служби обраховується з дати зарахування до дати виключення зі списків особового складу військових частин, дислокованих у цих місцевостях. Підставою для переміщення військовослужбовця є оцінна картка (додаток 15) з висновком щодо перспектив його подальшого службового використання.

(абзац перший пункту 4.15 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

У кадрових органах і штабах військових частин, дислокованих у місцевостях з установленим строком військової служби, до 30 листопада року, що передує року закінчення строку перебування, до Списку військовослужбовців до переміщення (додаток 13) включаються військовослужбовці, строк перебування яких у цій місцевості закінчується в наступному році.

До 15 грудня зазначені списки надсилаються безпосередньо до кадрового органу посадової особи за номенклатурою призначення та є підставою для включення цих військовослужбовців до:

Резерву для просування по службі на посади номенклатури призначення;

Плану переміщення на посади наказами посадової особи цієї номенклатури призначення.

Кадровий орган посадової особи за номенклатурою призначення підбирає військовослужбовців для заміщення посад у військових частинах, дислокованих у місцевостях з установленим строком військової служби, із розрахунку два кандидати на одну посаду з визначенням серед них основного і резервного кандидатів. Відібрані кандидати не повинні мати обставин, визначених пунктом 112 Положення, що перешкоджали б їх переміщенню до місцевості з установленим строком військової служби, та повинні пройти медичний огляд і використати щорічні відпустки до здійснення вказаної заміни.

Заміна в місцевостях з установленим строком військової служби розпочинається з переміщення і направлення військовослужбовців для проходження військової служби до цих місцевостей. Завершенням заміни вважаються здавання посад і вибуття до нового місця проходження військової служби (місця постановки на військовий облік у разі звільнення) військовослужбовців, які вислужили строки військової служби в місцевостях з особливими умовами.

Посадові особи, які мають право призначати на посади, за клопотанням відповідних посадових осіб можуть одноразово продовжити строк проходження служби військовослужбовців у місцевостях з установленим строком військової служби строком на один рік. Прийняті рішення про продовження строків проходження служби військовослужбовців у місцевостях з установленим строком військової служби оголошуються наказами по особовому складу і доводяться до посадових осіб, які порушували клопотання, та до військовослужбовців.

Військовослужбовці, яким продовжено строк проходження служби в місцевостях з установленим строком військової служби, до закінчення цього строку можуть бути призначені на інші посади та переміщені до інших місцевостей за підставами, визначеними пунктом 82 Положення.

Військовослужбовці, яким не продовжено строк проходження служби в місцевостях з установленим строком військової служби, включаються до Планів переміщення військовослужбовців на посади (додаток 7) і підлягають переміщенню на інші посади за підставою, визначеною підпунктом 2 пункту 82 Положення, у строки, визначені пунктом 4.9 цього розділу.

(розділ IV доповнено новим пунктом 4.15 згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

4.16. Зарахування військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової військової служби) наказами по особовому складу в розпорядження посадових осіб здійснюється з урахуванням таких особливостей:

звільнення з посади і зарахування в розпорядження проводяться за підставами, визначеними пунктом 116 Положення, наказом посадової особи, до номенклатури призначення якої належить посада військовослужбовця, або наказом прямого командира (начальника) цієї посадової особи;

зарахування проводиться в розпорядження посадової особи, до компетенції якої належить вирішення питання дальшого службового використання військовослужбовця, або, в разі неможливості вирішення цього питання, - у розпорядження прямого командира (начальника);

зарахування наказом посадової особи в розпорядження свого прямого командира (начальника) без його рішення не допускається;

зарахування військовослужбовців у розпорядження командира військової частини А0515 (крім військовослужбовців, які займають посади номенклатури призначення командира військової частини А0515) проводиться наказом Міністра оборони України;

у порядку переміщення по службі звільнення з посади однієї номенклатури призначення і зарахування військовослужбовців у розпорядження іншої номенклатури призначення, між якими немає взаємин підпорядкованості, проводяться наказом вищої посадової особи;

звільнення з посад і зарахування військовослужбовців у випадку, визначеному підпунктом 1 пункту 116 Положення, проводяться в розпорядження посадової особи, яка має право призначення на посади, з дня закінчення встановленого строку проведення організаційно-штатних заходів, крім випадку, визначеного пунктом 256 Положення;

(абзац сьомий пункту 4.16 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

звільнення з посад і зарахування військовослужбовців у розпорядження у випадку, визначеному підпунктом 3 пункту 116 Положення, проводяться в стислий строк, а у виняткових випадках - не пізніше одного місяця від дня накладення дисциплінарного стягнення або затвердження висновку атестування;

(абзац восьмий пункту 4.16 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

зарахування військовослужбовців у випадках, визначених підпунктами 4 - 6, 9, 12 пункту 116 Положення, проводиться наказом Міністра оборони України в розпорядження посадових осіб, до номенклатури яких належали посади, з яких вибували військовослужбовці;

звільнення з посад і зарахування військовослужбовців у випадку, визначеному підпунктом 7 пункту 116 Положення, проводяться з дотриманням цього пункту після закінчення визначеного законодавством строку перебування на посаді у розпорядження посадової особи, до номенклатури якої належить посада науково-педагогічного працівника;

звільнення з посад і зарахування військовослужбовців у випадках, визначених підпунктами 8, 10, 13, 14 пункту 116 Положення, проводяться в стислі строки в розпорядження посадової особи, до номенклатури призначення якої належить посада військовослужбовця;

зарахування військовослужбовців у випадку, визначеному підпунктом 11 пункту 116 Положення, проводиться наказами посадових осіб, визначених пунктом 107 Положення, у розпорядження посадових осіб, до номенклатури яких належать посади для призначення випускників військових навчальних закладів;

звільнення з посад і зарахування військовослужбовців у випадку, визначеному підпунктом 15 пункту 116 Положення, проводяться з дня вибуття з військової частини на лікування в розпорядження посадової особи, до номенклатури призначення якої належить посада офіцера, або в розпорядження керівника органу військового управління, командира з'єднання, у підпорядкуванні яких є військова частина, де проходила військову службу особа рядового, сержантського або старшинського складу;

звільнення з посад і зарахування військовослужбовців у випадку, визначеному підпунктом 16 пункту 116 Положення, проводиться у строки готовності з'єднань, військових частин до виконання завдань за призначенням у разі потреби доукомплектування особовим складом посад, передбачених штатами воєнного часу. Звільнені з посад військовослужбовці

зараховуються в розпорядження посадової особи, до номенклатури призначення якої належить посада, яку необхідно укомплектувати. Звільнення з посад і зарахування таких військовослужбовців у розпорядження здійснюються з одночасним призначенням військовослужбовців, які визначені для комплектування посад, передбачених штатами воєнного часу. У разі закінчення (припинення) відпустки по догляду за дитиною військовослужбовці призначаються на раніше займані посади, якщо вони є не укомплектованими, або на інші рівнозначні посади. Призначення на нижчі посади таких військовослужбовців можливі за їх клопотанням.

(пункт 4.16 доповнено новим абзацом чотирнадцятим згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684, у зв'язку з цим абзац чотирнадцятий вважати абзацом п'ятнадцятим)

Військовослужбовець, якого Указом Президента України звільнено з посади, вважається таким, що перебуває в розпорядженні відповідного командира (начальника) військової частини, у списках якої він перебуває, без видання відповідного наказу по особовому складу. Надалі зазначений військовослужбовець може бути призначений на іншу посаду, зарахований наказом Міністра оборони України в розпорядження або звільнений з військової служби в установленому порядку.

(розділ IV доповнено новим пунктом 4.16 згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, у зв'язку з цим пункти 4.15 - 4.50 вважати відповідно пунктами 4.17 - 4.52)

4.17. У разі відсутності у Збройних Силах України посад, не пов'язаних з виконанням польотних завдань, службою на підводних човнах, надводних кораблях чи роботою у спеціальних спорудах, для призначення військовослужбовців, які не досягли граничного віку перебування на військовій службі та визнані за станом здоров'я непридатними до льотної роботи, служби на підводних човнах і надводних кораблях або до роботи у спеціальних спорудах, підлягають звільненню з військової служби за підставами, визначеними частинами п'ятою, шостою статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу":

(абзац перший пункту 4.17 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422)

за станом здоров'я - військовослужбовці, які визнані обмежено придатними до військової служби;

у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням організаційних заходів - військовослужбовці, які визнані придатними до військової служби.

4.18. Військовослужбовці, які набули право на пенсію за вислугу років, і військовослужбовці, які є ветеранами війни або учасниками ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС і яким до досягнення встановленого граничного віку перебування на військовій службі залишилось п'ять і менше років, а також військовослужбовці, які були залишені на військовій службі понад граничний вік, на їх особисте прохання можуть бути призначені на нижчі посади за віком.

При призначенні на нижчі посади за віком, а також за станом здоров'я на підставі висновку військово-лікарської комісії на особисте прохання військовослужбовців, які мають право на пенсію за вислугою років, з льотної роботи, підводних човнів, атомних надводних кораблів і мінних тральщиків за ними зберігається право на обчислення пенсії за посадою, займаною перед звільненням, чи за посадою, з якої військовослужбовець був призначений за віком чи за станом здоров'я на нижчу посаду. Таке ж право мають особи офіцерського складу у військовому званні полковник і вище, якщо вони за таких обставин та умов переведені в

інтересах служби з посад, які вони займали не менше трьох років до дня призначення, і на день призначення мають право на пенсію за вислугу років.

Право на обчислення пенсії за посадами, з яких вони були переміщені за цими підставами на нижчу посаду, визначається в наказі по особовому складу про призначення військовослужбовців.

4.19. При призначенні військовослужбовців, які є учасниками ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС або є особами, віднесеними до першої і другої категорій громадян, які постраждали внаслідок цієї катастрофи, на нижчі посади у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням організаційних заходів на новій посаді за ними зберігаються посадові оклади за попередніми посадами, але не більше одного року.

Збереження посадових окладів за посадами, з яких вони переміщуються на нижчі посади, визначається у наказі по особовому складу про призначення військовослужбовців.

4.20. Якщо протягом шести місяців після накладення дисциплінарного стягнення "попередження про неповну службу відповідність" військовослужбовець не виправив своєї поведінки і стягнення не відіграло своєї ролі, командир військової частини приймає рішення про переміщення військовослужбовця на нижчу посаду чи звільнення з військової служби.

Виконання рішення здійснюється шляхом накладення посадовими особами, визначеними Дисциплінарним статутом Збройних Сил України, таких дисциплінарних стягнень, як пониження в посаді або звільнення з військової служби. Підставою для цього рішення є клопотання командира військової частини з наданням матеріалів службового розслідування та інших документів, що підтверджують факти нових правопорушень і порушень військової дисципліни, вчинених військовослужбовцем після попередження про неповну службу відповідність. Клопотання командира військової частини з цими документами подаються безпосередньо посадовій особі, яка має право накладати такі дисциплінарні стягнення, із дотриманням строків, визначених статтею 87 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України. Не допускається накладення дисциплінарного стягнення пониження в посаді на військовослужбовців, які займають первинні посади сержантського (старшинського) та молодшого офіцерського складу. Звільнення з військової служби здійснюється у зв'язку із систематичним невиконанням умов контракту військовослужбовцем або через службу невідповідність.

(абзац другий пункту 4.20 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

Після накладення і оголошення військовослужбовцям цих дисциплінарних стягнень у стислий строк, а у виняткових випадках - не пізніше трьох місяців від дня накладення стягнення, здійснюється його виконання наказом по особовому складу посадової особи, яка згідно з Дисциплінарним статутом Збройних Сил України має право накладати такі дисциплінарні стягнення.

(абзац третій пункту 4.20 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

(пункт 4.20 у редакції наказу Міністерства
оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684,
у редакції наказу Міністерства оборони
України від 27.09.2017 р. N 499)

4.21. Після того як стягнення "пониження в посаді" відіграло свою роль, посадова особа, яка наклала цей вид стягнення, приймає відповідне рішення і видає наказ про зняття з військовослужбовця дисциплінарного стягнення.

На підставі виданого наказу про зняття дисциплінарного стягнення видається наказ по особовому складу про призначення військовослужбовця на посаду, яка є рівнозначною посаді, що займав військовослужбовець до накладення цього стягнення.

(абзац другий пункту 4.21 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

(пункт 4.21 у редакції наказу Міністерства оборони України від 27.09.2017 р. N 499)

4.22. За клопотанням вагітних військовослужбовців-жінок відповідно до медичного висновку до вибуття їх у відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами дозволяється призначати їх на рівнозначні (у тому числі з меншим обсягом роботи) і нижчі посади за станом здоров'я. Вказане призначення здійснюється у порядку, визначеному пунктом 83 Положення, на підставі рапорту військовослужбовця і подання. У разі відсутності посад за основною або спорідненою спеціальністю, а також часу і можливості для проведення перепідготовки за новим фахом призначення вагітної може бути здійснене за іншою спеціальністю без проведення відповідної підготовки за новою спеціальністю. Після повернення жінки з відпустки у зв'язку з вагітністю і пологами, відпустки по догляду за дитиною та продовження військової служби за контрактом військовослужбовець або призначається на посаду за основною чи спорідненою спеціальністю, або направляється для перепідготовки за новою спеціальністю. Призначення вагітних військовослужбовців-жінок здійснюється на посади згідно з Переліком військових посад, які можуть бути заміщені військовослужбовцями-жінками, затвердженим Міністерством оборони України.

4.23. Призначення військовослужбовців на штатні посади командування, наукових і науково-педагогічних працівників у військових навчальних закладах і науково-дослідних установах здійснюється на конкурсній основі в порядку, визначеному Положенням, цією Інструкцією та іншими нормативно-правовими актами Міністерства оборони України з питань військової освіти.

(абзац перший пункту 4.23 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684, від 18.06.2019 р. N 315)

У разі переведення військових навчальних закладів та науково-дослідних установ Збройних Сил на штати воєнного часу, та (або) введення правового режиму воєнного стану доукомплектування посад науково-педагогічних працівників здійснюється в порядку, визначеному Положенням, без організації і проведення конкурсу.

(абзац другий пункту 4.23 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

(пункт 4.23 у редакції наказів Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, від 20.10.2015 р. N 570)

4.24. Особи офіцерського складу, які мають вищу освіту і досвід роботи за фахом, з письмового дозволу посадових осіб, яким підпорядковані військові навчальні заклади і науково-дослідні установи, можуть залучатися на умовах сумісництва або погодинної оплати праці до науково-педагогічної чи наукової діяльності на вакантних посадах науково-педагогічних і наукових

працівників навчальних закладів та науково-дослідних установ Міністерства оборони України та Збройних Сил України.

(пункт 4.24 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

4.25. Громадяни України, прийняті або призвані на військову службу, які мають освіту або підготовку, споріднену з ВОС, підготовка за якою у Збройних Силах України не проводиться, призначаються на посади рядового, сержантського і старшинського складу після проходження базової загальновійськової підготовки.

На посади сержантського і старшинського складу можуть призначатися військовослужбовці військової служби за контрактом без проходження багаторівневої підготовки в навчальних закладах, навчальних частинах (центрах) за посадами медичної, ветеринарної і фінансової служб, фізичної підготовки і спорту та музичного мистецтва (за наявності освіти, спорідненої з ВОС).

У разі оголошення рішення про проведення мобілізації та (або) введення правового режиму воєнного стану на посади сержантського і старшинського складу призначаються за основною або спорідненою спеціальністю особи рядового, сержантського і старшинського складу з урахуванням особливостей, визначених розділом VI цієї Інструкції.

(пункт 4.25 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, від 03.11.2014 р. N 782, від 20.10.2015 р. N 570, у редакції наказу Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

4.26. Проекти наказів Міністра оборони України про призначення випускників військових навчальних закладів на посади осіб офіцерського складу готуються у цих закладах та подаються на підпис не пізніше ніж за три місяці до дня випуску. З настанням особливого періоду проекти наказів подаються до служби персоналу Міністерства оборони України не пізніше ніж за двадцять днів до дня випуску.

(абзац перший пункту 4.26 у редакції наказу Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

Проекти наказів посадових осіб, які мають право призначення випускників військових коледжів із числа осіб рядового, сержантського і старшинського складу, готуються в цих закладах та не пізніше ніж за двадцять днів до дня випуску подаються безпосередньо до кадрового органу посадової особи, визначеної номенклатурою посад призначати випускників військових коледжів на посади осіб сержантського і старшинського складу.

(пункт 4.26 доповнено абзацом другим згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

4.27. На військовослужбовця, який займає посаду, що передбачає допуск до державної таємниці, і якому скасовано такий допуск чи відмовлено в його наданні, якщо виконання службових обов'язків цього вимагає, складається службова характеристика. За її результатами з урахуванням професійних, ділових і моральних якостей військовослужбовець підлягає призначенню на рівнозначну або нижчу посаду, за якими не передбачено допуск до державної таємниці.

(абзац перший пункту 4.27 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 27.09.2017 р. N 499)

У разі неможливості призначення на такі посади військовослужбовці підлягають звільненню в порядку, визначеному пунктом 12.3 розділу XII цієї Інструкції.

(пункт 4.27 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

4.26. Пункт 4.26 виключено

(згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, у зв'язку з цим пункти 4.27 - 4.51 уважати відповідно пунктами 4.26 - 4.50)

4.28. У разі призначення військовослужбовця, який перебуває у Резерві для просування по службі, на нижчу посаду у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням організаційних заходів за ним до наступного оцінювання зберігається право призначення на вищу посаду.

(абзац перший пункту 4.28 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

Нижчими на один ступінь посадами, на які може бути призначений військовослужбовець у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, вважаються посади, рівнозначні найближчій нижчій посаді у конкретному підрозділі, де проходив службу військовослужбовець до проведення організаційних заходів, а в разі відсутності в цьому підрозділі нижчих посад - на нижчих посадах в інших підрозділах.

(абзац другий пункту 4.28 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

Під час проведення організаційно-штатних заходів, унаслідок яких передбачається скорочення військових посад, переважне право на призначення надається військовослужбовцям з вищою кваліфікацією і вищою оцінкою службової діяльності.

При рівних показниках в оцінці службової діяльності і кваліфікації перевага в призначенні надається військовослужбовцям:

які є одруженими та мають двох і більше утриманців;

у сім'ях яких немає інших працюючих членів сім'ї;

які мають тривалий досвід військової служби, але не набули ще права на пенсію за вислугу років;

які навчаються у навчальних закладах;

які є учасниками бойових дій, інвалідами війни та особами, на яких поширюється чинність Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту";

які є авторами винаходів і раціоналізаторських пропозицій;

які внаслідок проходження військової служби отримали каліцтво або захворювання;

які проходили строкову військову службу - протягом двох років з дня звільнення їх зі строкової служби.

Перевага в призначенні може надаватись також іншим військовослужбовцям, якщо це передбачено законодавством України.

4.29. Строк тимчасового виконання обов'язків за посадою обчислюється з дня, з якого військовослужбовець приступив до виконання обов'язків за посадою, але не раніше дня видання посадовою особою наказу про його допуск до тимчасового виконання обов'язків за посадою, і завершується днем увільнення від тимчасового виконання обов'язків за посадою.

4.30. Порядок заміщення військових посад цивільними особами визначається Міністром оборони України та чинним законодавством України.

Вакантні військові посади та військові посади на період відпусток військовослужбовців у зв'язку з вагітністю, пологами або по догляду за дитиною можуть заміщатися цивільними особами на умовах строкового трудового договору до призначення на військову посаду військовослужбовця або повернення військовослужбовців із зазначених відпусток. Прийняття цивільних осіб на військові посади та їх звільнення з цих посад здійснюються посадовими особами, які мають право видавати накази про прийняття на роботу (переведення, призначення) та укладати строковий трудовий договір у порядку, визначеному трудовим законодавством України.

(абзац другий пункту 4.30 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

4.31. Порядок і тривалість усунення від виконання службових обов'язків та відсторонення від виконання службових повноважень військовослужбовців визначаються Дисциплінарним статутом Збройних Сил України.

Підставою для усунення від виконання службових обов'язків є невиконання військовослужбовцем службових обов'язків, що призвело до людських жертв чи інших тяжких наслідків або створило загрозу настання таких наслідків. Рішення про усунення військовослужбовця від виконання службових обов'язків приймається командиром військової частини або найближчим прямим начальником, який має право видавати наказ про таке усунення і призначення службового розслідування за фактом, що призвів до цього. Тривалість усунення від виконання службових обов'язків не повинна перевищувати тривалість службового розслідування та час, необхідний для прийняття відповідного рішення командиром. Наказ про усунення військовослужбовця від виконання службових обов'язків скасовується, якщо за результатами службового розслідування підстави прийняття такого рішення не підтверджуються або прийнято рішення про притягнення військовослужбовця, який вчинив правопорушення, до дисциплінарної відповідальності.

На підставі отриманого військовою частиною протоколу про адміністративне правопорушення за фактом вчиненого військовослужбовцем корупційного або військового адміністративного правопорушення командир військової частини або найближчий прямий начальник, який має право видавати накази, може прийняти рішення про відсторонення військовослужбовця від виконання службових повноважень. Тривалість такого відсторонення продовжується до закінчення розгляду справи судом. Наказ про відсторонення військовослужбовця від виконання службових повноважень скасовується, якщо провадження у справі про адміністративне корупційне або військово адміністративне правопорушення закривається у зв'язку з відсутністю події або складу адміністративного правопорушення. Скасування постанови у справі про адміністративне правопорушення із закриттям провадження тягне за собою повернення військовослужбовцю стягнених грошових сум, оплатно вилучених і конфіскованих предметів, а також скасування інших обмежень, пов'язаних з цією постановою.

(абзац третій пункту 4.31 із змінами, внесеними згідно з
наказами Міністерства оборони України від 01.02.2016 р. N 51,
від 14.12.2016 р. N 684)

Військовослужбовець, стосовно якого винесено постанову про притягнення як обвинуваченого у вчиненні злочину у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, та (або) пов'язаного із зловживанням службовим становищем, підлягає відстороненню від виконання службових повноважень наказом командира військової частини.

(абзац четвертий пункту 4.31 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 25.09.2019 р. N 502)

Військовослужбовцям, усунутих від виконання службових обов'язків або відсторонених від виконання службових повноважень чи повноважень на посаді, з наступного дня після усунення (відсторонення) за період, протягом якого вони не виконували службових обов'язків за посадою, виплачується грошове забезпечення згідно з Порядком виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам, затвердженим наказом Міністерства оборони України від 07 червня 2018 року N 260, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 26 червня 2018 року за N 745/32197 (далі - Порядок виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України).

(абзац п'ятий пункту 4.31 у редакції наказу Міністерства оборони України від 25.09.2019 р. N 502)

Згідно з Кримінальним процесуальним кодексом України відсторонення військовослужбовців від посад, як захід забезпечення кримінального провадження, на підставі отриманого рішення слідчого судді під час досудового розслідування чи суду під час судового провадження здійснюється наказом командира військової частини або найближчого прямого начальника на строк не більше двох місяців.

За клопотанням прокурора ухвалою слідчого судді чи суду строк відсторонення військовослужбовця від посади може бути продовжений. Відсторонення від посади може бути скасовано ухвалою слідчого судді чи суду за клопотанням прокурора або підозрюваного чи обвинуваченого. Виплата грошового забезпечення за час відсторонення військовослужбовців від посад здійснюється згідно з Порядком виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України.

(абзац сьомий пункту 4.31 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315, від 25.09.2019 р. N 502)

Військовослужбовцям під час періоду усунення від виконання службових обов'язків, відсторонення від виконання службових повноважень або відсторонення від посади чергові військові звання не присвоюються.

(абзац восьмий пункту 4.31 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 25.09.2019 р. N 502)

(пункт 4.31 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

4.32. Військовослужбовці, усунуті від виконання службових обов'язків, відсторонені від виконання службових повноважень або відсторонені від посади, якщо до них не застосовано запобіжних заходів кримінального провадження у вигляді домашнього арешту або тримання під вартою, продовжують проходити військову службу згідно з пунктом 122 Положення, виконуючи обов'язки військової служби в межах, визначених командиром (начальником) військової частини. Виконання обов'язків військової служби такими військовослужбовцями здійснюється за місцем проходження служби або у разі відсутності обмеження свободи

пересування військовослужбовця - в іншому місці, визначеному посадовою особою, у чиєму підпорядкуванні вони перебувають.

(абзац перший пункту 4.32 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 25.09.2019 р. N 502)

У разі якщо відповідно до Кримінального процесуального кодексу України ухвалою слідчого судді чи суду військовослужбовцю змінюється тримання під вартою на більш м'який запобіжний захід кримінального провадження, то такий військовослужбовець продовжує проходити військову службу.

(пункт 4.32 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

4.33. Військовослужбовці Збройних Сил України, які проходять військову службу за контрактом, можуть на добровільних засадах:

брати участь у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки у складі військових підрозділів, що направляються до інших держав;

(абзац другий пункту 4.33 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

проходити військову службу як національний персонал міжнародних місій з підтримання миру і безпеки;

(абзац третій пункту 4.33 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

проходити військову службу у складі багатонаціональних органів військового управління, у закордонних дипломатичних установах України та інших міжнародних організаціях;

(абзац четвертий пункту 4.33 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, від 03.11.2014 р. N 782)

направлятися на навчання (для підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації) за кордон та в інших цілях, передбачених чинним законодавством.

4.34. Комплектування особового складу військових підрозділів, що направляються до інших держав для участі в міжнародній операції з підтримання миру і безпеки, здійснюється на базі військових частин, що визначаються Генеральним штабом Збройних Сил України та затверджуються Міністром оборони України, як правило, зі складу Сил негайного реагування Збройних Сил України.

(абзац перший пункту 4.34 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, від 20.10.2015 р. N 570)

Комплектування окремих посад військових підрозділів, що направляються до інших держав, військовослужбовцями військових частин А0515, А1988, А2713 та інших військових частин може здійснюватися в індивідуальному порядку.

(абзац другий пункту 4.34 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

4.35. Військовослужбовці, які виявили бажання бути направленими за кордон для проходження військової служби на посадах у складі військових підрозділів, подають про це

рапорт у порядку підпорядкування.

Рапорт кандидата може бути повернутий військовослужбовцю на підставах, зазначених у пункті 131 Положення, командиром військової частини з письмовим повідомленням причини відмови.

4.36. На посади у складі військових підрозділів, що направляються до інших держав для участі в міжнародній операції з підтримання миру і безпеки, добираються військовослужбовці, які розглядаються на альтернативній основі на засіданнях атестаційних комісій військових частин з подальшим розглядом кандидатів:

(абзац перший пункту 4.36 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

Вищою атестаційною комісією Міністерства оборони України - на посади командирів підрозділів та з числа осіб вищого офіцерського складу;

атестаційною комісією Збройних Сил України - на посади заступників командирів підрозділів;

атестаційними комісіями видів Збройних Сил України - на посади командного складу підрозділів (від командира роти і вище), начальників служб та тих, хто безпосередньо відповідає за розподіл та збереження матеріальних засобів, а також військовослужбовців інших видів Збройних Сил України;

атестаційними комісіями з'єднань, військових частин - на решту посад у складі підрозділів;

атестаційними комісіями військових частин А0515, А1988, А2713 та інших військових частин - кандидати, які направляються за кордон в індивідуальному порядку.

(абзац шостий пункту 4.36 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

4.37. Списки кандидатів за складом військовослужбовців підрозділу Збройних Сил України, що направляється до іншої держави для участі в міжнародній операції з підтримання миру і безпеки, затверджуються начальником Генерального штабу - Головнокомандувачем Збройних Сил України. Затверджені списки подаються до служб персоналу Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України.

(абзац перший пункту 4.37 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782, у редакції наказу Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

Після надходження затвердженого списку кандидатів, виїзних справ, оформлених згідно з Переліком документів виїзної справи (додаток 17), з підписаними додатками до укладених контрактів про проходження військової служби, в яких зазначаються умови та порядок проходження військової служби у складі підрозділу, що направляється до іншої держави, кадровими органами відповідно до пункту 136 Положення на підставі виїзних справ готуються проекти наказів по особовому складу про призначення військовослужбовців до складу підрозділу.

(пункт 4.37 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

4.38. Переміщення військовослужбовців під час проходження служби у військовому підрозділі, що направляється до іншої держави для участі в міжнародній операції з підтримання миру і безпеки, на іншу посаду в цьому самому підрозділі здійснюється наказами по особовому

складу посадових осіб відповідно до номенклатури призначення. З військовослужбовцем, який переміщується на іншу посаду в цьому самому підрозділі, відповідно до пункту 132 Положення підписується новий додаток до укладеного контракту про проходження військової служби.

(пункт 4.38 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

Військовослужбовці військового підрозділу, що направляється до іншої держави для участі в міжнародній операції з підтримання миру і безпеки, та які не проходять військову службу за контрактом, підлягають призначенню на посади в інші підрозділи.

(пункт 4.38 доповнено абзацом другим згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

4.39. Дострокове повернення військовослужбовців в Україну зі складу військового підрозділу здійснюється за рішенням посадової особи, наказом якої військовослужбовець був призначений на посаду.

Рішення про дострокове повернення приймається за наявності підстав, передбачених пунктом 134 Положення.

4.40. Для комплектування посад національного персоналу, багатонаціональних органів військового управління, закордонних дипломатичних установ України, інших міжнародних організацій, командирів військових підрозділів у Міністерстві оборони України створюється резерв кандидатів для призначення на посади національного персоналу, до багатонаціональних органів військового управління та закордонних дипломатичних установ України, командирів військових підрозділів (далі - резерв для направлення за кордон). У військовій частині А0515 створюється відповідний резерв кандидатів для призначення на посади у складі апаратів військових аташе та апаратів представників Міністерства оборони України при закордонних дипломатичних установах України за кордоном.

(абзац перший пункту 4.40 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782)

Порядок зарахування до резерву для направлення за кордон:

розгляд командирами (начальниками) кандидатів, які виявили бажання проходити військову службу за кордоном;

проходження кандидатами первинного медичного огляду для визначення придатності до проходження військової служби за кордоном;

розгляд кандидатів на засіданнях відповідних атестаційних комісій;

проведення тестування з визначення рівня володіння кандидатами іноземною мовою;

проходження спеціальної підготовки у відповідних навчальних центрах;

оформлення виїзних справ та документів для розгляду кандидатів, які успішно закінчили курси спеціальної підготовки, на засіданнях Вищої атестаційної комісії Міністерства оборони України та направлення їх до кадрового органу Міністерства оборони України;

розгляд кандидатів на засіданнях Вищої атестаційної комісії Міністерства оборони України;

зарахування кандидатів до складу резерву для направлення за кордон.

4.41. Вимоги до кандидатів для призначення на посади національного персоналу, до багатонаціональних органів військового управління:

(абзац перший пункту 4.41 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

вік від 25 до 50 років - для національного персоналу та від 25 до 60 років - для багатонаціональних органів військового управління;

(абзац другий пункту 4.41 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

військове звання - капітан, майор або підполковник. Військове звання офіцера для призначення на посаду військового спостерігача може бути вище підполковника тільки у разі надходження спеціального запиту від Департаменту миротворчих операцій Організації Об'єднаних Націй, Секретаріату Організації Об'єднаних Націй, ОБСЄ або багатонаціональних сил, що створюються за згодою Ради Безпеки ООН з проханням про направлення старшого офіцера для обіймання ним конкретної посади. Для кандидатів на посади до багатонаціональних органів військового управління військові звання можуть бути від старшого лейтенанта до генерал-майора. В окремих випадках на посади національного персоналу можуть бути направлені військовослужбовці рядового, сержантського та старшинського складу - за рішенням Міністра оборони України;

(абзац третій пункту 4.41 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

загальна оцінка, отримана за оцінними критеріями щорічного оцінювання військовослужбовця, - не нижче ніж "добре";

придатність до служби у національному персоналі на підставі постанови військово-лікарської комісії;

(абзац п'ятий пункту 4.41 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

рівень володіння іноземною мовою - не нижчий функціонального, підтвердженого відповідним свідоцтвом або сертифікатом;

освітньо-кваліфікаційний рівень та кваліфікація, які відповідають посаді за призначенням;

наявність свідоцтва про проходження спеціальної підготовки у відповідних навчальних центрах;

наявність посвідчення водія категорії "В", виданого державними установами не менше ніж за 2 роки до моменту направлення військовослужбовця за кордон, та практичні навички водіння повнопривідного автомобіля у важких дорожніх умовах - для національного персоналу;

(абзац дев'ятий пункту 4.41 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

практичні навички роботи на персональному комп'ютері.

4.42. Вимоги до кандидатів для призначення на посади в закордонні дипломатичні установи України та інші міжнародні організації, їх добір та ротації визначаються Законом України "Про дипломатичну службу" та вимогами цих установ і організацій.

(пункт 4.42 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181,

із змінами, внесеними згідно з наказами
Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782,
від 20.10.2015 р. N 570)

4.43. Добір кандидатів для призначення на посади командирів військових підрозділів, що направляються до інших держав для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки, проводиться згідно з наказами Міністерства оборони України щодо проведення ротацій (направлення) національних контингентів.

(пункт 4.43 у редакції наказу Міністерства
оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

4.44. Зарахування осіб офіцерського складу до резерву для направлення за кордон, крім військовослужбовців військової частини А0515, здійснюється рішенням Міністра оборони України або першого заступника Міністра оборони України за результатами розгляду кандидатів Вищою атестаційною комісією Міністерства оборони України за поданням керівника кадрового органу Міністерства оборони України.

(абзац перший пункту 4.44 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

Витяг із затвердженого резерву для направлення за кордон у десятиденний термін надсилається до структурних підрозділів Міністерства оборони України, Національного університету оборони України, військової частини А0515 та кадрового органу Генерального штабу Збройних Сил України. Кадровий орган Генерального штабу Збройних Сил України доводить витяги до органів військового управління Збройних Сил України, військовослужбовці від яких зараховані до резерву для направлення за кордон.

Термін безперервного перебування військовослужбовця у резерві для направлення за кордон становить не більше двох років.

Дострокове виключення військовослужбовців зі складу резерву для направлення за кордон здійснюється рішенням заступника Міністра оборони України за поданням керівників відповідних органів військового управління.

Рішення про виключення офіцера зі складу резерву для направлення за кордон доводиться до його відома із зазначенням конкретних підстав виключення.

4.45. Ротації військовослужбовців Збройних Сил України, направлених як національний персонал для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки, проводяться через 12 місяців.

Рішення щодо продовження строку перебування національного персоналу за кордоном приймається Міністром оборони України.

(пункт 4.45 у редакції наказу Міністерства
оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

4.46. Ротації військовослужбовців Збройних Сил України, направлених для проходження військової служби у багатонаціональні органи військового управління, проводяться відповідно до термінів, встановлених зазначеними органами та погоджених Міністром оборони України.

4.47. Направлення військовослужбовців Збройних Сил України для навчання за кордоном здійснюється:

строком до двох місяців без виключення зі списків особового складу військової частини - рішеннями Міністра оборони України, заступника Міністра оборони України (згідно з

розподілом обов'язків), начальника Генерального штабу - Головнокомандувача Збройних Сил України, командира військової частини А0515, які готуються відповідними структурними підрозділами Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, визначеними Міністром оборони України для реалізації заходів міжнародного співробітництва;

строком від двох місяців до одного року - наказами Міністра оборони України по особовому складу без виключення зі списків особового складу військових частин;

строком понад один рік - наказами Міністра оборони України по особовому складу з виключенням зі списків особового складу військових частин і призначенням на посади до визначеної Міністром оборони України військової частини.

Військовослужбовці військової частини А0515 направляються для навчання за кордоном строком понад один рік наказами Міністра оборони України по особовому складу без виключення зі списків особового складу військової частини.

Курсанти військових навчальних закладів направляються для навчання (стажування) за кордон незалежно від строку підготовки без виключення зі списків особового складу навчального закладу.

(пункт 4.47 у редакції наказів Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, від 20.10.2015 р. N 570)

4.48. Визначення подальшого службового використання військовослужбовців, крім військовослужбовців військової частини А0515, які повертаються після проходження військової служби на посадах національного персоналу, у складі багатонаціональних органів військового управління, закордонних дипломатичних установ України, інших міжнародних організацій, або після закінчення навчання за кордоном строком понад один рік здійснюється кадровим органом Міністерства оборони України з урахуванням письмових пропозицій відповідних органів військового управління Збройних Сил України та виконанням вимог пункту 83 Положення.

(абзац перший пункту 4.48 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, від 20.10.2015 р. N 570)

Пропозиції щодо подальшого службового використання таких військовослужбовців направляються до кадрового органу Міністерства оборони України перед направленням за кордон та уточнюються за два місяці до повернення їх в Україну відповідно до набутого ними досвіду, фаху та рівня освіти.

Призначення цих військовослужбовців на посади здійснюється наказами Міністра оборони України по особовому складу.

Особи офіцерського складу, які здобули військову освіту у військових навчальних закладах іноземних держав, призначаються на посади, що відповідають отриманому рівню військової освіти, з дотриманням вимог пунктів 83, 85 Положення. Перелік військових навчальних закладів іноземних держав та рівнів військової освіти, що ними надаються, визначається Міністерством оборони України.

(пункт 4.48 доповнено новим абзацом четвертим згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, у зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом п'ятим)

У разі неможливості розмістити військовослужбовця на посаді під час повернення його в Україну він може для вирішення питання подальшого його службового використання залишатись на посаді визначеної Міністром оборони України військової частини строком не більше двох місяців, починаючи з дати перетину кордону. Військовослужбовці військових частин А0515, А1988, А2713 після повернення з-за кордону в Україну зараховуються у розпорядження командирів вказаних військових частин для подальшого призначення на посади.

(абзац п'ятий пункту 4.48 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

4.49. Дострокове повернення в Україну військовослужбовців, направлених в індивідуальному порядку для проходження військової служби або навчання за кордон, здійснюється за рішенням Міністра оборони України:

за клопотанням відповідних органів країни, до якої направлений військовослужбовець;

за клопотанням керівників органів військового управління, до компетенції яких входять питання управління діяльністю військовослужбовців Збройних Сил України за кордоном.

4.50. Мовне тестування кандидатів для направлення за кордон на навчання, для призначення на посади, що передбачають знання та використання іноземних мов під час перебування за кордоном, здійснюється спеціалізованими підрозділами забезпечення мовної підготовки та мовного тестування військових навчальних закладів або представниками держави, яка запрошує на навчання.

4.51. Оформлення закордонних паспортів, віз та інших документів, пов'язаних з виїздом військовослужбовців за кордон, здійснюється відповідно до законодавства.

Військовослужбовці, які призначаються на посади у складі військових підрозділів, що направляються до інших держав для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки, та які відповідно до вимог пункту 137 Положення не виключаються зі списків особового складу військових частин, з яких вони прибули, зараховуються на фінансове забезпечення в іноземній валюті до фінансового управління Генерального штабу Збройних Сил України.

(абзац другий пункту 4.51 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

4.52. На військовослужбовців, відібраних кандидатами для проходження військової служби за кордоном, а також для навчання за кордоном зі строком понад два місяці, за місцем їх служби оформляються виїзні справи та надсилаються за підпорядкованістю до кадрових органів, які готують проекти наказів по особовому складу.

(абзац перший пункту 4.52 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

Абзац другий пункту 4.52 виключено

(пункт 4.52 доповнено абзацом другим згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, абзац другий пункту 4.52 виключено згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

V. Відрядження

5.1. Військовослужбовці, крім направлення у відрядження самостійним порядком, можуть бути направлені у службові відрядження в складі підрозділів або сформованих команд.

5.2. У службові відрядження підрозділи відправляються, як правило, на чолі з їх командирами. Якщо з підрозділу відбувають двоє чи більше військовослужбовців, з їх числа завжди призначається старший команди.

5.3. Якщо у відрядження відправляються військовослужбовці з різних підрозділів, формується команда, начальником якої призначається вищий за посадою або старший за військовим званням військовослужбовець.

5.4. Командиру підрозділу, начальнику (старшому) команди у військовій частині видаються посвідчення про відрядження і список особового складу підрозділу (команди), засвідчений гербовою печаткою і підписом начальника штабу військової частини.

5.5. Підготовкою підрозділу (команди) для відправлення у службове відрядження керує найближчий прямиий командир.

5.6. Командир військової частини чи начальник штабу перевіряє готовність підрозділу (команди), інструктує командира підрозділу, начальника (старшого) команди, а у разі потреби й увесь особовий склад підрозділу (команди) та забезпечує їх відправлення.

5.7. Командир підрозділу, начальник (старший) команди відповідає за підтримання особовим складом військової дисципліни та порядку, своєчасне виконання завдань та збереження озброєння, військової техніки і майна під час відрядження.

5.8. Прибувши до місця призначення, командир підрозділу, начальник (старший) команди або військовослужбовець доповідають посадовій особі, у розпорядження якої вони прибули і приступають до виконання поставленого завдання.

Після повернення з відрядження вказані особи доповідають про повернення і виконання завдання командиру або начальнику штабу військової частини, в якій вони проходять службу.

5.9. Направлення у відрядження військовослужбовців-жінок, вагітних і тих, які мають дітей у віці до трьох років, не допускається.

5.10. Перед прийняттям рішення керівником державного органу, установи, організації про звільнення з посад відряджених військовослужбовців з дальшим направленням їх у розпорядження Міністерства оборони України, відповідно до пункту 154 Положення, за місцем виконання робіт оборонного характеру організовується медичне обстеження стану здоров'я цих військовослужбовців.

(розділ V доповнено пунктом 5.10 згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

VI. Підготовка, перепідготовка і підвищення кваліфікації

6.1. Підготовка (перепідготовка) військовослужбовців для проходження військової служби за контрактом проводиться на посадах:

рядового складу - базова загальновійськова підготовка та фахова підготовка за визначеною ВОС у навчальних частинах (центрах) та на спеціальних курсах підготовки у військових частинах Збройних Сил України;

(абзац другий пункту 6.1 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

сержантського і старшинського складу - багаторівнева підготовка у навчальних частинах (центрах) та військових навчальних закладах Збройних Сил України, а також курсова підготовка перед призначенням на посаду у військових частинах.

(абзац третій пункту 6.1 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

Базова загальновійськова підготовка рядового складу призначена для набуття особами, прийнятими на військову службу, первинних знань, навичок і умінь, необхідних для виконання обов'язків військової служби, і проводиться у навчальних частинах (центрах) строком до трьох місяців.

(абзац четвертий пункту 6.1 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

Абзац п'ятий пункту 6.1 виключено

(згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315, у зв'язку з цим абзац шостий вважати абзацом п'ятим)

Спеціальні курси у військових частинах - це заходи фахової теоретичної і практичної підготовки військовослужбовців за програмою бойової підготовки до проходження військової служби за контрактом на конкретній посаді з використанням штатного озброєння і військової техніки.

(пункт 6.1 у редакції наказів Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, від 14.12.2016 р. N 684)

6.2. Фахова підготовка призначена для підготовки громадян до військової служби за контрактом на посадах рядового складу за визначеною ВОС та проводиться у строки:

(абзац перший пункту 6.2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

до одного місяця - на спеціальних курсах у військових частинах за місцем проходження військової служби або за окремими спеціальностями чи посадами в іншій військовій частині з військовослужбовцями, які призначені на посади за спеціальностями, за якими підготовка (перепідготовка) у навчальних частинах (центрах) не здійснюється;

(абзац другий пункту 6.2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

до чотирьох місяців - у навчальних частинах (центрах).

(абзац третій пункту 6.2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684, у редакції наказу Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

(пункт 6.2 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

6.3. Багаторівнева підготовка військовослужбовців для призначення на посади сержантського і старшинського складу (крім посад, що передбачають освітньо-професійний ступінь вищої

освіти "молодший бакалавр", та штатних посад інструкторів) проводиться на курсах лідерства та на курсах фахової підготовки за визначеною ВОС за такими рівнями:

базовий;

середній;

підвищений;

вищий.

Підготовка за базовим рівнем здійснюється за відповідними програмами строком до одного місяця на курсах лідерства з подальшою підготовкою на курсах фахової підготовки в навчальних частинах (центрах) строком до трьох місяців на базі повної загальної середньої освіти за ВОС, що споріднені з раніше набутими спеціальностями, для заміщення посад командирів відділень та їм рівних.

(абзац шостий пункту 6.3 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

На навчання направляються військовослужбовці рядового складу, які пройшли фахову підготовку або мають досвід служби за визначеною ВОС і зараховані до Резерву для просування по службі, та військовозобов'язані і резервісти, які приймаються на військову службу за контрактом осіб сержантського і старшинського складу та (або) призначатимуться на посади сержантського (старшинського) складу за ВОС, отриманими під час проходження служби, та не отримали відповідної підготовки для призначення на ці посади. У разі оголошення рішення про проведення мобілізації та (або) введення правового режиму воєнного стану підготовка громадян для призначення на посади сержантського і старшинського складу за базовим рівнем проводиться на спеціальних курсах у військових частинах, що утримуються на штатах воєнного часу.

(абзац сьомий пункту 6.3 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 27.09.2017 р. N 499)

Підготовка за середнім рівнем здійснюється за відповідними програмами строком до одного місяця на курсах лідерства з подальшим навчанням на курсах фахової підготовки в навчальних частинах (центрах) строком до трьох місяців на базі повної загальної середньої освіти та отриманого базового рівня підготовки для заміщення посад головних сержантів взводів, головних сержантів рот та їм рівних.

(абзац восьмий пункту 6.3 із змінами, внесеними згідно з
наказами Міністерства оборони України від 27.09.2017 р. N 499,
від 18.06.2019 р. N 315)

На навчання направляються військовослужбовці сержантського і старшинського складу, які зараховані до резерву для просування по службі, а на посади головних сержантів рот та їм рівних - які прослужили на посадах сержантського і старшинського складу не менше двох років та зараховані до резерву для просування по службі.

Підготовка за підвищеним рівнем здійснюється за відповідними програмами строком до одного місяця на курсах лідерства з подальшим навчанням на курсах фахової підготовки у військових навчальних закладах строком до трьох місяців на базі повної загальної середньої освіти та отриманого середнього рівня підготовки для заміщення посад головних старшин батальйонів та їм рівних.

На навчання направляються військовослужбовці сержантського і старшинського складу, які прослужили на посадах головних сержантів рот та їм рівних не менше двох років та зараховані

до резерву для просування по службі.

Підготовка вищого рівня здійснюється за відповідними програмами строком до одного місяця на курсах лідерства з подальшим навчанням на курсах фахової підготовки у військових навчальних закладах строком до трьох місяців на базі вищої освіти та отриманого підвищеного рівня підготовки для заміщення посад головних старшин бригад (полків), їм рівних та вище.

На навчання направляються військовослужбовці сержантського і старшинського складу, які прослужили на посадах головних старшин батальйонів та їм рівних не менше двох років та зараховані до резерву для просування по службі.

(абзац тринадцятий пункту 6.3 у редакції
наказу Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

Підготовка військовослужбовців військової служби за контрактом для заміщення посад рядового, сержантського і старшинського складу, призначення на які передбачають наявність вищої освіти за освітньо-професійним ступенем "молодший бакалавр", здійснюється у військових коледжах за відповідними програмами та спеціальностями на базі повної загальної середньої освіти зі строком підготовки до трьох років. На навчання направляються особи, які мають повну загальну середню освіту, віком від 17 до 30 років, у тому числі ті, яким 17 років виповнюється в рік початку військової служби (навчання), та не мають військових звань офіцерського складу. Зазначена підготовка прирівнюється до середнього рівня багаторівневої підготовки військовослужбовців для призначення на посади сержантського і старшинського складу. За службової необхідності військовослужбовці, які здобули освіту у військових коледжах та до вступу на навчання не проходили військової служби, можуть призначатися на посади сержантського складу, що передбачають базовий рівень підготовки. Підготовка на такі штатні посади військовослужбовців сержантського і старшинського складу військової служби за контрактом, які мають освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем "молодший спеціаліст" або освітньо-професійним ступенем вищої освіти "молодший бакалавр" і вище проводиться у військових коледжах за відповідними програмами зі строком підготовки до шести місяців за спеціальностями, які споріднені з раніше набутими спеціальностями (ВОС) або напрямками підготовки (галузями знань, спеціальностями підготовки).

(абзац чотирнадцятий пункту 6.3 із змінами, внесеними згідно з
наказами Міністерства оборони України від 27.09.2017 р. N 499,
від 22.08.2018 р. N 422,
у редакції наказу Міністерства
оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

Перелік посад за відповідними рівнями освіти та підготовки визначається Міністерством оборони України.

(абзац п'ятнадцятий пункту 6.3 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 27.09.2017 р. N 499)

Підготовка військовослужбовців сержантського і старшинського складу для заміщення штатних посад інструкторів навчальних підрозділів з підготовки рядового, сержантського і старшинського складу здійснюється за відповідними програмами на курсах підготовки інструкторів у навчальних частинах (центрах) за такими рівнями:

(абзац шістнадцятий пункту 6.3 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

базовий;

(пункт 6.3 доповнено новим абзацом сімнадцятим згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

підвищений;

(пункт 6.3 доповнено новим абзацом вісімнадцятим згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

академічний.

(пункт 6.3 доповнено новим абзацом дев'ятнадцятим згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315, у зв'язку з цим абзаци сімнадцятий, вісімнадцятий вважати відповідно абзацами двадцятим, двадцять першим)

Перелік курсів підготовки інструкторів, строки підготовки та порядок відбору і направлення військовослужбовців на підготовку визначається Генеральним штабом Збройних Сил України.

(абзац двадцятий пункту 6.3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

Військовослужбовцям, які до запровадження системи багаторівневої підготовки пройшли підготовку на посади сержантського (старшинського) складу, а також військовослужбовцям рядового складу, які в особливий період пройшли курс військової підготовки офіцерів, така підготовка вважається підставою для просування по службі на посади, визначені чинною системою багаторівневої підготовки громадян для призначення на посади сержантського і старшинського складу.

(пункт 6.3 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782, від 20.10.2015 р. N 570, у редакції наказу Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

6.4. Планування підготовки (перепідготовки, підвищення кваліфікації) військовослужбовців у навчальних частинах (центрах) для проходження військової служби за контрактом на посадах рядового, сержантського і старшинського складу проводиться щорічно до 01 листопада з поточним уточненням перед початком кожного періоду навчання.

Перелік посад, ВОС, типу озброєння і військової техніки, за якими здійснюється підготовка (перепідготовка, підвищення кваліфікації) осіб рядового, сержантського і старшинського складу в навчальних частинах (центрах), визначається Генеральним штабом Збройних Сил України та щорічно до 01 вересня доводиться до військ (сил).

Штаби видів, родів військ і сил, органи військового управління Збройних Сил України, структурні підрозділи Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України (далі - штаби) на підставі наявної потреби у підготовці (перепідготовці, підвищенні кваліфікації) рядового, сержантського і старшинського складу на рік та очікуваних протягом наступного року обсягів прийому кандидатів на військову службу за контрактом опрацьовують та до 15 жовтня подають до Генерального штабу Збройних Сил України заявки на навчання військовослужбовців рядового, сержантського і старшинського складу у наступному році для підпорядкованих військових частин (додаток 18).

Визначення потреби у військовослужбовцях рядового складу, сержантського і старшинського складу для доукомплектування Збройних Сил України здійснюється Генеральним штабом Збройних Сил України.

Генеральний штаб Збройних Сил України з урахуванням можливостей навчальних частин (центрів) до 01 листопада складає орієнтовний план підготовки (перепідготовки, підвищення кваліфікації) військовослужбовців рядового, сержантського і старшинського складу військової служби за контрактом Збройних Сил України на наступний рік та у встановленому порядку доводить його та терміни початку навчання до штабів для виконання.

Штаби за 15 днів до початку навчання подають до Генерального штабу Збройних Сил України уточнені заявки за формою, наведеною в додатку 18 до цієї Інструкції, щодо направлення на підготовку відібраних кандидатів на навчання за визначеними спеціальностями.

Генеральний штаб Збройних Сил України не пізніше як за тиждень до початку навчання видає та доводить до штабів розпорядження про направлення до навчальних частин (центрів) відібраних кандидатів із зазначенням кількості осіб, які прибудуть до навчальних частин (центрів), переліку посад, ВОС, типу озброєння і військової техніки, за якими буде проводитися підготовка, її тривалості та дати прибуття до навчальних частин (центрів).

Військовослужбовці за день до початку занять прибувають до навчальних частин (центрів).

(пункт 6.4 у редакції наказів Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, від 18.06.2019 р. N 315)

6.5. Після успішного завершення підготовки в навчальних частинах (центрах) та у військових навчальних закладах військовослужбовці отримують документи про завершення підготовки та направляються для подальшого проходження військової служби до військових частин, з яких вони були відряджені на навчання. Форми документів про закінчення підготовки, порядок їх виготовлення, видачі та обліку визначає Генеральний штаб Збройних Сил України.

(абзац перший пункту 6.5 у редакції наказу Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

У разі невиконання програми фахової підготовки або відмови від подальшого навчання, а також у разі виявлення недисциплінованості військовослужбовці відраховуються з навчання та направляються до військових частин, з яких вони були відряджені на підготовку до навчальних частин (центрів) та військових навчальних закладів. До військових частин надсилаються також витяг із наказу про відрахування з навчання та документи, що були підставою для цього.

(абзац другий пункту 6.5 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

На підставі отриманих документів командири військових частин стосовно відрахованих з навчання військовослужбовців приймають рішення про призначення на посади, що не передбачають фахову підготовку в навчальних центрах, або припиняють (розривають) контракт про проходження військової служби у Збройних Силах України та звільняють з військової служби у зв'язку із систематичним невиконанням умов контракту військовослужбовцем. Звільнені військовослужбовці направляються до військового комісаріату для постановки на військовий облік за реєстрацією місця проживання чи перебування.

(пункт 6.5 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

6.6. Порядок добору і направлення громадян на навчання та їх підготовки у військових навчальних закладах до проходження військової служби встановлюється Міністерством оборони України.

За потреби громадяни, які мають ступінь вищої освіти не нижче бакалавра, перед прийняттям на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу проходять курс військової підготовки офіцерського складу у військових навчальних закладах. Зарахування на навчання, призначення слухачами курсів, прийняття на військову службу за контрактом осіб сержантського і старшинського складу, присвоєння первинного військового звання сержантського або старшинського складу (у разі потреби) здійснюється наказом по особовому складу керівника військового навчального закладу. Цей наказ є підставою для звільнення з посад і виключення військовослужбовців зі списків особового складу військових частин за попереднім місцем проходження військової служби та направлення їх на підготовку. У разі невиконання програми фахової підготовки або відмови від подальшого навчання чи проходження військової служби за контрактом осіб офіцерського складу, а також у разі виявлення недисциплінованості військовослужбовці відраховуються з навчання та направляються до військових частин, з яких вони прибули на підготовку, або до інших військових частин. До військових частин надсилаються також витяг із наказу про відрахування з навчання та документи, що були підставою для цього.

(абзац другий пункту 6.6 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

(пункт 6.6 у редакції наказу Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422)

6.7. Прийом громадян на навчання до військових навчальних закладів здійснюється згідно з Законом України "Про вищу освіту" відповідно до умов прийому на навчання. Керівники військових навчальних закладів щорічно до 1 січня року вступу на навчання надсилають до органів військового управління, з'єднань, військових частин та обласних військових комісаріатів "Правила прийому до військового навчального закладу Міністерства оборони України".

(пункт 6.7 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

6.8. Військовослужбовці строкової військової служби мають право зарахування на навчання до: навчальних центрів - для підготовки до проходження військової служби на посадах рядового, сержантського і старшинського складу;

(абзац другий пункту 6.8 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

військових навчальних закладів - для підготовки до проходження військової служби на посадах офіцерського складу, а також на посадах сержантського і старшинського складу.

6.9. Військовослужбовці рядового, сержантського і старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом, мають право зарахування на навчання і підготовку до:

1) Навчальних частин (центрів) і військових навчальних закладів після вислуги мінімально необхідних строків на посадах - для підготовки до призначення на вищі посади сержантського і старшинського складу.

(підпункт 1 пункту 6.9 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

2) Військових навчальних закладів:

для підготовки за денною формою навчання - для підготовки до проходження військової служби на посадах офіцерського складу;

(абзац другий підпункту 2 пункту 6.9 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

для підготовки за заочною формою навчання після продовження служби за новим контрактом - для здобуття базової вищої освіти і перспективи призначення на вищі посади;

для навчання за програмою підготовки офіцерів запасу після продовження служби за новим контрактом та здобуття вищої освіти;

(підпункт 2 пункту 6.9 доповнено новим абзацом четвертим згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, у зв'язку з цим абзац четвертий уважати абзацом п'ятим)

для вивчення іноземної мови щодо отримання (підвищення) рівня мовної підготовки, необхідного за займаною посадою, чи перед направленням для проходження служби або на навчання за кордон.

3) Закладів вищої освіти після продовження служби за новим контрактом - для здобуття базової або повної вищої освіти без відриву від служби за вечірньою, заочною, дистанційною або екстернатною формами навчання у порядку, визначеному пунктом 173 Положення;

4) Військових навчальних закладів іноземних держав - для підготовки для призначення на вищі посади сержантського і старшинського складу.

(пункт 6.9 доповнено підпунктом 4 згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

6.10. Для осіб рядового, сержантського та старшинського складу, які прибули для подальшого проходження військової служби за контрактом у Збройних Силах України з інших військових формувань, підготовка (перепідготовка) здійснюється в порядку, визначеному пунктами 6.2 та 6.3 цього розділу.

(пункт 6.10 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

6.11. Особи офіцерського складу мають право зарахування на навчання до військових навчальних закладів:

для отримання оперативного-тактичного і оперативного-стратегічного рівнів підготовки;

для отримання освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр" за спеціальністю;

для підвищення кваліфікації за спеціальністю перед призначенням на вищу посаду;

для перепідготовки за іншою спеціальністю перед призначенням на посаду за новим фахом або перепідготовки для допуску до експлуатації нових зразків озброєння і військової техніки;

(абзац п'ятий пункту 6.11 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

для спеціалізації за посадою з метою отримання практичних навичок за займаною посадою;

для вивчення іноземної мови щодо отримання (підвищення) рівня мовної підготовки, необхідного за займаною посадою, чи перед направленням за кордон або перед призначенням

на посаду, яка передбачає знання і використання іноземної мови.

Військовослужбовцям, які прийняті на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу після здобуття базової або повної вищої освіти за державним замовленням, дозволяється в порядку, визначеному пунктом 173 Положення, навчатися в інших закладах вищої освіти без відриву від служби після проходження ними строку служби, який дорівнює часу їхнього навчання для здобуття попередньої вищої освіти.

(абзац восьмий пункту 6.11 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

6.12. Військовослужбовці, які зараховані до Резерву для просування по службі, направляються на навчання для отримання рівня підготовки, необхідного для призначення на вищу посаду. На час навчання вказані військовослужбовці залишаються у складі Резерву.

На навчання також направляються військовослужбовці, які мають рівень підготовки, що є нижчим за освітній рівень за зайнятими посадами.

6.13. Військовослужбовці, які виявили бажання навчатись у військових навчальних закладах та у закладах вищої освіти, до початку навчального року подають за підпорядкованістю рапорти про зарахування на навчання в наступному році.

Командири військових частин після проходження військовослужбовцями медичного огляду до 1 січня року вступу приймають рішення щодо зарахування військовослужбовців кандидатами на навчання.

Рішення про підготовку документів на кандидатів і направлення їх до навчальних закладів приймається командиром з'єднання, посадовими особами, рівними йому та вищими.

Документи кандидатів на навчання до 15 травня року вступу повинні бути направлені до військових навчальних закладів.

Питання оформлення і розгляду документів офіцерів, які визначені кандидатами на навчання для здобуття оперативно-стратегічного і оперативно-тактичного рівнів підготовки, визначаються Інструкцією про проведення військово-професійної орієнтації.

6.14. Студенти військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, які навчаються за схемою "студент - курсант", після отримання ступеня вищої освіти "бакалавр", зарахування на навчання для здобуття ступеня вищої освіти "магістр" і переведення в статус курсанта укладають контракти про проходження військової служби на посадах осіб офіцерського складу, які набирають чинності з дати присвоєння первинного офіцерського звання.

(абзац перший пункту 6.14 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 01.02.2016 р. N 51)

Після прийняття студентів на військову службу за контрактом їх забезпечення здійснюється за рахунок коштів державного бюджету відповідно до кошторису Міністерства оборони України.

6.15. Порядок відрахування, поновлення і переведення курсантів та слухачів військових навчальних закладів здійснюється у порядку, визначеному Законом України "Про вищу освіту" та Інструкцією про порядок переведення, відрахування та поновлення курсантів (слухачів).

6.16. Підвищення кваліфікації військовослужбовців здійснюється з метою забезпечення безперервності підготовки та перспектив просування по службі. Підвищення кваліфікації направлене на отримання військовослужбовцями знань, умінь і практичних навичок для виконання обов'язків за посадами та в складі чергових змін (екіпажів, розрахунків, обслуг).

(абзац перший пункту 6.16 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

Підвищення кваліфікації військовослужбовців здійснюється при військових навчальних закладах та у навчальних частинах (центрах) за кваліфікаційними рівнями, визначеними Генеральним штабом Збройних Сил України, на підставі щорічних планів підвищення кваліфікації. До планів підвищення кваліфікації включаються військовослужбовці, які:

(абзац другий пункту 6.16 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

зараховані до Резерву для просування по службі;

включені до Плану переміщення на посади;

внаслідок існуючої потреби сплановані до призначення за новою спеціальністю чи для допуску до експлуатації нових зразків озброєння і військової техніки;

є особами сержантського і старшинського складу військової служби за контрактом або військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, які мають вищу освіту за ступенем не нижче бакалавра, - перед прийняттям на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу (за потреби);

(пункт 6.16 доповнено новим абзацом шостим згідно з наказом Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422)

призначені на вищі посади або на посади за новими спеціальностями - протягом першого року перебування на посаді;

(пункт 6.16 доповнено новим абзацом сьомим згідно з наказом Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422, у зв'язку з цим абзац шостий вважати абзацом восьмим)

в інших випадках - за потребою та в обсягах, визначених Генеральним штабом Збройних Сил України.

(пункт 6.16 доповнено новим абзацом восьмим згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315, у зв'язку з цим абзац восьмий вважати абзацом дев'ятим)

Порядок організації підвищення кваліфікації визначається Міністерством оборони України на підставі існуючих потреб у здійсненні післядипломної освіти військовослужбовців.

VII. Проведення атестування

7.1. Процес атестування військовослужбовців передбачає проведення комплексного та періодичного оцінювання військовослужбовців.

Комплексне оцінювання включає щорічне оцінювання, здійснене прямими командирами (начальниками), та незалежне оцінювання військовослужбовців, здійснене визначеним представником Головної інспекції Міністерства оборони України або комісій з перевірки військ (сил), утворених наказами Міністерства оборони України, у випадках, визначених пунктом 7.5 цього розділу.

Періодичне оцінювання проводиться посадовими особами, у підпорядкуванні яких перебувають військовослужбовці, у випадках, визначених пунктом 7.6 цього розділу.

7.2. Комплексне оцінювання здійснюється для визначення відповідності військовослужбовців займаним посадам, створення Резерву для просування по службі і Плану переміщення на посади за результатами оцінки їх службової діяльності за рік та прийняття рішень щодо просування або переміщення військовослужбовців по службі, або їх звільнення з військової служби.

Періодичне оцінювання здійснюється для характеристики дій військовослужбовців і визначення перспектив подальшого службового використання на підставі аналізу їх службової діяльності за визначений період.

7.3. Комплексному та періодичному оцінюванню підлягають усі військовослужбовці Збройних Сил України, за винятком осіб, зазначених у пункті 178 Положення.

7.4. Комплексне оцінювання військовослужбовців не проводиться у випадках:

перебування у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, а також у відпустці по догляду за дитиною;

перебування у розпорядженні посадових осіб, які мають право призначення на посади;

проходження військової служби за кордоном у складі військових підрозділів, багатонаціональних органів військового управління, національного персоналу, у закордонних дипломатичних установах України, в інших міжнародних організаціях;

навчання військовослужбовців у військових навчальних закладах за денною формою навчання строком більше шести місяців, за винятком року завершення навчання.

Крім того, комплексне оцінювання військовослужбовців не проводиться, якщо до початку його проведення не минуло три місяці проходження військової служби у рік:

повернення з відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, а також з відпустки по догляду за дитиною;

закінчення навчання у військових навчальних закладах за денною формою навчання, що тривало більше шести місяців;

прийняття на військову службу за контрактом;

призову на військову службу.

Незалежне оцінювання не проводиться під час проходження громадянами військової служби на посадах, передбачених штатами воєнного часу.

Періодичне оцінювання не проводиться під час перебування військовослужбовців у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, а також у відпустці по догляду за дитиною.

7.5. Щорічне оцінювання військовослужбовців проводиться до 30 листопада календарного року, а осіб рядового, сержантського і старшинського складу військових частин (підрозділів), які виконують завдання в районах ведення воєнних (бойових) дій, - після завершення виконання завдань за призначенням.

(абзац перший пункту 7.5 у редакції наказів
Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422,
від 18.06.2019 р. N 315)

Незалежне оцінювання проводиться протягом року під час:

спланованих інспекційних заходів чи підсумкових перевірок військ (сил);

перевірок органів військового управління, з'єднань, військових частин, установ і закладів за окремим планом;

підготовки кадрових рішень із призначень на окремі посади номенклатури призначення Міністра оборони України.

Періодичне оцінювання проводиться між щорічними оцінюваннями.

7.6. Періодичне оцінювання проводиться:

військовослужбовців, які проходять військову службу за контрактом, - перед закінченням строку дії контракту, але не пізніше ніж за три місяці до його закінчення (крім військовослужбовців, які досягають граничного віку перебування на військовій службі), а також у разі невиконання умов контракту військовослужбовцем;

військовослужбовців, які проходять військову службу за призовом, - не пізніше ніж за три місяці до закінчення строку служби за призовом або перед прийняттям на військову службу за контрактом;

(абзац третій пункту 7.6 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422)

військовослужбовців, яким відмовлено в оформленні вищої форми допуску до державної таємниці або яких позбавлено допуску до державної таємниці, - протягом місяця з дня надходження рішення про відмову в оформленні чи позбавленні допуску до державної таємниці;

військовослужбовців, які більше місяця виконують службові завдання за межами військових частин і пункту постійної дислокації та (або) переведені в тимчасове підпорядкування посадовій особі, яка за посадою не є прямим командиром (начальником) військовослужбовця, - перед поверненням до місця проходження військової служби та (або) в підпорядкування прямих командирів (начальників);

військовослужбовців, які проходять військову службу на посадах, передбачених штатами воєнного часу, - перед прийняттям стосовно них кадрових рішень;

військовослужбовців, які зараховуються на навчання до військових навчальних закладів або науково-дослідних установ, - перед поданням документів щодо зарахування на навчання;

військовослужбовців, які підлягають організаційним заходам та (або) звільняються з посад і зараховуються у розпорядження, - перед проведенням організаційних заходів та (або) перед звільненням з посад;

військовослужбовців, які подаються до нагородження державними нагородами або відомчими відзнаками, - перед поданням до заохочення;

курсантів, слухачів, ад'юнктів, докторантів військових навчальних закладів і науково-дослідних установ, які готуються за денною формою навчання, - перед закінченням навчання в зазначених закладах і установах, але не пізніше ніж за три місяці до випуску;

випускників військових навчальних закладів після року військової служби, - через рік після закінчення підготовки за денною формою навчання;

військовослужбовців, військовозобов'язаних і резервістів рядового, сержантського і старшинського складу, визначених пунктами 50, 51 Положення, - перед поданням до присвоєння первинного військового звання офіцерського складу;

у разі вчинення військовослужбовцем правопорушення або порушення військової дисципліни - протягом робочого дня за вимогою органу досудового провадження або посадової особи, призначеної для проведення службового розслідування.

7.7. За підсумками щорічного оцінювання складається оцінна картка військовослужбовця. Результати незалежного, комплексного і періодичного оцінювання вносяться відповідно до розділів 6, 7, 8 оцінної картки військовослужбовця (додаток 15). На посадових осіб, які безпосередньо підпорядковані Міністру оборони України, оцінна картка не складається.

За результатами періодичного оцінювання складається службова характеристика, а в окремих випадках, визначених пунктом 7.6 цього розділу, - атестація на присвоєння військового звання офіцерського складу, нагородний лист, відгук на випускника військового навчального закладу після року служби.

7.8. Атестація на присвоєння військового звання офіцерського складу, оцінна картка і скорочена оцінна картка (далі - оцінні картки) та службова характеристика військовослужбовця складаються в порядку, визначеному Міністерством оборони України.

(абзац перший пункту 7.8 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422)

Нагородний лист до нагородження складається за формою і в порядку, визначених Указом Президента України від 19 лютого 2003 року N 138 "Про Порядок представлення до нагородження та вручення державних нагород" та наказом Міністерства оборони України від 11 березня 2013 року N 165 "Про відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства оборони України", зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 25 березня 2013 року за N 484/23016.

Відгук на випускника військового навчального закладу складається за формою, визначеною Генеральним штабом Збройних Сил України.

7.9. Для проведення щорічного оцінювання у кожній військовій частині від окремого батальйону, йому рівного і вище, органі військового управління, установі, закладі відповідно до штату (штатного розпису) розробляється схема оцінювання військовослужбовців.

Щорічно складаються:

план заходів з організації та проведення оцінювання;

графік проведення оцінювання, який затверджується командиром військової частини і доводиться до відома кожного військовослужбовця, який оцінюється, під підпис.

7.10. Щорічне оцінювання військовослужбовця здійснює його безпосередній командир (начальник) за умови спільної служби не менше трьох місяців.

В іншому випадку зазначену дію виконує заступник безпосереднього командира (начальника) або старший прямиї командир (начальник), який має тримісячний строк спільної служби з військовослужбовцем, який оцінюється. У такому разі заступник безпосереднього командира (начальника), який здійснює щорічне оцінювання військовослужбовця, повинен займати посаду, вищу за посаду військовослужбовця.

Періодичне оцінювання військовослужбовця здійснює військова посадова особа, у підпорядкуванні якої не менше одного місяця знаходиться військовослужбовець.

7.11. На військовослужбовців, які переміщуються до нового місця служби більше ніж за три місяці до кінця навчального року, за попереднім місцем служби складається службова характеристика.

На військовослужбовців, які вибувають до нового місця служби менше ніж за три місяці до кінця навчального року, щорічне оцінювання за період до моменту вибуття з військової частини здійснюється за попереднім місцем служби.

На військовослужбовців, які звільняються з військової служби, складається службова характеристика.

На курсантів військових навчальних закладів останнього року навчання, які готуються для проходження військової служби на посадах осіб офіцерського складу, а також на громадян, визначених пунктами 50, 51 Положення, складається атестація на присвоєння військового звання офіцерського складу. На курсантів, які готуються для проходження військової служби на посадах осіб сержантського і старшинського складу, слухачів, ад'юнктів, докторантів військових навчальних закладів і науково-дослідних установ перед завершенням навчання складається службова характеристика.

7.12. Посадові особи, які вибувають з військової частини менше ніж за три місяці до проведення щорічного оцінювання, зобов'язані скласти оцінні картки на безпосередньо підпорядкованих військовослужбовців (за умови спільної служби не менше трьох місяців) і до вибуття особисто подати їх своєму безпосередньому начальнику.

7.13. Посадові особи, які складають оцінну картку військовослужбовця, зобов'язані:

знати порядок комплексного оцінювання;

проаналізувати службову діяльність підлеглих військовослужбовців за рік та оцінити виконання ними службових обов'язків, рівень їх індивідуальної підготовки, виконання планів і програм бойової підготовки, індивідуальних результатів за підсумками контрольних занять, підсумкових перевірок, інспектувань тощо;

вивчити матеріали періодичного оцінювання підлеглих військовослужбовців за період після останнього щорічного оцінювання;

особисто скласти оцінну картку військовослужбовця, написати висновок, надати відповідні рекомендації та подати за підпорядкованістю для отримання висновків і рекомендацій прямого начальника.

7.14. Залежно від результатів оцінювання службової діяльності військовослужбовців за рік посадові особи, які складають на військовослужбовців оцінні картки, роблять висновки щодо відповідності посадам, які вони займають, а також надають рекомендації стосовно їх подальшого службового використання, а саме:

зарахування до Резерву для просування по службі;

залишення на займаній посаді або продовження строку перебування на посаді;

призначення або переміщення на рівнозначну посаду із зазначенням причин, визначених підпунктом 2 пункту 82 Положення;

переміщення на нижчу посаду із зазначенням причин, визначених підпунктом 3 пункту 82 Положення;

направлення на навчання, підготовку до ад'юнктури, докторантури;

залишення на військовій службі понад граничний вік;

звільнення з військової служби із зазначенням підстав, визначених статтею 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу".

Загальна кількість військовослужбовців, рекомендованих для зарахування до Резерву для просування по службі, не повинна перевищувати у відповідному підрозділі половини чисельності певної категорії військовослужбовців, які підлягають щорічному оцінюванню.

У разі розбіжності висновків і рекомендацій безпосереднього і прямого начальників, які здійснювали щорічне оцінювання, та посадової особи, яка здійснювала незалежне оцінювання у випадках, визначених пунктом 7.5 цього розділу, оцінна картка розглядається на засіданні атестаційної комісії, підзвітної посадовій особі, до повноважень якої належить право виконання висновків комплексного оцінювання військовослужбовця. Висновок цієї комісії заноситься до розділу 7 оцінної картки і є остаточним.

У разі непроведення в календарному році незалежного оцінювання військовослужбовця результати комплексного оцінювання за поточний рік визначаються результатами щорічного оцінювання військовослужбовця.

Під час особливого періоду щорічне оцінювання військовослужбовців проводиться в кінці календарного року, а осіб рядового, сержантського і старшинського складу військових частин (підрозділів), які виконують завдання в районах ведення воєнних (бойових) дій, - після завершення виконання завдань за призначенням та у разі перебування в пунктах дислокації військових частин (у визначених районах) військовослужбовців і посадових осіб, які здійснюють щорічну оцінку.

(абзац дванадцятий пункту 7.14 у редакції наказу Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422)

Якщо в умовах особливого періоду неможливо оформити документи та забезпечити проведення щорічного оцінювання військовослужбовця протягом календарного року, оцінювання може бути проведене в індивідуальному порядку протягом першого півріччя наступного року. За неможливості проведення щорічного оцінювання у визначені строки, а також у разі подання документів з питань призначення на посаду, звільнення з військової служби, нагородження чи присвоєння чергового військового звання на військовослужбовця складається службова характеристика. Залежно від результатів службової діяльності та отриманого бойового досвіду військовослужбовця посадові особи, які складають службову характеристику, роблять висновки щодо подальшого службового використання або заохочення військовослужбовця, а саме:

(абзац тринадцятий пункту 7.14 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422)

призначення на вищу посаду;

нагородження державною нагородою або відзнакою Міністерства оборони України;

присвоєння військового звання;

призначення або переміщення на рівнозначну посаду із зазначенням причин, визначених підпунктом 2 пункту 82 Положення;

переміщення на нижчу посаду із зазначенням причин, визначених підпунктом 3 пункту 82 Положення;

визначення потреби направлення на навчання, підготовку (перепідготовку);

доцільності укладання нового контракту;

звільнення з військової служби із зазначенням підстав, визначених статтею 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу";

доцільності проходження служби у військовому резерві після звільнення з військової служби.

В особливий період у разі розбіжності висновків та рекомендацій безпосереднього і прямого командирів (начальників), які здійснювали щорічне оцінювання, скорочена оцінна картка розглядається на засіданні атестаційної комісії, підзвітної посадовій особі, до повноважень якої належить право виконання висновків оцінювання військовослужбовця. Висновок цієї комісії заноситься до розділу 6 скороченої оцінної картки і є остаточним.

(абзац двадцять третій пункту 7.14 у редакції наказу Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422)

7.15. Військовослужбовець, який за результатами оцінювання має висновок про невідповідність займаній посаді, або протягом останніх 12 місяців за неналежне виконання або відмову від виконання взятих на себе під час укладення контракту про проходження військової служби обов'язків два або більше разів у сукупності притягувався до кримінальної відповідальності, адміністративної відповідальності за вчинення військового адміністративного правопорушення, або на підставі письмового наказу про притягнення до дисциплінарної відповідальності за порушення військової дисципліни, які обліковуються для оцінки стану дисципліни згідно з Інструкцією з надання доповідей і донесень про події, порушення та їх облік, чи протягом останніх 6 місяців після попередження про неповну службову відповідність не виправив своєї поведінки і це стягнення не відіграло своєї ролі, розглядається на засіданні відповідної атестаційної комісії. Перед розглядом атестаційної комісії на таких військовослужбовців складається службова характеристика.

(абзац перший пункту 7.15 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422, від 18.06.2019 р. N 315)

Розгляд атестаційною комісією питання подальшого службового використання військовослужбовця здійснюється не пізніше місячного строку від дня доведення військовослужбовцю висновків оцінювання. У разі оскарження результатів оцінювання військовослужбовцем питання подальшого службового використання розглядається на засіданні атестаційної комісії після прийняття рішення за скаргою, але не пізніше місячного строку від дня прийняття такого рішення.

Рішення за скаргою щодо комплексного оцінювання військовослужбовця приймає посадова особа, визначена пунктом 225 Положення.

7.16. Для проведення атестування військовослужбовців, здійснення всебічної оцінки їх ділових і моральних якостей, розгляду інших питань, пов'язаних з військовою службою, створюються атестаційні комісії:

у військових частинах (на кораблях), командири яких мають дисциплінарну владу не нижче командира окремого батальйону (дивізіону), їм рівні та вищі;

у військовому комісаріаті Автономної Республіки Крим, обласних військових комісаріатах, Київському міському військовому комісаріаті;

у військових навчальних закладах та науково-дослідних установах Збройних Сил України;

в управліннях з'єднань, оперативних командувань, командувань видів Збройних Сил України, родів військ, що не входять до складу видів Збройних Сил України, органів військового управління Збройних Сил України та в їх структурних підрозділах;

у структурних підрозділах Міністерства оборони України і Генерального штабу Збройних Сил України.

Якщо кількість військовослужбовців військової частини становить менше 20 осіб, їх атестування проводиться атестаційною комісією вищої інстанції. Ця умова не стосується структурних підрозділів Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України, командувань видів Збройних Сил України та органів військового управління Збройних Сил України, у підпорядкуванні яких є військові частини, установи та заклади.

У Міністерстві оборони України діють Вища атестаційна комісія Міністерства оборони України та атестаційна комісія Міністерства оборони України, склад яких визначається Міністром оборони України.

У Генеральному штабі Збройних Сил України діє атестаційна комісія Збройних Сил України, склад якої визначається начальником Генерального штабу - Головнокомандувачем Збройних Сил України.

7.17. Розгляду атестаційними комісіями військових частин, з'єднань, органів військового управління Збройних Сил України, закладів, установ, військових комісаріатів, структурних підрозділів Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України підлягають оцінні картки або службові характеристики у разі висновків про невідповідність військовослужбовця займаній посаді та рекомендацій, визначених пунктом 7.14 цього розділу.

7.18. Атестаційні комісії військових частин всебічно вивчають оцінні картки та службові характеристики, встановлюють їх відповідність діловим і моральним якимостям військовослужбовців, які оцінюються, і дають висновки щодо відповідності військовослужбовців займаним посадам та дальшого їх службового використання.

7.19. Атестаційною комісією військової частини розглядаються оцінні картки і службові характеристики на військовослужбовців військової частини, за винятком тих, які складає командир військової частини.

Оцінні картки та службові характеристики, які складає командир військової частини, розглядаються атестаційною комісією вищої інстанції.

7.20. Оцінні картки та службові характеристики на військовослужбовців у військових званнях вищого офіцерського складу та військовослужбовців, які перебувають на посадах вищого офіцерського складу, розглядаються Вищою атестаційною комісією Міністерства оборони України та затверджуються Міністром оборони України.

7.21. Атестаційні комісії можуть запрошувати на свої засідання для довідок і пояснень як тих, кого оцінюють, так і посадових осіб, які складали оцінні картки та службові характеристики.

Підлягають обов'язковому запрошенню на засідання атестаційних комісій особи, оцінні картки та службові характеристики яких мають висновки щодо невідповідності займаній посаді.

7.22. Висновок приймається членами атестаційної комісії відкритим голосуванням без присутності особи, яка оцінюється. Голосування проводиться за наявності не менше 2/3 членів затвердженого складу атестаційної комісії. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала більшість присутніх.

7.23. Висновок атестаційної комісії заноситься до протоколу засідання атестаційної комісії, який підписується головою, його заступником, членами та секретарем комісії. З протоколу засідання атестаційної комісії цей висновок із зазначенням дати та номера протоколу переноситься до оцінної картки секретарем комісії та засвідчується його підписом.

7.24. Оригінали атестації на присвоєння військового звання офіцерського складу, оцінної картки військовослужбовця, службової характеристики, другі примірники нагородного листа, відгуку на випускника військового навчального закладу після року служби долучаються до

першого примірника особової справи. Завірені копії атестації на присвоєння військового звання офіцерського складу, оцінної картки та службової характеристики військовослужбовця направляються:

на осіб офіцерського складу - до кадрових органів, у яких знаходяться інші примірники особових справ;

на осіб рядового, сержантського і старшинського складу - до кадрових органів посадових осіб, яким відповідно до підпункту 1 пункту 81 Положення надано право призначення на посади.

7.25. Складання оцінної картки розпочинається із заповнення військовослужбовцем розділів 1, 2 оцінної картки (додаток 15).

Безпосередній начальник перевіряє достовірність заповнення розділу 1, вивчає розділ 2 та заповнює розділи 3, 4 оцінної картки військовослужбовця. Прямий начальник вивчає заповнені розділи оцінної картки військовослужбовця та здійснює висновки і рекомендації щодо службового використання військовослужбовця за переліком, визначеним пунктом 7.17 цього розділу.

В особливий період на військовослужбовця складається скорочена оцінна картка (додаток 13). Безпосередній начальник заповнює розділи 1 - 3 скороченої оцінної картки. Прямий начальник здійснює висновок та рекомендації, які заносить до розділу 4 скороченої оцінної картки військовослужбовця. У разі потреби на військовослужбовця складається службова характеристика у випадках, визначених Положенням. Незалежне оцінювання військовослужбовця, який займає посаду, передбачену штатом воєнного часу, в особливий період не проводиться.

Військовослужбовець, на якого складається оцінна картка, ознайомлюється з нею після висновку та рекомендацій прямого начальника.

Голова комісії, під керівництвом якого здійснювалося незалежне оцінювання військовослужбовця, надає його результат до кадрового органу військової частини за місцем проходження військової служби військовослужбовцем та до Кадрового центру Збройних Сил України для обліку та врахування. Представник кадрового органу цієї військової частини заповнює розділ 6 оцінної картки військовослужбовця в порядку, визначеному Міністерством оборони України.

7.26. Ознайомлення з результатами щорічного оцінювання та службовою характеристикою військовослужбовця здійснює безпосередній начальник під підпис.

Ознайомлення з результатами незалежного оцінювання військовослужбовця проводиться під час підведення підсумків інспектування, перевірки військ (сил) або на засіданні Вищої атестаційної комісії Міністерства оборони України.

7.27. Ознайомлення з результатами щорічного або періодичного оцінювання військовослужбовців, які перебувають у відрядженні, відпустці або на лікуванні, здійснюється у семиденний строк після їх повернення до місця проходження військової служби.

7.28. Оцінна картка та службова характеристика доводиться до військовослужбовця після рішення посадової особи, яка їх затверджує, під підпис в оцінній картці та в службовій характеристиці.

7.29. Скарга на порушення порядку оцінювання, необ'єктивність змісту, висновків та рекомендацій, викладених в оцінній картці або в службовій характеристиці, подається не пізніше ніж через місяць після ознайомлення військовослужбовця з оцінною карткою або

службовою характеристикою і розглядається в порядку, установленому Дисциплінарним статутом Збройних Сил України.

7.30. Рішення за скаргою щодо щорічного оцінювання або службової характеристики приймає прямий начальник військовослужбовця, який не брав участі в їх складанні. У разі визнання скарги обґрунтованою складається нова оцінна картка або службова характеристика військовослужбовця.

Рішення за скаргою щодо незалежного оцінювання військовослужбовця приймає Міністр оборони України або інша визначена ним посадова особа.

7.31. Виконання висновку оцінювання проводиться після ознайомлення військовослужбовця з оцінною картою або зі службовою характеристикою, а у разі їх оскарження - після розгляду та прийняття рішення за скаргою.

7.32. Для забезпечення виконання атестаційного висновку кадрові органи всіх рівнів зобов'язані:

уточнити відповідні плани переміщення військовослужбовців на посади;

скласти та подати за належністю списки військовослужбовців, які оцінені до призначення на посади, переміщення по службі;

скласти контрольні списки військовослужбовців, строк контракту в яких закінчується в наступному році.

(розділ VII із змінами, внесеними згідно з наказами
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
від 20.10.2015 р. N 570,
від 01.02.2016 р. N 51,
у редакції наказу Міністерства
оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

VIII. Відпустки

8.1. Щорічні основні та додаткові відпустки військовослужбовцям (крім військовослужбовців строкової військової служби) надаються командирами (начальниками) за підпорядкованістю.

8.2. Відкликання військовослужбовців із щорічних основних відпусток дозволяється лише у разі оголошення мобілізації, введення воєнного стану в державі або в окремих її місцевостях, а в інших випадках - за рішенням посадових осіб, визначених Законом України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей".

У разі відкликання військовослужбовця із щорічної основної відпустки невикористана її частина надається йому в поточному році.

8.3. До щорічних додаткових відпусток із збереженням грошового і матеріального забезпечення військовослужбовців належать відпустки, передбачені чинним законодавством.

Військовослужбовцям, які одночасно мають право на зазначені додаткові відпустки, щорічна додаткова відпустка надається за однією з підстав за вибором військовослужбовця.

8.4. Додаткова оплачувана відпустка у зв'язку з навчанням надається військовослужбовцям, які успішно навчаються без відриву від служби у закладах вищої освіти за вечірньою і заочною формами навчання, тривалістю, визначеною статтею 15 Закону України "Про відпустки".

Додаткова оплачувана відпустка у зв'язку з навчанням надається військовослужбовцям, які не мають академічної заборгованості за минулий курс і до початку наступної сесії виконали

контрольні та курсові роботи, на підставі довідки-виклику з закладу вищої освіти.

8.5. Творча відпустка надається військовослужбовцю для закінчення дисертаційних робіт, написання підручників та в інших випадках, передбачених законодавством. Тривалість, порядок, умови надання та оплати творчих відпусток установлюються Кабінетом Міністрів України.

8.6. На підставі медичного висновку військовослужбовцям-жінкам надається оплачувана відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами тривалістю 126 календарних днів (140 календарних днів - у разі народження двох і більше дітей та в разі ускладнення пологів). До відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами за рапортом військовослужбовця повинна приєднуватись невикористана у поточному році щорічна відпустка або її частина.

Після закінчення відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами за бажанням військовослужбовця-жінки їй надається відпустка по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку без збереження грошового забезпечення. У разі якщо військовослужбовець-жінка вийшла на роботу до закінчення терміну цієї відпустки, ця відпустка може бути використана повністю або частинами також батьком дитини чи іншими родичами, які є військовослужбовцями і фактично доглядають за дитиною, або особою, яка усиновила чи взяла під опіку дитину, та одним із прийомних батьків чи батьків-вихователів. Підставою для надання цієї відпустки батькові чи іншим родичам, які доглядають за дитиною, є повідомлення з місця проходження військової служби матері дитини про те, що вона приступила до виконання обов'язків військової служби до закінчення терміну цієї відпустки (із зазначенням дати). Військовослужбовцям, які перебували у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку та приступили до виконання обов'язків військової служби (у тому числі і тим військовослужбовцям, які її перервали), надається щорічна основна відпустка. У цьому випадку тривалість щорічної основної відпустки військовослужбовця обчислюється з розрахунку 1/12 частини тривалості відпустки, на яку вони мають право, за кожний повний місяць проходження служби в календарному році. При цьому військовослужбовцям, які мають право на відпустку тривалістю 10 календарних днів і більше, оплачується вартість проїзду до місця проведення відпустки і назад у межах України в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Відпустка тривалістю менше ніж 10 календарних днів за бажанням військовослужбовця може бути надана йому одночасно із щорічною основною відпусткою в наступному році.

(абзац другий пункту 8.6 із змінами, внесеними згідно з
наказами Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570,
від 14.12.2016 р. N 684)

Військовослужбовцю-жінці, яка має двох і більше дітей віком до 15 років або дитину-інваліда, або яка усиновила дитину, одинокій матері, батькові, який виховує дитину без матері (у тому числі й у разі тривалого перебування матері в закладі охорони здоров'я), а також особі, яка взяла дитину під опіку, надається щорічно додаткова оплачувана відпустка тривалістю 10 календарних днів без урахування святкових і неробочих днів. За наявності декількох підстав для надання цієї відпустки її загальна тривалість не може перевищувати 17 календарних днів.

(пункт 8.6 у редакції наказу Міністерства
оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

8.7. Військовослужбовці, які направлені для проходження служби чи на навчання за кордоном на початку календарного року і у зв'язку з цим не змогли використати щорічну основну відпустку до направлення за кордон, використовують її після повернення в Україну. За їх бажанням дозволяється об'єднувати щорічні основні відпустки за два роки. У цьому разі загальна тривалість відпустки не може перевищувати 90 календарних днів.

8.8. Під час планування щорічних чергових відпусток передбачається рівномірне їх надання військовослужбовцям протягом календарного року.

Під час складання графіка відпусток повинно бути враховано надання відпусток у зручний час для:

військовослужбовців, які є дружинами (чоловіками) військовослужбовців;

військовослужбовців-жінок, які мають двох або більше дітей до 15 років або дитину-інваліда;

військовослужбовців-жінок перед відпусткою у зв'язку з вагітністю та пологами або після неї;

військовослужбовців, які є самотніми матеріями (батьками) та які виховують дитину без батька (матері);

ветеранів війни та осіб, на яких поширюється Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту".

В особливий період з моменту оголошення мобілізації до часу введення воєнного стану або до моменту прийняття рішення про демобілізацію графік відпусток військовослужбовців корегується з урахуванням таких особливостей:

(пункт 8.8 доповнено абзацом восьмим згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

надання військовослужбовцям щорічних основних відпусток здійснюється до введення правового режиму воєнного стану за умови одночасної відсутності не більше 30 відсотків загальної чисельності військовослужбовців певної категорії відповідного підрозділу;

(пункт 8.8 доповнено абзацом дев'ятим згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

надання інших додаткових, творчих і соціальних відпусток (крім відпусток військовослужбовцям-жінкам у зв'язку з вагітністю та пологами, по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, а в разі якщо дитина потребує домашнього догляду, - тривалістю, визначеною в медичному висновку, але не більше ніж до досягнення нею шестирічного віку, а також відпусток у зв'язку з хворобою або для лікування після важкого поранення за висновком (постановою) військово-лікарської комісії) припиняється;

(пункт 8.8 доповнено абзацом десятим згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

військовослужбовцям можуть надаватися відпустки за сімейними обставинами та з інших поважних причин із збереженням грошового забезпечення тривалістю не більше ніж 10 календарних днів.

(пункт 8.8 доповнено абзацом одинадцятим згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

8.9. Щорічна основна відпустка надається протягом календарного року. В особливих випадках, визначених пунктом 187 Положення, з дозволу посадової особи, яка затверджує графік відпусток, щорічна основна відпустка за минулий рік надається військовослужбовцю у першому кварталі наступного року, якщо раніше її не було надано.

У разі ненадання військовослужбовцям щорічних основних відпусток у зв'язку з настанням особливого періоду такі відпустки надаються в наступному році. У такому разі дозволяється за бажанням військовослужбовців об'єднувати щорічні основні відпустки за два роки, але при цьому загальна тривалість об'єднаної відпустки не може перевищувати 90 календарних днів.

(пункт 8.9 доповнено абзацом другим згідно з наказом
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

8.10. Щорічна основна відпустка за бажанням військовослужбовця у разі несвоєчасної виплати грошового забезпечення переноситься до виплати такого забезпечення.

8.11. Про вибуття військовослужбовців у відпустку, відкликання із щорічних основних відпусток у випадках, визначених пунктом 192 1 Положення, та їх повернення з відпустки оголошується в наказі командира військової частини по стройовій частині.

(пункт 8.11 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

8.12. Військовослужбовець не пізніше ніж за п'ятнадцять календарних днів до початку відпустки, визначеного графіком відпусток, подає командирі підрозділу рапорт про надання відпустки, в якому зазначається:

вид відпустки;

тривалість відпустки в календарних днях;

потреба виплати грошової допомоги на оздоровлення;

адреса, за якою буде проводитися відпустка, та контактний номер телефону для оповіщення;

вид транспорту, обраний для слідування у відпустку, тривалість часу для проїзду до місця проведення відпустки в межах України та у зворотному напрямку, який потрібен з огляду на віддаленість місця проведення відпустки;

пропозиція щодо тимчасового покладання на час відпустки виконання обов'язків військовослужбовця на іншу посадову особу (за потреби).

Рапорт військовослужбовця, підписаний командиром підрозділу, за підпорядкованістю подається для прийняття рішення командирі військової частини через штаб військової частини.

Розрахунок часу, необхідного для проїзду в межах України до місця проведення відпустки та назад, здійснює штаб військової частини з огляду на віддаленість і тривалість проїзду до місця проведення відпустки та у зворотному напрямку за видом транспорту, обраним військовослужбовцем (але не більше двох діб в один кінець), та з урахуванням пропозиції військовослужбовця. У разі поділу щорічної основної відпустки на частини (більш як 10 календарних днів) час, необхідний для проїзду до місця проведення відпустки та назад, додається до кожної її частини. У разі проведення відпустки за кордоном час, необхідний для проїзду до місця проведення відпустки та назад, визначається з огляду на вид транспорту, використаного військовослужбовцем, та віддаленість від місця проходження військової служби до державного кордону України в напрямку проведення відпустки.

Військовослужбовцям, які вибувають у відпустку, видаються відпускні квитки встановленого зразка.

Військовослужбовець, який не вибув до зазначеного в рапорті місця проведення відпустки або не в змозі надати підтвердження постановки на облік, прибуває до військової частини наступного дня після закінчення строку відпустки, визначеного пунктами 1, 12, 18 статті 10 1 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей".

(пункт 8.12 у редакції наказу Міністерства
оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

8.13. У разі звільнення військовослужбовців з військової служби у зв'язку із закінченням строку контракту, через сімейні обставини або з інших поважних причин, у зв'язку із систематичним невиконанням умов контракту командуванням, а також за власним бажанням щорічні відпустки повинні надаватись їм до звільнення із розрахунку 1/12 частини тривалості відпустки, на яку вони мають право, за кожний повний місяць служби у році звільнення.

Військовослужбовцям, які звільняються з військової служби за станом здоров'я, за віком та у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, щорічні відпустки у рік звільнення надаються повної тривалості.

У разі звільнення військовослужбовців з військової служби через службову невідповідність, у зв'язку з обвинувальним вироком суду, що набрав законної сили, у зв'язку з позбавленням військового звання в дисциплінарному порядку, а також у зв'язку із систематичним невиконанням умов контракту військовослужбовцем невикористані щорічні відпустки не надаються. За невикористані щорічні відпустки їм виплачується грошова компенсація із розрахунку 1/12 частини тривалості відпустки, на яку вони мають право, за кожний повний місяць служби у році звільнення.

Військовослужбовцям, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період та підлягають звільненню з військової служби у порядку і терміни, визначені рішенням Президента України, або у зв'язку з оголошенням демобілізації, надання відпусток і проведення розрахунку здійснюються в порядку, визначеному статтею 101 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" та пунктом 14.10 розділу X цієї Інструкції.

(пункт 8.13 доповнено абзацом четвертим згідно з наказом
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

8.14. У зв'язку з хворобою військовослужбовця йому надається відпустка для лікування із збереженням грошового та матеріального забезпечення на підставі висновку військово-лікарської комісії. Тривалість такої відпустки визначається Законом України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей".

Після закінчення встановленого безперервного перебування на лікуванні у закладах охорони здоров'я та у відпустці для лікування у зв'язку з хворобою військовослужбовець підлягає обстеженню військово-лікарською комісією для визначення придатності до військової служби.

Після видання наказу про звільнення військовослужбовця з військової служби відпустка для лікування у зв'язку з хворобою не надається.

Військовослужбовцям, накази про звільнення яких підписано у минулому році, але не виключеним із списків військової частини, відпустки за період служби в поточному році не надаються.

8.15. Військовослужбовцям, щодо яких проводиться кримінальне провадження або стосовно яких справа розглядається судом, відпустка надається за погодженням з відповідними органами досудового розслідування чи судом.

(пункт 8.15 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

8.16. Слухачам і курсантам військових навчальних закладів щороку надаються канікулярні відпустки:

зимова - тривалістю до 14 календарних днів;

літня - 30 календарних днів.

Тривалість таких відпусток не залежить від вислуги років.

У разі наявності навчальної заборгованості у курсантів військових навчальних закладів канікулярна відпустка надається їм після ліквідації заборгованості в межах строків, установлених навчальним планом. При цьому тривалість літньої відпустки не може бути меншою ніж 15 календарних днів.

8.17. На підставі рішення про усиновлення дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківської опіки, що набрало законної сили, військовослужбовцю надається одноразова оплачувана відпустка у зв'язку з усиновленням дитини тривалістю 56 календарних днів (70 календарних днів - у разі усиновлення двох і більше дітей). Якщо усиновлювачами є подружжя, то така відпустка надається одному з них на їх розсуд.

Військовослужбовцям, які усиновили дитину, відпустка у зв'язку з усиновленням надається з дня, зазначеного в рапорті військовослужбовця про надання такої відпустки, але не пізніше тримісячного строку з дня набрання законної сили рішенням про усиновлення неповнолітньої дитини.

(абзац другий пункту 8.17 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 25.09.2019 р. N 502)

абзац третій пункту 8.17 виключено

(згідно з наказом Міністерства
оборони України від 25.09.2019 р. N 502)

абзац четвертий пункту 8.17 виключено

(згідно з наказом Міністерства
оборони України від 25.09.2019 р. N 502,
у зв'язку з цим абзац п'ятий вважати абзацом третім)

Наказ про надання відпустки у зв'язку з усиновленням дитини видається на підставі рапорту військовослужбовця, рішення про усиновлення, що набрало законної сили, довідки з місця роботи (навчання) його дружини (чоловіка) про те, що така відпустка не надається їм за місцем роботи (навчання).

(розділ VIII доповнено пунктом 8.17 згідно з наказом
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

IX. Особливості проходження строкової військової служби

9.1. Військовослужбовці чоловічої статі, відраховані з навчального центру, з військового навчального закладу чи звільнені з військової служби за контрактом, які не вислужили встановленого строку строкової військової служби, направляються для подальшого проходження військової служби переважно у військові частини, підпорядковані виду Збройних Сил України, структурному підрозділу Міністерства оборони України або Генерального штабу Збройних Сил України, у підпорядкуванні яких перебувають ці навчальні центри або військові навчальні заклади.

9.2. Присвоєння військового звання солдат громадянам, призваним на строкову військову службу, здійснюється у порядку, визначеному пунктом 196 Положення.

(пункт 9.2 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

9.3. Номер та дата наказу про присвоєння військового звання солдат та дата відправлення у військову частину у складі команди зазначаються у військовому квитку та в обліково-послужній картці громадянина, який призваний на строкову військову службу.

(абзац перший пункту 9.3 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

Внесені записи засвідчуються підписом обласного військового комісара та скріплюються відповідною гербовою печаткою.

9.4. Військове звання матрос військовослужбовцям строкової військової служби, яким військовим комісаром присвоєно військове звання солдат, присвоюється наказом командира військової частини при призначенні на посаду, за якою воно передбачено.

Військове звання старший солдат (старший матрос) військовослужбовцям строкової військової служби присвоюється наказом командира військової частини одночасно з призначенням їх на посади, за якими штатом (штатним розписом) передбачено звання старшого солдата (старшого матроса), або в порядку заохочення відповідно до Дисциплінарного статуту Збройних Сил України.

(пункт 9.4 доповнено абзацом другим згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

9.5. Переміщення військовослужбовців строкової військової служби, не пов'язане з проведенням організаційних заходів, направленням на навчання і призначенням на інші посади, проводиться, як правило, під час підготовчого періоду у Збройних Силах України. Переміщення в інший час допускається тільки в разі крайньої потреби.

9.6. Підготовка військовослужбовців строкової військової служби проводиться в порядку, визначеному розділом VI цієї Інструкції, з дотриманням вимог, визначених пунктами 201, 202 Положення.

(абзац перший пункту 9.6 у редакції наказу Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

Штаби, визначені в пункті 6.4 розділу VI цієї Інструкції, узгоджують з органом військового управління, якому підпорядковані навчальні центри, кількість військовослужбовців, яких планується підготувати, та перелік військових спеціальностей, за якими планується їх підготовка.

Військовослужбовці строкової військової служби, які направляються на підготовку з військових частин, повинні бути забезпечені посвідченнями про відрядження, військовою формою одягу за сезоном, військово-перевізними документами на проїзд в обидва напрямки, атестатами за видами забезпечення. У запечатаному пакеті військовослужбовцям видається обліково-послужна і службова картки, медична книжка та в разі необхідності довідка про допуск до державної таємниці.

Після успішного завершення підготовки військовослужбовцям видається документ про завершення навчання.

(абзац четвертий пункту 9.6 у редакції наказу Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

(пункт 9.6 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

9.7. Для військовослужбовців строкової військової служби, які виявили бажання проходити військову службу за контрактом, підготовка до цієї служби здійснюється у військових частинах за місцем проходження служби, у навчальних частинах (центрах) або у військових навчальних закладах.

(пункт 9.7 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

9.8. Військовослужбовцям строкової військової служби за весь період проходження військової служби надається відпустка тривалістю 10 календарних днів без урахування часу, необхідного для проїзду до місця проведення відпустки та назад. Ця відпустка надається не раніше ніж через 3 місяці проходження ними строкової військової служби та не пізніше ніж за два місяці до закінчення встановленого строку строкової військової служби.

(пункт 9.8 у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

9.9. На підставі указу Президента України і наказу Міністра оборони України звільнення військовослужбовців строкової служби з військової служби здійснюється після вислуги строку служби наказом командира військової частини по стройовій частині.

Військовослужбовці строкової військової служби, які вислужили встановлені строки, за потреби відповідно до указу Президента України можуть бути затримані на військовій службі на строк до шести місяців або у разі настання особливого періоду до введення воєнного стану (настання воєнного часу) продовжують проходити військову службу понад встановлені строки до термінів, визначених рішенням Президента України, крім випадків, визначених пунктами "б", "в", "г" частини другої статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу". З моменту введення воєнного стану (настання воєнного часу) військовослужбовці, у яких закінчився строк строкової військової служби, продовжують проходити військову службу до оголошення демобілізації, крім випадків, визначених пунктами "б", "в", "г" частини другої статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу".

(пункт 9.9 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, у редакції наказу Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422)

9.10. Військовослужбовці строкової військової служби, які вислужили встановлені строки строкової військової служби і щодо яких проводиться досудове розслідування або справа розглядається судом, якщо до них не застосовано запобіжних заходів, пов'язаних з обмеженням волі, звільняються з військової служби з одночасним повідомленням про звільнення відповідних органів, що проводять розслідування, або суду.

(пункт 9.10 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, від 20.10.2015 р. N 570)

9.11. Дострокове звільнення з військової служби військовослужбовців строкової військової служби за сімейними обставинами здійснюється у порядку, визначеному пунктами 213, 214 Положення.

9.12. Дострокове звільнення з військової служби військовослужбовців строкової військової служби за станом здоров'я або у зв'язку з набранням законної сили обвинувальним вироком

суду, яким призначено покарання у виді позбавлення волі, здійснюється командиром військової частини на підставі висновку (постанови) військово-лікарської комісії про непридатність до військової служби або вироку суду відповідно.

(пункт 9.12 у редакції наказу Міністерства оборони України від 08.01.2014 р. N 5)

X. Особливості проходження військової служби за призовом осіб офіцерського складу

10.1. Громадяни України віком до 43 років, які пройшли повний курс військової підготовки за програмою підготовки офіцерів запасу, склали встановлені іспити, мають вищу освіту за освітнім ступенем не нижче бакалавра та яким присвоєно відповідне первинне військове звання офіцера запасу, відповідно до Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" у разі потреби наказом Міністра оборони України підлягають призову на військову службу за призовом осіб офіцерського складу.

(абзац перший пункту 10.1 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, від 18.06.2019 р. N 315)

Строк військової служби для осіб офіцерського складу, які проходять військову службу за призовом, становить до 18 місяців.

(пункт 10.1 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

10.2. Після видання наказу Міністра оборони України щодо призову на військову службу осіб офіцерського складу запасу громадяни України, яким надійшла повістка військового комісаріату, зобов'язані прибути в пункт і в термін, зазначені в повістці. Офіцери запасу після прибуття до нового місця проживання зобов'язані в п'ятиденний строк стати на військовий облік у районному (міському) військовому комісаріаті. Керівники підприємств, установ, організацій усіх форм власності на вимогу військових комісаріатів забезпечують своєчасне прибуття громадян до військових комісаріатів.

(абзац перший пункту 10.2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

Після вручення повістки військового комісаріату зміна місця військового обліку кандидатам до військової служби за призовом не допускається, за винятком підтверджених відповідними документами випадків, які передбачають:

(абзац другий пункту 10.2 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

переведення на роботу в іншу місцевість;

переїзд на нове місце проживання;

прийняття до навчального закладу і вибуття в іншу місцевість для продовження навчання;

направлення за розподілом на роботу в іншу місцевість після закінчення навчального закладу.

У разі неявки офіцера запасу без поважних причин за викликом військового комісаріату він несе відповідальність у порядку, встановленому законом.

Поважними причинами неприбуття офіцера запасу до районного (міського) військового комісаріату в установлений строк, які підтверджені відповідними документами, є:

перешкода стихійного характеру, хвороба офіцера запасу або інші обставини, які позбавили його можливості особисто прибути у зазначені пункт і строк;

смерть його близького родича або близького родича його дружини.

10.3. Початком проходження громадянами військової служби за призовом осіб офіцерського складу є день відправлення у військову частину з районного (міського) військового комісаріату.

(абзац перший пункту 10.3 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

Закінченням проходження військової служби вважається день виключення військовослужбовця із списків особового складу військової частини.

Призов на військову службу осіб офіцерського складу здійснюється після обов'язкового медичного огляду. Порядок проведення медичного огляду визначається Положенням про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України, затвердженим наказом Міністра оборони України від 14 серпня 2008 року N 402, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17 листопада 2008 року за N 1109/15800. Призову на військову службу осіб офіцерського складу підлягають громадяни України, придатні до військової служби за станом здоров'я.

Призвані із запасу особи офіцерського складу переміщуються по службі на підставах і в порядку, визначених Положенням.

Порядок присвоєння військових звань особам офіцерського складу, пониження у військовому званні та позбавлення військового звання осіб офіцерського складу, який визначається Положенням, є обов'язковим для виконання щодо осіб офіцерського складу, які проходять військову службу за призовом.

Під час проходження військової служби вони виконують обов'язки і користуються правами, пільгами і видами забезпечення, визначеними законодавством.

(абзац шостий пункту 10.3 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 27.09.2017 р. N 499)

Призвані із запасу особи офіцерського складу не призначаються на посади, які підлягають скороченню. У разі якщо посади, на яких проходять військову службу призвані із запасу офіцери, підлягають скороченню, вони переміщуються на інші посади, що не підлягають скороченню до закінчення строку служби за призовом.

10.4. За рішенням атестаційної комісії обласного військового комісаріату відстрочка від призову на військову службу осіб офіцерського складу надається на підставах, визначених статтею 17 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу".

(пункт 10.4 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

10.5. Офіцери запасу, яким надано відстрочку від призову на військову службу, зобов'язані щороку до 1 жовтня подавати у районні (міські) військові комісаріати документи, що підтверджують їх право на відстрочку.

10.6. Офіцери запасу, які втратили підстави для надання відстрочки від призову на військову службу осіб офіцерського складу, а також особи, які не мають права на відстрочку або підстав

для звільнення, передбачених Законом України "Про військовий обов'язок і військову службу", і не призвані з різних причин на військову службу у встановлені строки, можуть бути призвані на військову службу осіб офіцерського складу під час здійснення наступного призову.

(пункт 10.6 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

10.7. Призову не підлягають офіцери запасу, які проходили військову службу та службу у військовому резерві, а також визначені статтею 23 Закону України "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію" військовозобов'язані, які не підлягають призову на військову службу під час мобілізації.

(пункт 10.7 у редакції наказів Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, від 27.09.2017 р. N 499)

10.8. Від призову на військову службу осіб офіцерського складу в мирний час звільняються громадяни України:

які визнані за станом здоров'я непридатними до військової служби в мирний час;

які до дня початку військової служби досягли 43-річного віку;

(пункт 10.8 доповнено новим абзацом третім згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

які виконали обов'язки служби у військовому резерві протягом двох контрактів;

(пункт 10.8 доповнено новим абзацом четвертим згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, у зв'язку з цим абзаци третій - п'ятий вважати відповідно абзацами п'ятим - сьомим)

батько або мати, рідний брат або сестра яких загинули, померли або стали інвалідами під час проходження військової служби або зборів військовозобов'язаних;

які до набуття громадянства України пройшли військову службу в інших державах;

які були засуджені за вчинення злочину до позбавлення волі, обмеження волі, у тому числі із звільненням від відбування покарання.

(абзац сьомий пункту 10.8 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

10.9. Призвані із запасу особи офіцерського складу, які позитивно оцінюються, після шести місяців проходження військової служби за призовом осіб офіцерського складу за їх бажанням можуть продовжити військову службу за контрактом.

(абзац перший пункту 10.9 у редакції наказу Міністерства оборони України від 27.09.2017 р. N 499)

Рішення про прийняття на військову службу за контрактом приймається не пізніше ніж за місяць до закінчення строку військової служби за призовом осіб офіцерського складу на підставі відповідного подання та результатів відбору, проведеного в порядку, визначеному розділом II цієї Інструкції.

(абзац другий пункту 10.9 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181,

із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

10.10. Особи офіцерського складу, які проходять військову службу за призовом, звільняються з військової служби за підставами, передбаченими частиною третьою статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу".

(пункт 10.10 із змінами, внесеними згідно з
наказами Міністерства оборони України від 08.01.2014 р. N 5,
від 20.10.2015 р. N 570,
у редакції наказу Міністерства
оборони України від 22.08.2018 р. N 422)

10.11. Особи офіцерського складу призиваються із запасу наказами Міністра оборони України по особовому складу і направляються, як правило, у розпорядження посадових осіб, які мають право призначити їх на посади.

Міністр оборони України одночасно з призовом на військову службу осіб офіцерського складу може призначити їх на відповідні посади.

10.12. Районні (міські) військові комісаріати організують:

відбір кандидатів;

медичний огляд кандидатів;

вивчення особистих якостей кандидатів.

Відбір кандидатів серед офіцерів запасу проводиться військовими комісаріатами згідно з визначеними для них завданнями. Офіцери запасу відбираються за прямими військово-обліковими спеціальностями або за військово-обліковими спеціальностями, за якими допускається призначення офіцера без додаткової підготовки та з додатковою підготовкою, за умови направлення на підготовку після призову згідно з Переліком військово-облікових спеціальностей осіб офіцерського складу, а також за повною вищою освітою за спеціальністю, спорідненою з відповідною військово-обліковою спеціальністю згідно з Переліком військово-облікових спеціальностей, за якими може бути присвоєно первинне військове звання молодшого лейтенанта запасу, затвердженими наказом Міністерства оборони України від 20 червня 2012 року N 412/ДСК, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 16 липня 2012 року за N 1190/21502.

(абзац п'ятий пункту 10.12 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

Результати медичного огляду та аркуш вивчення особистих якостей кандидата долучаються до особової справи офіцера запасу.

Районний (міський) військовий комісар робить висновок про відповідність громадянина вимогам, установленим для осіб, які призиваються на військову службу осіб офіцерського складу, який відображається в аркуші вивчення особистих якостей (підписується військовим комісаром та завіряється гербовою печаткою), та приймає одне з таких рішень:

про звільнення від призову на військову службу осіб офіцерського складу (не підлягає призову);

про направлення до обласного військового комісаріату щодо надання відстрочки;

про направлення до обласного військового комісаріату щодо проведення поглибленого медичного огляду або професійного відбору;

про направлення до обласного військового комісаріату щодо призову на військову службу осіб офіцерського складу.

Термін направлення до атестаційної комісії обласного військового комісаріату громадян зазначається в повістці, яка видається під особистий підпис.

Організація відправлення офіцерів запасу та їх особових справ до обласного військового комісаріату здійснюється районним (міським) військовим комісаріатом.

Остаточне рішення щодо висновку районного (міського) військового комісара приймається атестаційною комісією обласного військового комісаріату.

Громадянин, який відповідає вимогам щодо призову для проходження військової служби осіб офіцерського складу, є кандидатом для проходження військової служби за призовом осіб офіцерського складу.

За результатами роботи атестаційна комісія обласного військового комісаріату може прийняти щодо офіцера запасу одне з таких рішень:

визнати кандидатом для проходження військової служби за призовом осіб офіцерського складу;

має право на відстрочку до (число, місяць, рік);

від призову звільняється.

За результатами роботи атестаційної комісії обласного військового комісаріату складається протокол, що подається на затвердження обласному військовому комісару. Висновок атестаційної комісії обласного військового комісаріату відображається в аркуші вивчення особистих якостей.

Витяги з протоколу засідання атестаційної комісії доводяться до районних (міських) військових комісаріатів у семиденний строк. Районним (міським) військовим комісаріатом доводиться до громадянина рішення щодо призову на військову службу та робиться відповідний запис у військовому квитку офіцера запасу.

Абзац двадцять другий пункту 10.12 виключено

(згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

абзац двадцять третій пункту 10.12 виключено

(згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

абзац двадцять четвертий пункту 10.12 виключено

(згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

абзац двадцять п'ятий пункту 10.12 виключено

(згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

абзац двадцять шостий пункту 10.12 виключено

абзац двадцять сьомий пункту 10.12 виключено

(згідно з наказом Міністерства
оборони України від 18.06.2019 р. N 315,
у зв'язку з цим абзаци двадцять восьмий - тридцятий
вважати відповідно абзацами двадцять другим - двадцять четвертим)

За якість відбору громадян на військову службу за призовом осіб офіцерського складу, своєчасність подання необхідних документів та виконання завдань щодо обсягів призову на військову службу осіб офіцерського складу відповідають військові комісари.

На підставі списків кандидатів на військову службу за призовом осіб офіцерського складу, послужних карток, копій паспортів і реєстраційних номерів облікової картки платника податків, що подаються з обласних військових комісаріатів до Генерального штабу Збройних Сил України, готується проект наказу Міністра оборони України по особовому складу про призов громадян України на військову службу за призовом осіб офіцерського складу.

Після видання наказу по особовому складу про призов громадян на військову службу за призовом осіб офіцерського складу до обласного військового комісаріату надсилається витяг із відповідного наказу по особовому складу. Обласний військовий комісаріат доводить цей наказ до районного військового комісаріату, який забезпечує направлення офіцерів запасу до місця проходження військової служби за призовом осіб офіцерського складу.

(пункт 10.12 у редакції наказів Міністерства
оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
від 27.09.2017 р. N 499)

XI. Залишення на військовій службі понад граничний вік

П1.1. З метою збереження досвідчених кадрів або у разі неможливості укомплектування окремих посад фахівцями належного рівня кваліфікації на військовій службі понад граничний вік на їх прохання можуть бути залишені окремі військовослужбовці, які мають високу професійну підготовку, досвід практичної роботи на займаній посаді та визнані військово-лікарською комісією придатними за станом здоров'я для проходження військової служби.

П1.2. Військовослужбовці, які прийняли рішення продовжувати військову службу понад граничний вік, подають рапорт за підпорядкованістю з висловлюванням прохання продовжити військову службу понад граничний вік.

П1.3. За направленням командира військової частини військовослужбовець повинен пройти медичне обстеження на предмет придатності до військової служби. Військовослужбовці, які відповідно до висновку військово-лікарської комісії визнані обмежено придатними чи непридатними до військової служби, на військовій службі понад граничний вік не залишаються.

П1.4. За рішенням командира військової частини питання щодо військовослужбовця розглядається на засіданні атестаційної комісії військової частини.

П1.5. Посадовій особі, яка приймає рішення про залишення військовослужбовця на військовій службі понад граничний вік, подаються такі документи:

Подання (додаток 1);

(пункт 11.5 доповнено новим абзацом другим згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, у зв'язку з цим абзаци другий - п'ятий вважати відповідно абзацами третім - шостим)

рапорт військовослужбовця з проханням продовжити військову службу понад граничний вік;

довідка військово-лікарської комісії з висновком про придатність військовослужбовця до військової служби за контрактом;

(абзац четвертий пункту 11.5 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

два примірники контракту, підписані військовослужбовцем, про проходження військової служби понад граничний вік;

копії останньої атестації військовослужбовця.

(абзац шостий пункту 11.5 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

11.6. Документи до відповідного кадрового органу надсилаються до 1 жовтня року, що передує року досягнення військовослужбовцем граничного віку перебування на військовій службі.

11.7. Відповідний кадровий орган готує документи для прийняття рішення щодо залишення військовослужбовця на військовій службі понад граничний вік посадовими особами, визначеними у пункті 222 Положення.

Прийняття рішень та видання наказів по особовому складу про залишення військовослужбовців на військовій службі понад граничний вік здійснюється до 1 грудня року, що передує року досягнення військовослужбовцем граничного віку перебування на військовій службі.

11.8. З військовослужбовцями, яких залишено на військовій службі понад граничний вік, укладається контракт на строк продовження військової служби.

11.9. Військовослужбовці, щодо залишення яких на військовій службі понад граничний вік позитивного рішення не прийнято, включаються до плану звільнення з військової служби на наступний рік, про що прямі начальники за місцем служби військовослужбовців особисто повідомляють їх у письмовій формі.

XII. Звільнення з військової служби

12.1. Звільнення військовослужбовців з військової служби (крім військовослужбовців строкової військової служби) здійснюється наказами посадових осіб, визначених пунктом 225 Положення.

Звільнення з військової служби військовослужбовців, відряджених до державних органів, підприємств, установ, організацій, а також державних та комунальних навчальних закладів, може бути здійснене без направлення їх у розпорядження Міністерства оборони України посадовими особами, визначеними пунктом 153 Положення.

До керівників органів військового управління Збройних Сил України, які в особливий період мають право звільнення військовослужбовців з військової служби, належать посадові особи, які під час особливого періоду мають право призначення на посади осіб офіцерського складу.

(пункт 12.1 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, від 14.12.2016 р. N 684,

12.2. Звільнення військовослужбовців з військової служби у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, а також у разі неможливості переведення на іншу посаду у зв'язку з безпосереднім підпорядкуванням близькій особі здійснюється у разі неможливості їх використання на службі.

(абзац перший пункту 12.2 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

Неможливість використання військовослужбовців на військовій службі визначається відсутністю вакантних рівнозначних посад за основною або спорідненою військовими спеціальностями, що підтверджується відповідними кадровими органами, у межах:

оперативного командування, з'єднань, військових частин, установ і закладів, підпорядкованих командуванням видів, органам військового управління родів військ і спеціальних сил Збройних Сил України, Генеральному штабу Збройних Сил України, Міністерству оборони України, - для осіб рядового складу, сержантського і старшинського складу;

(абзац третій пункту 12.2 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
у редакції наказу Міністерства
оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

Збройних Сил України - для осіб офіцерського складу.

Вимоги підпункту 2 пункту 226 Положення можуть бути застосовані у разі скорочення чисельності Збройних Сил України відповідно до законодавства щодо чисельності Збройних Сил України на відповідний рік та наявності заміни військовослужбовцю, який звільняється.

(абзац п'ятий пункту 12.1 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

12.3. Дисциплінарне стягнення "звільнення з військової служби за службовою невідповідністю" накладається на військовослужбовців посадовими особами, визначеними Дисциплінарним статутом Збройних Сил України. На військовослужбовців, які займають посади номенклатури призначення Міністра оборони України, накладення цього стягнення здійснюється за погодженням з Міністром оборони України.

(абзац перший пункту 12.3 із змінами, внесеними згідно з
наказами Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684,
від 27.09.2017 р. N 499)

Виконання дисциплінарного стягнення "звільнення з військової служби за службовою невідповідністю" здійснюється у строки, визначені статтею 96 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України. Виконання проводиться шляхом видання наказів по особовому складу посадових осіб, визначених пунктом 225 Положення, про звільнення військовослужбовців з військової служби через службову невідповідність.

Абзац третій пункту 12.3 виключено

(пункт 12.3 доповнено новим абзацом третім згідно з
наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570,
у зв'язку з цим абзац третій вважати абзацом четвертим,
абзац третій пункту 12.3 виключено згідно з наказом

Міністерства оборони України від 27.09.2017 р. N 499,
у зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом третім)

Військовослужбовці, яким відмовлено в наданні допуску до державної таємниці або яким скасовано раніше наданий допуск до державної таємниці та яких неможливо призначити на рівнозначні або нижчі посади, за якими не передбачено допуску до державної таємниці, можуть бути звільнені з військової служби за підставами, передбаченими законодавством. У разі відсутності права на звільнення за цими підставами такі військовослужбовці підлягають звільненню з військової служби через службу невідповідність.

(абзац третій пункту 12.3 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570,
у редакції наказу Міністерства
оборони України від 22.08.2018 р. N 422)

(пункт 12.3 у редакції наказу Міністерства
оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

12.4. Звільнення з військової служби у зв'язку із систематичним невиконанням умов контракту військовослужбовцем здійснюється за підсумками атестування з виконанням вимог, визначених пунктом 228 1 Положення.

(пункт 12.4 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

12.5. У разі незаконного звільнення військовослужбовця з військової служби в наказі командира військової частини, в якій поновлюється на військовій службі незаконно звільнений військовослужбовець, зазначається про виплату йому матеріального і грошового забезпечення за час вимушеного прогулу, які він недоотримав унаслідок незаконного звільнення. Період вимушеного прогулу зараховується військовослужбовцю до вислуги років, до строку вислуги у військовому званні та строку контракту.

(пункт 12.5 у редакції наказу Міністерства
оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

12.6. Посадова особа, у підпорядкуванні якої є військовослужбовці, які виявили бажання звільнитись чи підлягають звільненню з військової служби, не пізніше ніж за чотири місяці до досягнення ними граничного віку перебування на військовій службі чи закінчення строку контракту, зобов'язана здійснити заходи щодо:

розрахунку вислуги років військової служби військовослужбовців;

обстеження військово-лікарською комісією військовослужбовців.

12.7. Бесіда з питань звільнення проводиться:

1) з військовослужбовцями рядового, сержантського і старшинського складу - командиром військової частини, в якій вони проходять військову службу, або його заступником;

2) з молодшими та старшими офіцерами до підполковника включно:

у військовій частині - командиром військової частини;

в управлінні з'єднання - командиром з'єднання або його заступниками;

(абзац третій підпункту 2 пункту 12.7 у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

в управлінні оперативного (повітряного) командування, органах військового управління і командуваннях родів військ, сил та видів Збройних Сил України - начальником відповідного структурного підрозділу, заступником командувача чи керівника органу військового управління;

(абзац четвертий підпункту 2 пункту 12.7 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

у структурних підрозділах Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України - керівниками структурних підрозділів Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України або їх заступниками;

(абзац п'ятий підпункту 2 пункту 12.7 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

3) з полковниками (капітанами 1 рангу) - начальником військового навчального закладу, науково-дослідної установи, органу військового управління Збройних Сил України, командиром повітряного командування, командувачем оперативного командування, начальником роду військ, командувачем спеціальних сил чи виду Збройних Сил України, керівником структурного підрозділу Генерального штабу Збройних Сил України чи Міністерства оборони України або їх заступниками, заступниками начальника Генерального штабу Збройних Сил України та Міністра оборони України;

(підпункт 3 пункту 12.7 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

4) з особами вищого офіцерського складу, крім тих, які належать до номенклатури призначення Президента України, - командувачем виду Збройних Сил України, командиром військової частини А0515, начальником Генерального штабу Збройних Сил України, заступником Міністра оборони України (згідно з розподілом повноважень);

5) з особами вищого офіцерського складу, які належать до номенклатури призначення Президента України, - Міністром оборони України.

Бесіда проводиться перед направленням документів на звільнення військовослужбовця. До участі в бесіді з військовослужбовцем, який звільняється з військової служби, за потреби залучаються безпосередні командири, фахівці кадрових, юридичних, фінансових органів тощо.

Під час бесіди з військовослужбовцем посадова особа роз'яснює йому, які пільги та переваги він має з працевлаштування та матеріально-побутового забезпечення, доводить військовослужбовцю рішення щодо рекомендацій для військового комісаріату стосовно можливості проходження ним служби у військовому резерві Збройних Сил України, водночас з'ясовує про місце проживання після звільнення військовослужбовця та військовий комісаріат для направлення його на військовий облік. При цьому враховуються прохання та побажання військовослужбовця, даються необхідні пояснення з інших питань.

У разі коли під час бесіди виникли питання, які не можуть бути вирішені на місці, на адресу відповідної посадової особи чи органу військового управління надсилається запит з необхідними матеріалами і довідками.

Зміст проведення бесіди відображається в аркуші бесіди. У разі відмови військовослужбовця підписати аркуш бесіди він підписується особами, присутніми під час бесіди, з відміткою про відмову військовослужбовця підписувати аркуш бесіди.

Аркуш бесіди зберігається у першому примірнику особової справи військовослужбовця.

12.8. Посадові особи відповідно до наданих їм прав зобов'язані звільнити з військової служби військовослужбовців, які досягли граничного віку перебування на військовій службі або які не виявили бажання укладати новий контракт.

Документи на звільнення військовослужбовців, які досягають граничного віку перебування на військовій службі або в яких закінчується строк контракту, направляються безпосередньо до посадових осіб, які мають право їх звільнення, не пізніше ніж за два місяці до досягнення військовослужбовцем граничного віку перебування на військовій службі або закінчення строку контракту. Наказ по особовому складу про звільнення цих військовослужбовців повинен бути виданий і доведений до військової частини за місцем проходження військової служби у строки, що забезпечуватимуть вчасне здавання справ і посад, а також розрахунок військовослужбовців.

(абзац другий пункту 12.8 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

Командири військових частин зобов'язані забезпечити своєчасне здавання посади, проведення усіх необхідних розрахунків з військовослужбовцями, стосовно яких видано наказ по особовому складу про звільнення їх з військової служби.

У разі звільнення військовослужбовця зі служби у зв'язку із досягненням граничного віку перебування на військовій службі або закінченням строку контракту невикористана ним щорічна відпустка за його бажанням може надаватися й тоді, коли час цієї відпустки повністю або частково перевищує строк контракту. У цьому випадку наказом командира військової частини дія такого контракту продовжується до закінчення відпустки. Дія контракту продовжується також на час перебування військовослужбовця на стаціонарному лікуванні у медичному закладі чи у відпустці для лікування у зв'язку з хворобою, а також на час увільнення його від виконання службових обов'язків у зв'язку з призначенням амбулаторного лікування.

(абзац четвертий пункту 12.8 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

12.9. Документи на звільнення військовослужбовців з військової служби надсилаються безпосередньо до кадрового органу, підпорядкованого посадовій особі, яка має право на звільнення такого військовослужбовця з військової служби, у таких випадках звільнення:

за підставами, передбаченими пунктами "г" і "г" частини третьої, підпунктами "а", "г", "д", "е" пункту 1, підпунктом "в" пункту 2 частини четвертої, підпунктами "д", "е", "є", "и" - "л" пункту 1, підпунктами "д", "е", "є", "и" - "к" пункту 2, пунктом 3 частини п'ятої, підпунктами "д" - "і" пункту 1, підпунктами "г" - "з" пункту 2, пунктом 3 частини шостої статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу";

за підставами, передбаченими пунктами "б", "в" і "д" частини третьої, підпунктом "г" пункту 1 частини четвертої, підпунктами "а", "б", "в", "г" пунктів 1, 2 частини п'ятої, підпунктами "а", "б", "в", "г" пункту 1, підпунктами "а", "б", "г" пункту 2 частини шостої статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", якщо звільнення відбувається за бажанням військовослужбовця.

(пункт 12.9 із змінами, внесеними згідно з наказами
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181,

12.10. У разі коли командир військової частини вважає, що наданих йому прав недостатньо для заохочення військовослужбовців, які звільняються з військової служби, він порушує клопотання перед старшим командиром про застосування заохочення, що належить до його прав, про що зазначається у поданні.

Про необхідність заохочення військовослужбовців відзнакою Міністерства оборони України "Ветеран військової служби" зазначається у Поданні до звільнення тих військовослужбовців, звільнення з військової служби яких здійснюється Міністром оборони України.

Для заохочення військовослужбовців відзнакою Міністерства оборони України "Ветеран військової служби", звільнення з військової служби яких здійснюється іншими посадовими особами, направляє Подання для заохочення за їх підписом безпосередньо до кадрового органу Міністерства оборони України.

Заохочення військовослужбовців іншими відзнаками Міністерства оборони України здійснюється у порядку, встановленому Положенням про відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства оборони України, затвердженим наказом Міністерства оборони України від 11 березня 2013 року N 165, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25 березня 2013 року за N 484/23016.

(абзац четвертий пункту 12.10 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 01.02.2016 р. N 51)

12.11. Перелік документів, що подаються з поданням до звільнення військовослужбовця з військової служби, зазначено у додатку 19 до Інструкції.

XIII. Проходження військової служби під час виконання військового обов'язку в запасі

13.1. Виконання військовозобов'язаними військового обов'язку у запасі у мирний час полягає у додержанні порядку та правил військового обліку, проходження зборів, збереженні та вдосконаленні знань, навичок і умінь, необхідних для виконання обов'язків військової служби у воєнний час відповідно до військових та інших спеціальностей.

13.2. Громадяни України в добровільному порядку можуть проходити службу у військовому резерві Збройних Сил України або інших військових формувань.

Порядок відбору, умови і порядок проходження служби у військовому резерві, строки контракту та порядок звільнення зі служби у військовому резерві визначаються Законом України "Про військовий обов'язок і військову службу", Положенням про проходження громадянами України служби у військовому резерві Збройних Сил України, затвердженим Указом Президента України від 29 жовтня 2012 року N 618.

(пункт 13.2 у редакції наказу Міністерства
оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

13.3. Порядок атестування осіб до присвоєння первинних і чергових військових звань офіцерського складу запасу, а також порядок присвоєння військовозобов'язаним військових звань під час виконання військового обов'язку у запасі, служби у військовому резерві Збройних Сил України, організації обліку офіцерського складу запасу визначається законодавством України.

13.4. Порядок проходження зборів військовозобов'язаними та резервістами визначається Законом України "Про військовий обов'язок і військову службу" та іншими законодавчими актами.

13.5. Результати відбору військовозобов'язаних для направлення до інших військових формувань, які проводяться представниками центральних органів виконавчої влади, що керують ними, погоджується з Генеральним штабом Збройних Сил України.

На підставі розпоряджень Генерального штабу Збройних Сил України у військових комісаріатах відпрацьовуються подання щодо прийняття на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу запасу, які направляється до обласних військових комісаріатів. Обласні військові комісаріати погоджують та направляють ці подання до органів управління інших військових формувань.

Підставою для вручення припису офіцеру запасу у військовому комісаріаті і направлення його особової справи є витяг із наказу керівника військового формування або розпорядження Генерального штабу Збройних Сил України.

Про вибуття офіцера для проходження військової служби до іншого військового формування військовий комісаріат доповідає за підпорядкованістю до Головного управління особового складу Генерального штабу Збройних Сил України.

XIV. Особливості проходження військової служби, служби в резерві та виконання військового обов'язку в запасі в особливий період

(заголовок розділу XIV із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

14.1. На посади осіб офіцерського складу в органах військового управління, з'єднаннях та військових частинах призначаються за мобілізаційним планом офіцери, які перебувають на військовій службі, в запасі та у військовому резерві. Офіцерський склад Збройних Сил України поповнюється також за рахунок осіб, яким в особливий період буде присвоєно первинні військові звання офіцерського складу.

Затвердження мобілізаційного призначення проводиться відповідно до номенклатури посад для призначення осіб офіцерського складу за мобілізаційним планом, яка затверджується Міністром оборони України.

14.2. Розгляд та затвердження призначень на посади проводиться:

офіцерів, які проходять військову службу, - за планами персонального переміщення та списками офіцерів, які прибувають з інших військових частин;

офіцерів, які проходять службу у військовому резерві, - наказами відповідних посадових осіб;

офіцерів запасу - за приписними картами;

офіцерів, які призначаються на посади, що підлягають затвердженню вищими посадовими особами, - за іменними списками.

Форми планів персонального переміщення, іменних списків і приписних карт устанавлюються Генеральним штабом Збройних Сил України.

14.3. Під час комплектування органів військового управління, військових частин, закладів і установ, що заново формуються, кандидати на посади командирів та начальників цих формувань затверджуються згідно з Номенклатурою, а право затвердження кандидатів на інші посади зі штатною категорією "полковник" і нижче надається командувачам видів Збройних

Сил України, командувачам оперативних командувань, командувачам родів військ і сил, що не входять до складу видів Збройних Сил України, керівникам органів військового управління Збройних Сил України, командирам з'єднань, військових частин, керівникам військових навчальних закладів, установ та організацій Збройних Сил України, на яких мобілізаційним планом покладено розгортання таких формувань.

(пункт 14.3 із змінами, внесеними згідно з наказами
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
від 14.12.2016 р. N 684)

14.4. Іменні списки кандидатів для розгляду та затвердження мобілізаційного призначення узгоджуються з відповідними посадовими особами і подаються за підпорядкованістю:

до кадрових органів видів Збройних Сил України - щокварталу до 15 січня, 15 квітня, 15 липня, 15 жовтня;

до кадрового органу Генерального штабу Збройних Сил України - до 1 лютого, 1 травня, 1 серпня, 1 листопада.

(абзац третій пункту 14.4 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

14.5. Іменні списки кандидатів на посади за мобілізаційним планом, розгляд та затвердження яких проводиться посадовими особами, визначеними номенклатурою посад для затвердження за мобілізаційним призначенням, подаються до кадрових органів зазначених посадових осіб.

(пункт 14.5 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
у редакції наказу Міністерства
оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

14.6. Кадровими органами видів Збройних Сил України у термін до 1 березня, 1 червня, 1 вересня, 1 грудня до кадрового органу Генерального штабу Збройних Сил України подаються узагальнені відомості щодо кількості посад номенклатури призначення за мобілізаційним планом, а також про кількість затверджених на ці посади генералів, адміралів та офіцерів з поясненням причин щодо кожної посади, на яку затвердження не проведено.

14.7. Призначення (переміщення) військовослужбовців на посади згідно з мобілізаційним призначенням оформляються наказами по стройовій частині та не дублюються наказами по особовому складу. Присвоєння чергових військових звань таким військовослужбовцям здійснюється в установленому порядку наказами посадових осіб, визначених пунктами 42, 43 і 197 Положення.

(пункт 14.7 у редакції наказу Міністерства
оборони України від 03.11.2014 р. N 782,
із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

14.8. Права командувачів видів Збройних Сил України, родів військ, що не входять до складу видів Збройних Сил України, командувачів військ оперативних командувань Збройних Сил України, командирів корпусів (повітряних командувань) щодо призначення осіб офіцерського складу на посади поширюються на військові частини та підрозділи, які передані в оперативне підпорядкування, тільки стосовно поповнення їх особами офіцерського складу, а також переміщення офіцерів у межах військової частини.

14.9. У разі оголошення мобілізації та (або) введення правового режиму воєнного стану присвоєння військовослужбовцям військових звань здійснюється в порядку, визначеному Положенням, з урахуванням таких особливостей:

присвоєння військових звань здійснюється наказами посадових осіб, визначеними пунктами 42, 43, 197 Положення;

(абзац другий пункту 14.9 із змінами, внесеними згідно з
наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

подання до присвоєння військових звань (додаток 3) направляються командиром військової частини для реалізації за підпорядкованістю в установленому порядку;

списки військовослужбовців, які подаються до присвоєння військових звань (додаток 4) наказами вищих посадових осіб, складаються за потреби та подаються командиром військової частини безпосередньо до кадрового органу посадової особи, визначеної пунктом 43 Положення;

військовослужбовці, які у зв'язку з отриманим пораненням або хворобою, отриманою в особливий період, звільнені з посад і зараховані в розпорядження, подаються посадовою особою, у чиє розпорядження вони зараховані, до присвоєння чергового військового звання в порядку, визначеному в розділі III Положення, з урахуванням військових звань, передбачених штатними посадами, які вони займали до поранення чи захворювання;

визначення строку вислуги осіб офіцерського складу у військових званнях до полковника (капітана 1 рангу) включно у воєнний час застосовується з уведення правового режиму воєнного стану до дня набрання чинності законодавчим актом про оголошення демобілізації;

(абзац шостий пункту 14.9 у редакції наказу
Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

чергові військові звання до полковника (капітана 1 рангу) включно присвоюються Міністром оборони України в порядку заохочення військовослужбовцям, які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України та відповідно до законодавства визнані учасниками бойових дій, незалежно від займаних посад та строків вислуги у військовому званні. Такі військові звання присвоюються не вище ніж на один ступінь та одноразово за весь строк проходження військової служби. Військовослужбовцям, які загинули (померли) внаслідок участі в бойових діях, пов'язаних із захистом незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України, такі військові звання присвоюються посмертно. У воєнний час таке право надається начальнику Генерального штабу - Головнокомандувачу Збройних Сил України;

(абзац сьомий пункту 14.9 у редакції наказів
Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684,
від 27.09.2017 р. N 499)

начальник Генерального штабу - Головнокомандувач Збройних Сил України присвоює чергові військові звання полковник (капітан 1 рангу) військовослужбовцям, які не займають посад номенклатури призначення Міністра оборони України;

(пункт 14.9 доповнено новим абзацом восьмим згідно з
наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

військові звання до підполковника включно наказами керівників служб персоналу Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України присвоюються військовослужбовцям цих органів військового управління та в підпорядкованих цим органам військових частинах;

(пункт 14.9 доповнено новим абзацом дев'ятим згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684, у зв'язку з цим абзаци восьмий - дванадцятий вважати абзацами десятим - чотирнадцятим)

особам сержантського і старшинського складу, які мають вищу освіту за освітнім рівнем не нижче бакалавра, пройшли (у разі потреби) курс військової підготовки за напрямом, що відповідає профілю службової діяльності, у тому числі ті, які проходять службу у військовому резерві, присвоєння первинного військового звання офіцерського складу проводиться з одночасним прийняттям на військову службу за контрактом осіб офіцерського складу;

військовослужбовцям рядового складу, сержантського та старшинського складу, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, мають вищу освіту за освітнім рівнем не нижче бакалавра, пройшли у разі потреби курс військової підготовки за програмою підготовки офіцерів та склали встановлені іспити, присвоєння первинного військового звання офіцерського складу проводиться після призначення на посади осіб офіцерського складу;

військовослужбовцям офіцерського складу до строку вислуги у військовому званні зараховується час перебування їх у такому званні в запасі;

військовослужбовцям сержантського і старшинського складу, призваним на військову службу, строк вислуги у військовому званні обчислюється з дня зарахування до списків особового складу військової частини з урахуванням строку вислуги у військовому званні до попереднього звільнення з військової служби в запас;

громадянам, які мають спеціальні звання або класні чини, після їх призову на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, у разі потреби присвоюються військові звання в порядку переатестації з урахуванням їх спеціальних звань або класних чинів, рівня освіти, досвіду служби та відповідності посаді, на яку їх буде призначено. Присвоєння військових звань у порядку переатестацій громадянам, які мають спеціальні звання або класні чини, після їх призову на військову службу здійснюється в порядку, визначеному Положенням, з урахуванням особливостей, визначених пунктом 3.20 розділу III цієї Інструкції.

(пункт 14.9 у редакції наказу Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

14.10. Звільненню з військової служби у зв'язку з позбавленням військового звання в дисциплінарному порядку підлягають особи молодшого та старшого офіцерського складу, а також прапорщики (мічмани). Під час дії воєнного стану військовослужбовцям, які були позбавлені військового звання та не були позбавлені або обмежені у волі, командири військових частин присвоюють військове звання солдат (матрос), оголошують службове становище військовослужбовця військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період та призначають на посади осіб рядового складу. Ці військовослужбовці продовжують проходити військову службу до оголошення демобілізації, якщо інше не визначено законодавством. Про призначення на посади командири військових частин інформують військові комісаріати за місцем проживання громадян до початку військової служби та посадову особу, до номенклатури призначення якої належала посада, яку займав військовослужбовець до позбавлення військового звання.

Звільнення з військової служби через службову невідповідність не здійснюється з дати оголошення мобілізації - протягом строку її проведення та з дати введення воєнного стану - до оголошення демобілізації. Протягом строку проведення мобілізації або дії воєнного стану військовослужбовець, якому скасовано допуск до відомостей, що становлять державну таємницю, підлягає призначенню на посаду, яка не передбачає такого допуску, або зараховується у розпорядження посадової особи, яка має право призначення на посади, за підставою, визначеною підпунктом 8 пункту 116 Положення.

Звільнення з військової служби через сімейні обставини або інші поважні причини здійснюється за наявності оригіналів документів, що підтверджують таку підставу звільнення.

Звільнення з військової служби у зв'язку з проведенням організаційних заходів здійснюється в разі видання директиви Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України про проведення скорочення штатів або посад і неможливості переміщення військовослужбовців, посади яких скорочені, на інші посади. Неможливість переміщення військовослужбовців на інші посади визначається у порядку, передбаченому пунктом 12.2 цієї Інструкції.

Військовослужбовці, які досягли граничного віку перебування в запасі та у військовому резерві, підлягають звільненню з військової служби за віком або продовжують проходження військової служби у порядку, визначеному частиною другою статті 22 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" та розділом XI Положення.

Військовослужбовці військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, стосовно яких Президентом України видано указ про звільнення з військової служби відповідно до підпункту "а" пункту 1 частини четвертої статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" та які подали рапорт про бажання продовжувати військову службу, з урахуванням рішення командування військової частини можуть продовжувати проходження військової служби до набрання чинності відповідним указом Президента України про оголошення демобілізації або до настання строків звільнення з військової служби, визначених наступним указом Президента України про звільнення з військової служби осіб, які були призвані на військову службу під час мобілізації, на особливий період. Зазначені військовослужбовці також за бажанням можуть бути прийняті на військову службу за контрактом.

Військовослужбовці за бажанням та за наявності підстав, передбачених підпунктами "й" та "к" пункту 2 частини п'ятої статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", підлягають звільненню з військової служби не пізніше трьох місяців з дня набуття права на звільнення за такими підставами (подання рапорту на звільнення з військової служби). Звільнення з військової служби за цими підставами військовослужбовців, які виконують завдання в інтересах оборони України, беруть безпосередню участь у веденні воєнних (бойових) дій, у тому числі на території проведення антитерористичної операції, а також в районах здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії держави, що формально чи фактично є учасником воєнних дій проти України, здійснюється після завершення виконання таких завдань та не пізніше трьох місяців з дня подання рапорту на звільнення з військової служби. Звільнення з військової служби військовослужбовців, які подали рапорт на звільнення за такими підставами та потрапили в умови, що унеможливають їх звільнення і виключення зі списків особового складу (захоплення в полон або взяття в заручники, інтернування в нейтральних державах, безвісна відсутність чи перебування на стаціонарному лікуванні в медичному закладі), здійснюється не пізніше трьох місяців з дати завершення дії таких умов або набрання чинності відповідними судовими рішеннями. У разі наявності ознак масового звільнення строки звільнення за такими підставами визначаються розпорядчим актом Міністерства оборони

України, але не пізніше трьох місяців з дня набуття права на звільнення (подання рапорту на звільнення з військової служби).

У разі оголошення демобілізації наказами посадових осіб, визначених пунктом 225 Положення, підлягають звільненню з військової служби за підставами, визначеними частинами другою, третьою, підпунктом "а" пункту 1 частини четвертої, пунктом 1 частини п'ятої та пунктом 1 частини шостої статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", військовослужбовці, які:

були призвані на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період;

були прийняті на військову службу за контрактом на строк до закінчення особливого періоду або до оголошення рішення про демобілізацію та які не бажають проходити військову службу за новим контрактом;

виступили встановлені строки строкової військової служби, військової служби за призовом осіб офіцерського складу;

досягли граничного віку перебування на військовій службі.

Військовослужбовці, яким під час дії особливого періоду військова служба продовжена понад встановлені строки або стосовно яких із настанням особливого періоду були скасовані накази про звільнення з військової служби, що були видані до оголошення мобілізації, або які в особливий період уклали контракт на умовах, передбачених абзацом другим частини третьої статті 23 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", після оголошення демобілізації звільняються з військової служби за підставами, визначеними пунктом "а" частини другої, пунктом "а" частини третьої, пунктом 1 частини п'ятої та пунктом 1 частини шостої статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу".

(абзаци перший - тринадцятий пункту 14.10 із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства оборони України від 01.02.2016 р. N 51, від 14.12.2016 р. N 684, від 27.09.2017 р. N 499, у редакції наказу Міністерства оборони України від 22.08.2018 р. N 422)

Документи на звільнення військовослужбовців направляються безпосередньо до посадових осіб, які мають право їх звільнення з військової служби. Наказ по особовому складу про звільнення цих військовослужбовців повинен бути виданий і доведений до військового комісаріату за місцем взяття громадянина на військовий облік та до військової частини за місцем проходження військової служби в строки, що забезпечуватимуть вчасне здавання справ і посад і розрахунків військовослужбовців, а також виконання строків звільнення, визначених Президентом України.

Командири військових частин зобов'язані забезпечити своєчасне здавання посади, проведення усіх необхідних розрахунків з військовослужбовцями, стосовно яких видано наказ по особовому складу про звільнення з військової служби, у порядку, визначеному пунктом 242 Положення, та направлення їх на військовий облік до військових комісаріатів за місцем проживання.

(абзац п'ятнадцятий пункту 14.10 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

Військовослужбовцям (крім військовослужбовців строкової військової служби та курсантів (слухачів) військових навчальних закладів), які звільняються з військової служби, за винятком

осіб, які звільняються зі служби за віком, станом здоров'я, у зв'язку з безпосереднім підпорядкуванням близькій особі та у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, щорічна основна відпустка надається з розрахунку 1/12 частина тривалості відпустки, на яку вони мають право відповідно до закону, за кожний повний місяць служби в році звільнення. При цьому, якщо тривалість відпустки таких військовослужбовців становить більше ніж 10 календарних днів, їм оплачується вартість проїзду до місця проведення відпустки і до обраного місця проживання в межах України в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Військовослужбовцям (крім військовослужбовців строкової військової служби та курсантів (слухачів) військових навчальних закладів), які звільняються зі служби за віком, станом здоров'я та у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, щорічні основні відпустки в рік звільнення надаються повної тривалості.

У рік звільнення зазначених військовослужбовців з військової служби в разі невикористання ними щорічної основної відпустки їм виплачується грошова компенсація за всі невикористані дні щорічної основної відпустки.

У разі звільнення військовослужбовця до закінчення календарного року, за який він уже використав щорічну основну та щорічну додаткову відпустки, за винятком осіб, які звільняються зі служби за віком, станом здоров'я, у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, на підставі наказу командира військової частини провадиться відрахування із грошового забезпечення за дні відпустки, що були використані в рахунок тієї частини календарного року, яка залишилася після звільнення військовослужбовця. У разі смерті військовослужбовця відрахування з його грошового забезпечення за використані дні відпустки не проводяться.

Військовослужбовцям, крім військовослужбовців строкової військової служби, накази про звільнення яких підписано в минулому році, але не виключеним зі списків військової частини, відпустки за період служби в поточному році не надаються.

Громадяни, звільнені з військової служби, зобов'язані в п'ятиденний строк прибути до районних (міських) військових комісаріатів за місцем проживання.

Військовослужбовці, які були призвані на військову службу або в яких строк проходження військової служби закінчився в особливий період та які не досягли граничного віку перебування на військовій службі і є придатними до проходження військової служби за станом здоров'я, після оголошення демобілізації за бажанням укладають контракт та продовжують проходження військової служби в мирний час. Стосовно військовослужбовців, які були прийняті на військову службу за контрактом на строк до закінчення особливого періоду або до оголошення рішення про демобілізацію без проведення спеціальної перевірки та які виявили бажання укласти новий контракт у мирний час, за місцем проходження служби проводиться спеціальна перевірка відомостей у порядку, визначеному пунктом 2.17 розділу II цієї Інструкції.

(абзац двадцять другий пункту 14.10 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

(розділ XIV доповнено пунктом 14.10 згідно з наказом Міністерства оборони України від 08.01.2014 р. N 5, пункт 14.10 у редакції наказів Міністерства оборони України від 03.11.2014 р. N 782, від 20.10.2015 р. N 570)

Додаток 1
до Інструкції про організацію виконання
Положення про проходження
громадянами України військової служби
у Збройних Силах України

ПОДАННЯ

1. _____
_____
_____

(військове звання, прізвище, ім'я, по батькові, посада, яку займає, ким призначений, дата, номер
наказу, штатна категорія, номер штату, ВОС, ідентифікаційний номер фізичної особи -
платника
податків та інших обов'язкових платежів, грошовий оклад за посадою, форма допуску до
державної
таємниці, класність, вчене звання, науковий ступінь, для льотного складу: на яких літаках
літає,
загальний наліт та наліт у цьому році)

2. Подається до _____
_____
_____

(найменування посади, на яку призначається, її штатна категорія і ВОС, номер штату,
підстава до
звільнення з військової служби, найменування країни і національного контингенту,
грошовий оклад
за посадою, форма допуску до державної таємниці)

3. Дата народження _____ 4. На військовій службі з _____
(число, місяць, рік) (число, місяць, рік)

5. Військове звання присвоєно _____
(ким, коли, номер наказу)

6. Освіта:

а) загальна: _____;
(навчальні заклади, в якому році, за якою спеціальністю)

б) військова (військово-спеціальна): _____
(військові навчальні заклади, у якому році закінчив, за якою спеціальністю)

7. Підготовка (перепідготовка, підвищення кваліфікації): _____
_____

(коли пройшов підготовку, в якому навчальному закладі чи центрі, за якою спеціальністю)

8. Участь у бойових діях, міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки:

_____

_____

(з якого до якого часу, у складі якого контингенту (персоналу) та де)

9. Участь у міжнародних військових навчаннях: _____

(коли та спільно з ким)

10. Участь у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС: _____

(коли)

11. Наявність поранень: _____

(чи має поранення)

12. Державні нагороди, заохочувальні відзнаки Міністерства оборони України:

_____

(коли та які нагороди і відзнаки отримав)

13. Знання іноземної мови: _____

(найменування іноземної мови)

а) рівень володіння та дата останнього тестування _____;

б) навчальний заклад _____

(найменування країни, навчального курсу, дата закінчення та термін навчання)

14. Перебування у Резерві для просування по службі: _____

_____

(на яку посаду, з якого часу, з якої номенклатури)

15. Контракт: на _____ років з _____ наказ _____ N _____

(на який термін, з якого часу, чий наказ, дата та номер наказу)

16. На яку посаду планується до призначення після повернення до України:

_____

_____

(назва конкретної посади, її штатна категорія, військово-облікова спеціальність)

17. Висновок атестаційної комісії військової частини _____

_____

(висновок, дата проведення комісії та номер протоколу)

18. Висновок і рекомендації за оцінною картою за останній навчальний рік

_____

_____

(чисельне значення інтегральної оцінки за останній рік та висновок за оцінкою)

19. Оцінка рівня діяльності структурного підрозділу апарату, оперативної підготовки органу військового управління, бойової підготовки з'єднання, військової частини чи підрозділу, у

якому проходить військову службу, у _____ році _____

(для військовослужбовців, які мають підпорядкований

особовий склад)

20. Оцінка індивідуальних результатів за підсумками контрольних занять, підсумкових перевірок,

інспектувань та ревізій у _____ році _____

(для всіх складів військовослужбовців)

21. Вислуга років станом на _____

(дата, ким обчислена)

календарна: _____; пільгова: _____;

(кількість років, місяців, днів)

(кількість років, місяців, днів)

навчання у закладі вищої освіти: _____; загальна вислуга: _____;

(кількість років, місяців, днів)

загальний трудовий стаж: _____.

(кількість років, місяців, днів)

22. Постанова військово-лікарської комісії: _____

(номер свідоцтва про хворобу; дата та ким затверджено; затверджений висновок)

23. Забезпеченість житлом за рахунок Міністерства оборони України

_____

(гарнізони, де отримував житло за рахунок Міністерства оборони; яке житло і де має зараз;

не має житла; потребує залишення на квартирному обліку після звільнення з військової служби)

24. Проведення бесіди: _____

(коли і хто проводив бесіди)

25. Направлення на військовий облік _____

(найменування районного військового комісаріату)

26. Висловив бажання проходити службу у військовому резерві _____

(так, ні)

27. На якій посаді доцільно використовувати в запасі (у військовому резерві):

_____

(найменування посади)

Підстави для подання

ВИСНОВОК:

_____

_____

(посада, військове звання, підпис, ініціали та прізвище)

"__" _____ 20__ року

Висновки прямих начальників

М. П. _____

(посада, військове звання, підпис, ініціали та прізвище)

"__" _____ 20__ року

М. П. _____

(посада, військове звання, підпис, ініціали та прізвище)

"__" _____ 20__ року

Рішення за поданням

ВІДМІТКА ПРО РЕЄСТРАЦІЮ ДОКУМЕНТА
(у діловодстві за підпорядкованістю)

Вик. _____

тел. _____

(додаток 1 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

Додаток 2
до Інструкції про організацію виконання
Положення про проходження
громадянами України військової служби
у Збройних Силах України
(пункт 1.5 розділу I)

Зразок

ЗАТВЕРДЖУЮ
Начальник Генерального штабу -
Головнокомандувач Збройних Сил
України

РЕЗЕРВ

кандидатів для просування по службі Генерального штабу Збройних Сил України

N з/п	Рейтинг	Характеристика типової посади			Військове звання	Прізвище, ім'я, по батькові	Особистий номер	На зай
		група ВОС	рівень військової освіти	тарифний розряд				
1	2	3	4	5	6	7	8	
Начальник ц								
1	1	03	2	30	підполковник	КОЛМИК Олексій Іванович	2476851053	с арт
2	2	03	2	30	підполковник	ДЕМЧИН Андрій Олегович	2578495042	
3	3	03	2	30	підполковник	МАРЦІВ Роман Миколайович	3224080071	: н ц

Розглянуто та схвалено на засіданні атестаційної комісії Генерального штабу Збройних Сил України

Протокол від _____ N _____

Начальник Головного управління персоналу

В. ВАСИЛЕНКО

-

заступник начальника Генерального

(додаток 2 у редакції наказів Міністерства
оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
від 18.06.2019 р. N 315)

Додаток 3
до Інструкції про організацію виконання
Положення про проходження
громадянами України військової служби
у Збройних Силах України

ПОДАННЯ

до присвоєння чергового військового звання _____
(якого)

Кому _____
(військове звання, прізвище, ім'я, по батькові,

займана посада, з якого часу, чий наказ про призначення, номер наказу)

Військове звання за штатом і номер штату _____

Дата народження _____

Контракт _____
(з якого часу укладений і на який термін)

Військове звання присвоєно _____
(ким, коли, номер наказу)

Особистий номер, ідентифікаційний номер фізичної особи - платника податків
та інших обов'язкових платежів _____

Стисла характеристика

Командир _____
_____
(посада, військове звання, підпис, ініціали та прізвище)

М. П.

"__" _____ 20__ року

Висновки прямих начальників

М. П. _____

(посада, військове звання, підпис, ініціали та прізвище)

"__" _____ 20__ року

М. П. _____

(посада, військове звання, підпис, ініціали та прізвище)

"__" _____ 20__ року

Рішення за поданням _____

ВІДМІТКА ПРО РЕЄСТРАЦІЮ ДОКУМЕНТА
(у діловодстві за підпорядкованістю)

ПОЯСНЕННЯ
щодо оформлення Подання до присвоєння чергового військового звання

1. Подання до присвоєння чергового військового звання (далі - Подання) підписується командиром військової частини, скріплюється печаткою та направляється за підпорядкованістю до кадрового органу, який готує проекти наказів про присвоєння військових звань.

2. У Поданні зазначаються:

військове звання за штатом, до присвоєння якого військовослужбовець подається. У разі присвоєння військового звання достроково або поновлення в попередньому званні про це після найменування звання вказується "достроково" або "у порядку поновлення у званні" відповідно;

у разі подання до присвоєння чергового військового звання достроково вказуються конкретні досягнення та результати роботи офіцера, а також чи присвоювалося раніше йому звання в такому порядку і яке саме;

у розділі "Стисла характеристика":

у разі подання до присвоєння чергового військового звання полковника вказується лише клопотання командира військової частини щодо присвоєння чергового військового звання полковника;

у разі подання до поновлення в попередньому військовому званні вказується, що раніше накладене дисциплінарне стягнення "пониження військового звання на один ступінь" відіграло виховну роль і військовослужбовець змінив своє ставлення до виконання військового обов'язку, та вказуються результати роботи офіцера за період дії стягнення.

3. Разом з Поданням надсилаються такі документи:

до присвоєння військового звання вищого офіцерського складу - довідка про проходження служби в трьох примірниках;

абзац третій пункту 3 виключено

абзац четвертий пункту 3 виключено

абзац п'ятий пункту 3 виключено

до присвоєння військового звання старший прапорщик - копія послужної карти.

(додаток 3 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

Додаток 4

до Інструкції про організацію виконання
Положення про проходження
громадянами України військової служби
у Збройних Силах України

_____
_____
_____
(найменування посадової особи, яка має право
присвоєння військових звань)

Зразок

**СПИСОК
військовослужбовців**

_____
(найменування військової частини)

які подаються до присвоєння чергових військових звань у ____ кварталі 20__ року

Порушую клопотання про присвоєння чергових військових звань нижчезазначеним
військовослужбовцям:

N з/п	Військове звання, ким присвоєно, дата та номер наказу про присвоєння	Прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, особистий номер, ідентифікаційний код	Займана посада за дійсним найменуванням військової частини, з якого часу, чий наказ і номер наказу, військово звання за штатом, номер штату	Дата укладання контракту та термін його дії	Адреса, куди необхідно вислати витяг з наказу про присвоєння чергового військового звання
1	2	3	4	5	6
1	Старший лейтенант, Міністром оборони України	ХОРЕНКО Богдан Юрійович, 15.06.75. А-004894, 2755914575	Інженер відділу регламенту і ремонту центру автоматизованих систем управління з 12.08.98, Міністра	20.06.98, 5 років - до 20.06.2009	03168, м. Київ-168, пр-т Повітрофлотський, 6

від 20.06.99
N 047

оборони України від
12.08.98 N 290,
капітан, штат N
14/063

Командир військової частини А0123
підполковник

С. С. СТЕПАНЕНКО

М. П.

"__" _____ 20__ року

Примітки:

1. Список офіцерів, які подаються до присвоєння чергових військових звань (далі - Список), подається за підпорядкованістю до кадрового органу, що готує проекти наказів про присвоєння військових звань.

2. У кадровому органі Список складається в алфавітному порядку окремо за військовими званнями від вищого військового звання до нижчого за датами закінчення терміну перебування у військовому званні.

3. У графі 2 додатково зазначаються для:

осіб офіцерського складу, які закінчили військові навчальні заклади з п'ятирічним строком навчання та більше, - "5-річний строк навчання";

офіцерів льотного складу авіації та плавскладу підводних човнів - "льотний склад авіації" та "плавсклад підводних човнів";

військовослужбовців, засуджених до покарання у виді службового обмеження, арешту, а також звільнених від відбування покарання з випробуванням і залишених на військовій службі, - час відбування покарання;

військовослужбовців, яким відповідно до пункту 64 Положення не присвоювалося чергове військове звання, - причини не присвоєння чергового військового звання.

4. Список складається у двох примірниках:

перший примірник - подається за підпорядкованістю до кадрового органу, що готує проекти наказів про присвоєння військових звань;

другий примірник - долучається до справи військової частини.

(додаток 4 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

Додаток 5
до Інструкції про організацію виконання
Положення про проходження
громадянами України військової служби
у Збройних Силах України
(пункт 1.6 розділу I)

**ПАСПОРТ
військової посади**

Найменування військової посади		
Характеристика посади		
№ з/п	Назва критерію	Зміст
1	Військово-облікова спеціальність	
2	Штатно-посадова категорія	
3	Тарифний розряд	
4	Форма допуску до державної таємниці	
5	Призначення на конкурсній основі	
Вимоги до кандидатів на посаду		
	Професійні вимоги	Зміст
1	Кваліфікація і рівень освіти (науковий ступінь, вчене звання)	
2	Спеціальність	
3	Рівень військової освіти (підготовки)	
4	Проходження курсової підготовки	
5	Обов'язкова посада перед призначенням	
6	Стан здоров'я	
	Професійні компетентності	Зміст
1	Індивідуальні спроможності кандидата	
2	Рівень знання іноземної мови	
3	Рівень класної кваліфікації	

4	Досвід участі у бойових діях (операціях)	
5	Рівень фізичної підготовленості	

Командир (начальник) _____
(підпис керівника органу військового управління, в якому здійснено розроблення паспорта)

ПОЯСНЕННЯ щодо заповнення паспорта військової посади

1. У рядку "Найменування військової посади" зазначають назву військової посади, визначеної штатом військової частини.

2. У розділі "Характеристика посади":

у рядку "Військово-облікова спеціальність" зазначають військово-облікову спеціальність військової посади;

у рядку "Штатно-посадова категорія" зазначають військове звання, визначене штатом військової частини;

у рядку "Тарифний розряд" зазначають посадовий оклад, що визначається штатом військової частини;

рядок "Форма допуску до державної таємниці" заповнюють відповідно до Номенклатури посад персоналу, зайняття яких потребує оформлення допуску до державної таємниці;

у рядку "Призначення на конкурсній основі" зазначають, що посада передбачає проведення конкурсу перед призначенням.

3. У розділі "Вимоги до кандидатів на посаду" визначають професійні вимоги, які є обов'язковими для призначення кандидатів на посади, та професійні компетентності, наявність яких надає перевагу для призначення на посаду, але які не є обов'язковими.

Професійні вимоги - вимоги, дотримання яких є обов'язковим. Вимоги визначають професійні якості та досвід, необхідні кандидату для належного виконання посадових обов'язків з урахуванням особливостей характеристики посади, її функціонального призначення.

У рядку "Кваліфікація і рівень освіти (науковий ступінь, вчене звання)" зазначають вимоги до рівня освіти та кваліфікації, наукового ступеня, вченого звання, які повинен мати військовослужбовець під час призначення на посаду.

У рядку "Спеціальність" зазначають вид військово-професійної діяльності військовослужбовця у межах професії, яку потрібно мати для заміщення посади з урахуванням допустимого призначення без додаткової підготовки та з додатковою підготовкою.

У рядку "Рівень військової освіти (підготовки)" зазначають рівень військової освіти або підготовки військовослужбовця (рівні тактичний, оперативний, стратегічний - для призначення на посади офіцерського складу; освіта базова загальновійськова; фахова за визначеною ВОС; рівні базовий, середній, підвищений, вищий - для призначення на посади сержантського і старшинського складу), який повинен мати військовослужбовець.

У рядку "Проходження курсової підготовки" зазначають необхідність курсової підготовки, яку повинен пройти військовослужбовець перед або після призначення на посаду.

У рядку "Обов'язкова посада перед призначенням" зазначають посаду або посади, на якій (яких) має обов'язково проходити військову службу військовослужбовець перед призначенням на зазначену посаду.

У рядку "Стан здоров'я" зазначають вимоги до стану здоров'я військовослужбовця, визначені Положенням про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України, затвердженим наказом Міністра оборони України від 14 серпня 2008 року N 402, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17 листопада 2008 року за N 1109/15800, та належність посади до Переліку посад, що можуть бути заміщені військовослужбовцями, які визнані військово-лікарськими комісіями непридатними до військової служби, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 14 серпня 2018 року N 410, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06 вересня 2018 року за N 1017/32469.

Професійні компетентності - вимоги, відповідність яким надає перевагу в призначенні на посаду, але не є обов'язковими. Компетентності визначають здатність військовослужбовця якісно і безпомилково виконувати посадові функції. Професійна компетентність полягає у професійній придатності до здійснення ефективної професійної діяльності.

У рядку "Індивідуальні спроможності кандидата" зазначають необхідний рівень знань, умінь, практичних навичок, інших особистих якостей, якими повинен володіти військовослужбовець для якісного виконання завдань професійної діяльності за посадою, на яку його розглядають.

У рядку "Рівень знання іноземної мови" зазначають необхідний рівень володіння військовослужбовцем іноземною мовою відповідно до вимог стандартизованого мовленнєвого рівня для призначення на посаду згідно з чинними нормативно-правовими актами.

У рядку "Рівень класної кваліфікації" зазначають необхідний рівень класної кваліфікації кандидата.

У рядку "Досвід участі у бойових діях (операціях)" зазначають про необхідність наявності у військовослужбовця бойового досвіду, участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки або в міжнародних місіях перед призначенням на посаду.

У рядку "Рівень фізичної підготовленості" зазначають мінімальну оцінку, яку повинен отримати військовослужбовець за нормативами згідно з вимогами Настанови з фізичної підготовки у Збройних Силах України.

4. Якщо визначити зміст того чи іншого критерію паспорта посади (залежно від специфіки посади) не можна, у відповідному рядку документа робиться запис "Не визначено".

(Інструкцію доповнено новим додатком 5 згідно з наказом
Міністерства оборони України від 25.09.2019 р. N 502,
у зв'язку з цим додатки 5 - 18
вважати відповідно додатками 6 - 19)

Додаток 6
до Інструкції про організацію виконання
вимог Положення про проходження
громадянами України військової служби
у Збройних Силах України

Військовому комісару Київського

Зразок

ПЕРЕЛІК
посад, які підлягають комплектуванню військовослужбовцями за контрактом

Найменування посади	ВОС, код	Кількість	Розмір грошового забезпечення за посадою (грн.)	Форма допуску (у разі потреби)
Водій	837037	10	893,94	
Механік	407256	4	893,60	
Командир ЗСУ	157150	1	1120,92	форма 2

Адреса військової частини: 84506, м. Артемівськ, телефон: 06274 3-16-08.

Командир військової частини А1234
полковник

П. П. ПЕТРЕНКО

М. П.

(додаток 6 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

Додаток 7
до Інструкції про організацію виконання
Положення про проходження
громадянами України військової служби
у Збройних Силах України

СЛУЖБОВА ХАРАКТЕРИСТИКА

Військове звання _____

Прізвище _____ Ім'я _____ По батькові _____

Займана посада _____

Особистий номер (реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті) _____ у

1. Текст характеристики

2. Висновок та рекомендації безпосереднього начальника

Висновок

Рекомендації

(посада, військове звання, підпис, ініціали та прізвище безпосереднього начальника)

"__" _____ 20__ року

3. Висновок та рекомендації прямого начальника

Висновок

Рекомендації

Прямий начальник

(посада, військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

"__" _____ 20__ року

4. Рішення особи, яка затверджує службову характеристику

(посада, військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

М. П.

"__" _____ 20__ року

5. З характеристикою ознайомлений

(посада, військове звання, прізвище, ініціали та підпис військовослужбовця)

"__" _____ 20__ року

(посада, військове звання, підпис, прізвище особи, яка завірила копію характеристики)

М. П.

Директор Департаменту
кадрової політики
Міністерства оборони України

О. В. Яцино

(Інструкцію доповнено новим додатком 7 згідно з
наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570,
у зв'язку з цим додатки 7 - 18 уважати відповідно додатками 8 - 19,
додаток 7 у редакції наказу Міністерства
оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

Додаток 8
до Інструкції про організацію виконання
Положення про проходження
громадянами України військової служби
у Збройних Силах України

Зразок

АРКУШ
вивчення особистих якостей кандидата

Тищука Володимира Івановича

(прізвище, ім'я та по батькові кандидата)

військова частина А1315, командир відділення, ВОС-837182

(військова частина, посада, номер ВОС)

Коли, з ким проведена бесіда, які документи розглянуто	Зміст бесіди, результат розгляду поданих документів
28.05.2008 з Тищуком В. І.	<p>Під час бесіди виявляє бажання проходити військову службу за контрактом. У період з 2005 до 2006 року проходив строкову військову службу у військовій частині А1888 на посаді водія. Має категорії на право керування автомобілем "В", "С", "Д", освіта - повна середня, неодружений, проживає з батьками.</p> <p>Батько - Тищук І. В. - слюсар, працює в ЖКО N 2.</p> <p>Мати - Тищук Р. С. - вихователь, працює в дитячій установі N 12.</p> <p>Сам працює на автопідприємстві N 1306, водій.</p>

	Дав згоду проходити військову службу за контрактом у військовій частині А1315 на посаді командира відділення за ВОС-837182.
30.05.2008 з головним інженером АП N 1306 Рябцем О. К. (характеристика від 07.05.2008, підписана директором АП N 1306 Шепелем В. Т.) (вх. N 364 від 28.05.2008)	На роботі характеризується позитивно, поставлені завдання виконує якісно, порушень трудової дисципліни немає.
Повідомлення Богунського РВВС м. Житомир від 23.05.2008 N 456 (вх. N 365 від 28.05.2008)	До кримінальної відповідальності не притягувався, на обліку в органах внутрішніх справ не перебуває.

Висновок посадової особи, яка проводила вивчення особистих якостей кандидата:

_____

_____

(військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

"__" _____ 20__ року

Висновок військового комісара (для військовослужбовців строкової військової служби - висновок командира військової частини): _____

_____

(військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

"__" _____ 20__ року

(додаток 8 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

Додаток 9
до Інструкції про організацію виконання
Положення про проходження
громадянами України військової служби
у Збройних Силах України

КАРТКА
професійного відбору кандидата

_____

(прізвище, ім'я та по батькові кандидата)

_____

(військова частина, посада, номер ВОС)

Результати професійного відбору

N з/п	Напрями професійного відбору	Стисла характеристика кандидата за напрямом відбору	Висновок	Підпис посадової особи, яка проводила відбір
1	Вивчення особистих якостей			
2	Фізична підготовленість			
3	Психологічний відбір			

Висновок за результатами професійного відбору:

_____

(підпис особи, яка проводила відбір)

З результатами і висновком ознайомлений:

_____

(підпис особи, щодо якої проводився відбір)

Висновок посадової особи, яка проводила вивчення особистих якостей кандидата:

_____

_____

(військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

"__" _____ 20__ року

Висновок військового комісара (для військовослужбовців строкової військової служби - висновок командира військової частини): _____

_____

(військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

"__" _____ 20__ року

Примітки:

1. Посадові особи, які здійснювали професійний відбір, результати відбору за напрямками заносять до картки професійного відбору кандидата.

2. Висновок за результатами професійного відбору кандидата видається:

щодо громадян призовного віку, які мають відповідний рівень освіти і не проходили строкової військової служби, військовозобов'язаних та жінок - керівництвом військового комісаріату;

щодо військовослужбовців строкової військової служби - посадовою особою військової частини, на яку рішенням командира військової частини покладено виконання цих обов'язків.

3. У разі позитивного висновку за результатами проходження кандидатом професійного відбору картка професійного відбору кандидата разом з особовою справою направляються

командиру військової частини.

4. Відомості та матеріали професійного відбору зберігаються у військовому комісаріаті (штабі військової частини) протягом трьох років.

5. Картки професійного відбору кандидатів, які не пройшли професійного відбору, зберігаються:

на громадян призовного віку, які мають відповідний рівень освіти, та жінок - протягом трьох років у районному (міському) військовому комісаріаті;

на військовослужбовців строкової військової служби до звільнення їх з військової служби - у штабі військової частини разом з обліково-послужною картою військовослужбовця.

(додаток 9 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181)

Додаток 10
до Інструкції про організацію виконання
Положення про проходження
громадянами України військової служби
у Збройних Силах України
(пункт 3.20 розділу III)

Зразок

**ДОВІДКА
про проходження служби (трудова діяльність)**

на _____

(військове звання, прізвище, ім'я, по батькові, займана посада)

_____ р. н., _____,

(дата народження)

(місце народження)

освіта _____

(у якому навчальному закладі навчався(лась), рік закінчення)

(володіння іноземними мовами)

особистий номер, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта

контракт _____

(на який строк, з якого часу)

ПРОХОДЖЕННЯ СЛУЖБИ

Період проходження	Займана посада	Строк перебування	Місце проходження
--------------------	----------------	-------------------	-------------------

служби		на посаді	служби
01.08.82 - 01.08.86	курсант Харківського гвардійського вищого танкового командного училища	4 р. 01 м.	м. Харків
01.08.86 - 01.08.89	командир танкового взводу танкового полку	3 р. 01 м.	смт Десна Чернігівської обл.
01.08.89 - 01.02.90	командир навчального танкового взводу навчального танкового полку	0 р. 06 м.	м. Львів
01.02.90 - 01.09.92	командир навчальної танкової роти навчального танкового полку	2 р. 06 м.	м. Одеса
з 01.09.92 - до цього часу	начальник управління напрямків Головного оперативного управління Генерального штабу Збройних Сил України		м. Київ

_____

(командир військової частини)

_____

(військове звання)

_____

(підпис)

_____

(ініціал, прізвище)

М. П.

"__" _____ 20__ року

(Інструкцію доповнено новим додатком 10 згідно з
наказом Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315,
у зв'язку з цим додатки 10 - 19 вважати відповідно додатками 11 - 20)

Додаток 11
до Інструкції про організацію виконання
Положення про проходження
громадянами України військової служби
у Збройних Силах України

АТЕСТАЦІЯ
на присвоєння військового звання офіцерського складу

На _____

(військове звання, прізвище, ім'я та по батькові,

_____

випускник якого військового навчального закладу

_____ ,
або займана посада й військова частина)
поданого до присвоєння офіцерського звання

_____ (указується, до якого звання й на якій підставі)
_____
_____

Дата народження _____

З якого року у Збройних Силах України _____

Освіта _____
(найменування навчального закладу й рік закінчення)
_____

1. Текст атестації

Висновок щодо атестації _____
_____
_____

(посада, військове звання, підпис, ініціали і прізвище посадової особи, яка атестує)

"__" _____ 20__ року

2. Висновки прямих начальників

М. П. _____

(посада, військове звання, підпис, ініціали та прізвище)

"__" _____ 20__ року

М. П. _____

(посада, військове звання, підпис, ініціали та прізвище)

"__" _____ 20__ року

3. Рішення особи, яка затверджує атестацію

_____
_____
_____

(посада, військове звання, підпис, ініціали та прізвище)

М. П.

"__" _____ 20__ року

Присвоєно військове звання _____
наказом _____ N _____ від "___" _____ 20__ року.

З атестацією ознайомлений _____
(підпис атестованого)

"___" _____ 20__ року

(додаток 11 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства оборони України від 18.06.2019 р. N 315)

Додаток 12
до Інструкції про організацію виконання
Положення про проходження
громадянами України військової служби
у Збройних Силах України

Зразок

АРКУШ БЕСІДИ

"___" _____ 20__ року

з _____
_____
_____
_____

Присутні під час проведення бесіди

_____
_____
_____

Дата народження _____

У Збройних Силах (з якого часу) _____

Сімейний стан _____
_____
_____

Вислуга років: календарна _____
пільгова _____

Ставлення до звільнення _____
_____
_____

Забезпеченість житлом _____
_____

Прохання (побажання) військовослужбовця _____
_____

_____

_____

_____

Бажання військовослужбовця проходити службу у військовому резерві

_____

_____

Районний (міський) військовий комісаріат, куди військовослужбовець буде направлений на облік після звільнення _____

Претензії до порядку та терміну подання до звільнення _____

_____

_____

_____

_____

_____

Рішення щодо терміну подання до звільнення _____

_____

_____

_____

Дано роз'яснення про пільги і переваги щодо працевлаштування та матеріального забезпечення

_____

_____

_____

_____

Бесіду провів

_____

_____

_____

(посада, військове звання, підпис, ініціали та прізвище)

З аркушем бесіди ознайомлений _____

(військове звання, підпис, ініціали та прізвище)

"__" _____ 20__ року

Примітка.

Аркуш бесіди за необхідності заповнюється і під час вирішення інших питань проходження військової служби військовослужбовцем.

(додаток 12 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570)

Додаток 12
до Інструкції про організацію виконання

Положення про проходження
громадянами України військової служби
у Збройних Силах України
(у редакції наказу Міністерства оборони
України
від 19.03.2013 N 181)

ПЕРЕЛІК
посад офіцерського складу та граничних строків перебування на них

Додаток 12 виключено

(додаток 12 у редакції наказу Міністерства
оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
із змінами, внесеними згідно з наказами
Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570,
від 01.02.2016 р. N 51,
від 14.12.2016 р. N 684,
від 27.09.2017 р. N 499,
від 22.08.2018 р. N 422,
виключено згідно з наказом Міністерства
оборони України від 18.06.2019 р. N 315,
у зв'язку з цим додатки 13 - 19
вважати відповідно додатками 12 - 18)

Додаток 13
до Інструкції про організацію виконання
Положення про проходження
громадянами України військової служби
у Збройних Силах України

СКОРОЧЕНА ОЦІННА КАРТКА
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ

1. Загальні відомості

1.1. Військове звання _____

1.2. Прізвище _____ Ім'я _____

По батькові _____

1.3. Займана посада _____
_____

1.4. Особистий номер (реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті) _____

1.5. Оцінка за період з _____ 20__ року до _____ 20__ року

2. Оцінка за критеріями службової діяльності

N з/п	Критерії діяльності	Кількість балів
	СУМА БАЛІВ	

3. Оцінна характеристика та пропозиції безпосереднього начальника

3.1. Текст характеристики

3.2. Висновок та рекомендації безпосереднього начальника

Висновок _____

Рекомендації _____

Безпосередній начальник

_____
_____

"__" _____ 20__ року (посада, військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

4. Висновок та рекомендації прямого начальника

Висновок _____

Рекомендації _____

Прямий начальник

_____
_____

"__" _____ 20__ року (посада, військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

5. Результат періодичного оцінювання

Висновок _____

Рекомендації _____

Безпосередній начальник

"__" _____ 20__ року (посада, військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

6. Висновки атестаційної комісії

Протокол засідання атестаційної комісії _____ N __ від _____ 20__ року.

Секретар комісії _____

"__" _____ 20__ року (посада, військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

7. Рішення особи, яка затверджує оцінну картку

_____
_____
_____
(посада, військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

М. П.

"__" _____ 20__ року

З матеріалами оцінювання, висновками та рекомендаціями начальників ознайомлений

_____
_____
_____
"__" _____ 20__ року (посада, військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

М. П. (посада, військове звання, підпис, прізвище особи, яка завірила копію оцінної картки)

Директор Департаменту
кадрової політики
Міністерства оборони України

О. В. Яцино

(додаток 13 у редакції наказу Міністерства
оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

Додаток 14
до Інструкції про організацію виконання

Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України (у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 N 181)

Зразок

СПИСОК

військовослужбовців, які оцінені до призначення на посади, переміщення по службі

N з/п	Військове звання (дата присвоєння)	Прізвище, ім'я та по батькові	Посада, яку обіймає, з якого часу, особистий номер, посадовий оклад	ВОС	Дата народження, військова і вища освіта	Висновок та рекомендації за останнім щорічним оцінюванням, сума балів	Додаткові фактори характеру військовослужбовця				
							8	9	10	11	12
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
На вищій посаді											
На рівнозначній посаді											
На нижчій посаді											
У зв'язку із закінченням строку перебування на посаді або із закінченням строку проходження місцевостях з установленим строком військової служби											

Командир військової частини А1234
полковник

А. А. Антоненко

(додаток 14 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181,

Додаток 15
до Інструкції про організацію виконання
Положення про проходження
громадянами України військової служби
у Збройних Силах України

ОЦІННА КАРТКА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ

1. Загальні відомості

1.1. Військове звання _____

1.2. Прізвище _____ Ім'я _____

По батькові _____

1.3. Займана посада _____
_____

1.4. Особистий номер (реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті)
_____

1.5. Оцінка за період з _____ 20__ року до _____ 20__ року

2. Самооцінка військовослужбовця

---

3. Оцінка за критеріями службової діяльності

N з/п	Критерії діяльності	Кількість балів
-------	---------------------	-----------------

Рекомендації _____
_____
_____

Безпосередній начальник

_____
_____

(посада, військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

"__" _____ 20__ року

5. Висновок та рекомендації прямого начальника

Висновок _____

Рекомендації _____
_____
_____

Прямий начальник

_____
_____

(посада, військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

"__" _____ 20__ року

6. Результат незалежного оцінювання

Загальна оцінка _____

Висновок _____
_____
_____

(посада, військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

"__" _____ 20__ року

7. Результат комплексного оцінювання

Загальна оцінка _____

Висновок _____
_____
_____

(посада, військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

"__" _____ 20__ року

8. Результат періодичного оцінювання

Висновок _____

Рекомендації _____
_____
_____

Безпосередній начальник

_____
_____

(посада, військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

"__" _____ 20__ року

9. Висновки атестаційної комісії

_____
_____

Протокол засідання атестаційної комісії _____ N __ від _____ 20__ року.

Секретар комісії

_____
_____

(посада, військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

"__" _____ 20__ року

10. Рішення особи, яка затверджує оцінну картку

_____
_____
_____
_____

(посада, військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

М. П.

"__" _____ 20__ року

З матеріалами оцінювання, висновками та рекомендаціями начальників ознайомлений

_____
_____

(військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

"__" _____ 20__ року

_____
_____

(посада, військове звання, підпис, прізвище особи, яка завірила копію оцінної картки)

М. П.

(додаток 15 у редакції наказу Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства оборони України від 20.10.2015 р. N 570, у редакції наказу Міністерства оборони України від 14.12.2016 р. N 684)

Додаток 16
до Інструкції про організацію виконання Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України

Зразок

ЗАТВЕРДЖУЮ
Командувач Сухопутних військ Збройних Сил України
генерал-полковник А. В.
КОВАЛЕНКО
"___" _____ 20__ року

**ПЛАН ПЕРЕМІЩЕННЯ
військовослужбовців на посади номенклатури призначення командувача Сухопутних
військ Збройних Сил України**

N з/п	Найменування посади, що підлягає комплектуванню (ШПК, ВОС, оклад, дата, з якої посада вакантна, або хто та з якого часу вивільняє, причина вивільнення)	Кандидати, які плануються до переміщення на посади				Відмі пр реаліз
		військове звання (дата присвоєння), прізвище, ім'я та по батькові, особистий номер, займана посада, з якого часу, ШПК, ВОС, оклад за посадою	дата народження, освіта (рік закінчення навчального закладу)	висновок та сума балів за останнім щорічним оцінюванням	підстава включення в план переміщення	
1	2	3	4	5	6	7
1	Начальник штабу - перший заступник командира 30 гаубичного самохідно-	Підполковник (19.01.2011) Колмик Олексій Вікторович, 1234567890, командир	11.07.75, Національна академія оборони України	Займаній посаді відповідає. Гідний зарахування до Резерву	Пункт 16 Резерву командувача Сухопутних військ	

	артилерійського полку (шпк "підполковник", ВОС-0304002, 1110 грн), вакантна з 20.10.2012	гаубичного самохідно-артилерійського дивізіону 30 артилерійського полку з 26.06.2009 (шпк "підполковник", ВОС-0304003, 1085 грн)	(отр) у 2009 р.	для просування по службі. 41,5	Збройних Сил України
2	Командир гаубичного самохідно-артилерійського дивізіону 30 гаубичного самохідно-артилерійського полку (шпк "підполковник", ВОС-0304003, 1085 грн), підполковник Колмик О. В., який вивільняє посаду у квітні 2013 року шляхом просування по службі	Майор (21.06.2009) Дем'янчик Андрій Олегович, 2134576098, слухач Національного університету оборони України з 01.09.2011, колишній начальник штабу - перший заступник командира гаубичного самохідно-артилерійського дивізіону 30 артилерійського полку (шпк "майор", ВОС-0304003, 1060 грн)	28.02.77, ВІА СДУ у 1998 р.	Займаній посаді відповідає. Гідний зарахування до Резерву для просування по службі. 41,4	Пункт 32 Резерву командувача Сухопутних військ Збройних Сил України і попередній розподіл випускників НУОУ 2013 року
3	Командир зенітного ракетно-артилерійського дивізіону 5 окремої механізованої бригади (шпк "підполковник", ВОС-0401003, 1085 грн), підполковник	Підполковник (12.08.2012) Антипенко Роман Миколайович, 2213677894, командир зенітного ракетно-артилерійського дивізіону 20 зенітного	30.12.81, ХУПС у 2003 р.	Займаній посаді відповідає. 39,4	Проведення організаційних заходів, визначених директивою Міністра оборони України від 30.08.2012 N 322/1/16

Сухий В. П., який у квітні 2013 року підлягає звільненню з військової служби у зв'язку з досягненням граничного віку перебування на військовій службі	ракетного полку (шпк "підполковник", ВОС-0402003, 1085 грн)				
---	---	--	--	--	--

Начальник кадрового органу
Сухопутних військ
Збройних Сил України
генерал-майор

В. В. Василенко

(Інструкцію доповнено новим додатком 16 згідно з наказом Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181, у зв'язку з цим додатки 16 - 18 уважати відповідно додатками 17 - 19)

Додаток 17
до Інструкції про організацію виконання Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України

ПЕРЕЛІК документів виїзної справи

1. Рапорт військовослужбовця з клопотанням про направлення за кордон.
2. Подання (крім військовослужбовців, направлених на навчання терміном до 1 року).
3. Копія додатка до укладеного контракту про проходження військової служби.
4. Два примірники автобіографії (рукописний і друкований).
5. Довідка про проходження військової служби для осіб офіцерського складу, послужний список - для інших осіб.
6. Довідка про перспективи подальшого використання військовослужбовця після завершення проходження військової служби (навчання) за кордоном (крім військовослужбовців, які направляються до іншої держави у складі військового підрозділу).
7. Особовий листок по обліку кадрів для осіб офіцерського складу, обліково-послужна картка або її засвідчена копія - для осіб рядового, сержантського і старшинського складу.
8. Довідка військово-лікарської комісії про придатність до проходження військової служби за кордоном.

копія розрахунку вислуги років військової служби (при набутті права на пенсійне забезпечення за вислугою років).

4. У зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів подаються:

висновок (постанова) військово-лікарської комісії;

копія розрахунку вислуги років військової служби (при набутті права на пенсійне забезпечення за вислугою років).

5. Через сімейні обставини або з інших поважних причин, перелік яких затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12 червня 2013 року N 413 та визначено підпунктом "г" пункту 1 частини четвертої, підпунктом "г" пункту 2 частини п'ятої, підпунктом "г" пункту 2 частини шостої статті 26 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", подаються:

копія рапорту військовослужбовця;

документи, що підтверджують наявність сімейних обставин або інших поважних причин;

копія розрахунку вислуги років військової служби (при набутті права на пенсійне забезпечення за вислугою років).

6. Через службову невідповідність подаються:

копія наказу про накладене дисциплінарне стягнення або документа про позбавлення (відмову в оформленні) допуску до державної таємниці;

абзац третій виключено

копії документів (службової картки, матеріалів службових розслідувань, рішення ради офіцерів тощо), що засвідчують здійснені військовослужбовцем правопорушення;

копія аркуша бесіди;

копія розрахунку вислуги років військової служби (при набутті права на пенсію за вислугу років);

у разі звільнення в порядку, визначеному пунктом 12.3 розділу XII Інструкції, - підтвердження керівника кадрового органу, визначеного пунктом 12.2 розділу XII Інструкції, щодо неможливості використання на посадах, що не передбачають допуску до відомостей, що становлять державну таємницю, та неможливості звільнення за іншими підставами.

7. У зв'язку з обвинувальним вироком суду, що набрав законної сили, яким призначено покарання у виді позбавлення волі, обмеження волі, позбавлення військового звання чи позбавлення права займати певні посади, подаються:

копія рішення судових органів;

витяг із наказу командира військової частини про виключення зі списків особового складу військової частини;

копія розрахунку вислуги років військової служби (у разі наявності).

8. У зв'язку із систематичним невиконанням умов контракту військовослужбовцем подаються:

копія атестації;

копії документів (службової картки, матеріалів службових розслідувань, рішення ради офіцерів тощо), що свідчать про невиконання військовослужбовцем умов контракту;

копія аркуша бесіди;

копія розрахунку вислуги років військової служби (при набутті права на пенсійне забезпечення за вислугою років).

9. У зв'язку із систематичним невиконанням умов контракту командування подаються:

рапорт військовослужбовця з викладенням фактів умов невиконання командуванням умов контракту;

копії документів, що свідчать про невиконання командуванням умов контракту;

звіт спеціальної комісії, яка за доповіддю командира військової частини чи за зверненням військовослужбовця була утворена рішенням посадової особи, яка має право приймати рішення щодо звільнення військовослужбовця з військової служби у зв'язку із систематичним невиконанням умов контракту командуванням.

10. За віком:

копія рапорту військовослужбовця або копія аркуша бесіди;

копія розрахунку вислуги років військової служби;

копія висновку (постанови) військово-лікарської комісії (у разі її проходження військовослужбовцем).

11. У зв'язку з набранням законної сили судовим рішенням, відповідно до якого військовослужбовця притягнуто до відповідальності за адміністративне корупційне правопорушення:

копія судового рішення;

копія розрахунку вислуги років військової служби (при набутті права на пенсійне забезпечення за вислугою років).

12. У разі неможливості переведення військовослужбовця на іншу посаду у зв'язку з безпосереднім його підпорядкуванням близькій особі:

копії паспортів цього військовослужбовця та близької йому особи;

підтвердження керівника кадрового органу, визначеного пунктом 12.2 цієї Інструкції, щодо відсутності вакантних посад, що виключають безпосереднє підпорядкування цього військовослужбовця близькій йому особі.

13. У разі звільнення з військової служби в особливий період жінок, які мають дитину (дітей) віком до 18 років:

копія рапорту військовослужбовця;

документи, що підтверджують наявність дитини (дітей) віком до 18 років (після пред'явлення оригінали повертаються);

копія розрахунку вислуги років військової служби (при набутті права на пенсійне забезпечення за вислугою років).

14. Після оголошення демобілізації або у зв'язку з рішенням Президента України про звільнення військовослужбовців, призваних на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, та військовослужбовців, які виступили встановлені строки військової служби за призовом осіб офіцерського складу:

копія послужної картки військовослужбовця;

список військовослужбовців, які підлягають звільненню з військової служби, із зазначенням необхідної інформації для видання наказу по особовому складу.

15. У зв'язку із встановленням за результатами спеціальної перевірки відомостей, які не відповідають установленим законодавством вимогам для зайняття посади:

довідка про результати спеціальної перевірки;

копія рапорту військовослужбовця або копія аркуша бесіди;

копія розрахунку вислуги років військової служби (при набутті права на пенсійне забезпечення за вислугою років).

16. У зв'язку із застосуванням заборони, передбаченої частинами третьою або четвертою статті 1 Закону України "Про очищення влади":

довідка про результати перевірки, передбаченої Законом України "Про очищення влади";

рапорт військовослужбовця про відмову від перевірки, передбаченої Законом України "Про очищення влади", або копія аркуша бесіди;

копія розрахунку вислуги років військової служби (при набутті права на пенсійне забезпечення за вислугою років).

17. У зв'язку з припиненням громадянства України:

Указ Президента України про вихід особи з громадянства України чи про втрату особою громадянства України;

міжнародний договір України, що набрав чинності, яким передбачаються підстави припинення громадянства України.

Примітка.

За необхідності з Поданням можуть бути подані інші додаткові документи, що підтверджують відповідну підставу до звільнення з військової служби військовослужбовців.

(додаток 19 із змінами, внесеними згідно з наказами
Міністерства оборони України від 19.03.2013 р. N 181,
від 03.11.2014 р. N 782,
від 20.10.2015 р. N 570,
від 14.12.2016 р. N 684,
від 27.09.2017 р. N 499,
від 22.08.2018 р. N 422)
